Pouke
iz Biblije

TRAVANJ
SVIBANJ
LIPANJ
2014.

Krist i Njegov Zakon

KRŠĆANSKA
ADVENTISTIČKA
CRKVA

Keith Augustus Barton

Krist i Njegov Zakon

Pouke iz Biblije

Travanj, svibanj i lipanj 2014.

Sadržaj

1. **Zakoni u Kristovo vrijeme**
2. **Krist i Mojsijev zakon**
3. **Krist i vjerski običaji**
4. **Krist i Zakon u Govoru na Gori**
5. **Krist i subota**
6. **Kristova smrt i Zakon**
7. **Krist, svršetak Zakona**
8. **Božji i Kristov Zakon**
9. **Krist, Zakon i Evanđelje**
10. **Krist, Zakon i savezi**
11. **Apostoli i Zakon**
12. **Kristova crkva i Zakon**
13. **Kristovo kraljevstvo i Zakon**

Zakon i ljubav

"Od samog početka velikog sukoba na Nebu Sotonin je stalni cilj bio rušenje Božjeg zakona." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 500)

Zašto? Zato što Zakon, kao temelj Božje vladavine, izražava moralni integritet svemira. Srušiti Božji zakon značilo bi srušiti moralni poredak svega stvorenog.

Razmislite o tome. Da ne postoji Bog niti ikakav oblik života, svemir bi bio amoralan. Ne nemoralan, onaj koji gazi moral, već amoralan, onaj koji ne zna za moral, jer ništa u svemiru — kao što su beživotni meteori koji prolaze svemirom — ne bi moglo pokazati moralne osobine.

Međutim, Bog postoji, i ljudi postoje, i mi smo stvoreni kao moralna bića sa sposobnošću da dajemo i primamo ljubav. Da bi ta ljubav postojala, također mora postojati moralna sloboda zato što je ljubav moralni pojam koji ne može postojati u amoralnom svemiru (sastavljenom samo od stijena i hladnog prostora).

Moralnost označava sposobnost biranja između ispravnog i pogrešnog, dobra i zla — i jedini način na koji svemir može biti moralan, imati mogućnost birati dobro ili zlo, ispravno ili pogrešno, jest da postoji zakon koji određuje što je dobro, a što zlo.

Veza između naše ljubavi prema Bogu i držanja Njegovih zapovijedi snažnija je nego što mislimo.

Naravno, takav zakon postoji.

"Što ćemo dakle reći? Da je Zakon grijeh? Daleko od toga! Ipak, ja sam grijeh upoznao samo po Zakonu, jer ne bih upoznao požudu da Zakon nije rekao: 'Ne poželi!'" (Rimljanima 7,7)

Je li grijeh imati crvenu kosu? Zašto nije? Zato što Božji zakon ne zabranjuje crvenu kosu? Da zabranjuje, kao što Zakon zabranjuje grešne želje, onda bi bilo grijeh imati crvenu kosu. Ali to nije grijeh ako ga božanski Zakon ne odredi kao takav.

Moralnost bez Zakona je nemoguća, kao i misao bez uma. Naš svemir je moralan zato što je Bog stvorio bića sa slobodnom voljom koja mogu prihvatiti ili ne prihvatiti Njegov Zakon. Da ne postoji Zakon koji kaže: ne poželi, ne bi postojao ni grijeh požude; ako ne postoji zakon koji zabranjuje crvenu kosu, onda nije grijeh imati crvenu kosu.

Bog je stvorio ljude kao bića koja mogu voljeti. Ljubav, međutim, ne može postojati bez slobode, moralne slobode. A moralna sloboda ne

može postojati bez Zakona, moralnog Zakona. Ljubav počiva na slobodi, a sloboda počiva na Zakonu. Zato srž Božje vladavine, temelj te vladavine — vladavine ljubavi — mora biti Njegov Zakon. Ellen G. White je zabilježila da Sotona želi "srušiti Božji zakon". Napad na Zakon nije samo napad na Kristov karakter, već i na moralni poredak svega stvorenog.

Zato je tema pouka ovoga tromjesečja Krist i Njegov Zakon. Proučavat ćemo Zakon, posebno pitanje zašto je mnogo kršćana, koji ne razumiju odnos između Zakona i milosti, upalo u zamku odbacivanja trajne vrijednosti i nepromjenjivosti Deset zapovijedi, i tako nesvjesno doprinijelo pokušaju da se "sruši" Božji zakon.

Biblija je jasna: "Jer u ovome stoji ljubav prema Bogu: da vršimo njegove zapovijedi." (1. Ivanova 5,3) Veza između naše ljubavi prema Bogu i držanja Njegovih zapovijedi snažnija je nego što mislimo. Mi možemo ljubiti Boga zato što živimo u svemiru u kojem postoji ljubav, a ljubav postoji zato što je svemir moralan. Ta moralnost je utemeljena, bar za nas stvorena bića, na Božjem moralnom Zakonu koji ćemo proučavati u idućim tjednima.

Keith Augustus Barton *profesor je teologije na Sveučilištu Oakwood u Hunstvilleu, Alabama, Sjedinjene Američke Države, gdje radi i kao koordinator Centra za adventističko-muslimanske odnose. Njegova doktorska disertacija bavi se ulogom Zakona u Pavlovoj poslanici upućenoj Rimljanima.*

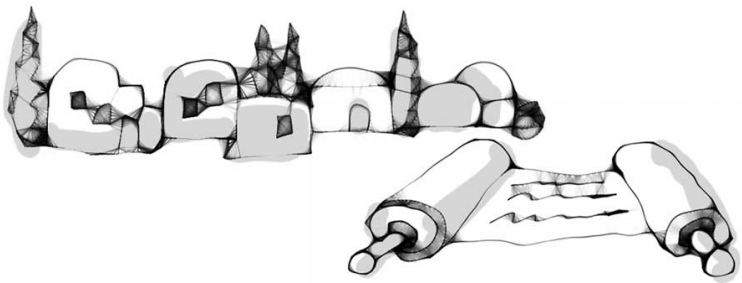

Zakoni u Kristovo vrijeme

"Jer kad pogani koji nemaju Zakona vrše, vođeni naravlju, propise Zakona, onda su oni, nemajući Zakona, sami sebi zakonom." (Rimljanima 2,14)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Luka 2,1-5; 14,1-6; Hebrejima 10,28; Ponovljeni zakon 17,2-6; Levitski zakonik 1,1-9; Jakov 2,8-12.

U većini društava na snazi su istodobno različiti zakoni. Postoje opći zakoni kojima svi podliježu, i lokalni zakoni koji u jednoj zajednici vrijede, a u drugoj ne.

U novozavjetno vrijeme uobičajena riječ "zakon" (*nomos* u grčkom jeziku, *lex* u latinskom, *tora* u hebrejskom), mogla se odnositi na bilo koji od mnogobrojnih zakona. Često je kontekst razgovora bio jedini pokazatelj o kojem je zakonu riječ. Zato, dok budemo proučavali pouku ovog tromjesečja, moramo uvijek imati na umu trenutačni kontekst da bismo najbolje razumjeli o kojem se zakonu radi.

Ovotjedna pouka bavi se različitim zakonima koji su djelovali u Kristovo vrijeme i u vrijeme prve Crkve. Proučavat ćemo različite zakone koji čine temelj proučavanja Zakona koji će biti u središtu pouke za ovo tromjesečje — Božjeg moralnog Zakona, Deset zapovijedi.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 7—12

RIMSKI ZAKON

Pročitajte Luka 2,1-5. Koje pouke možemo izvući iz odnosa koji su ova dva vjerna Božja sljedbenika imala prema političkim prilikama svojeg vremena?

.....

.....

.....

.....

Još od vremena rane Republike, Rimljani su bili svjesni koliko su pisani zakoni važni za upravljanje društvom. Ustav koji su Rimljani donijeli postao je temelj zakonskog sustava koji vlada u mnogim sadašnjim demokratskim društvima.

U većini slučajeva, Rim je dopuštao vazalnim kraljevima da zadrže svoje običaje, ali se od podčinjenih očekivalo da poštuju zakone koje su donosili država i senat. Očigledno se to odnosilo na Josipa i Mariju.

Rimski zakon bavio se društvenim uređenjem. Nije se bavio samo pitanjem vlasti, već donošenjem zakona koji su se odnosili na pravila ponašanja građana. Osim određivanja postupaka za biranje ljudi za javne funkcije, rimski zakon se također bavio preljubom i odnosom između gospodara i roba. Mnogi društveni zakoni slični su onima koje pronalazimo u Starom zavjetu i drugim društvima.

Da bismo razumjeli kulturu u kojoj su nastale knjige Novoga zavjeta, moramo uzeti u obzir činjenicu da je Rimsko Carstvo stvorilo političku pozadinu u svijetu u kojem su živjeli i djelovali Isus i prva Crkva. Mnogi događaji iz Novoga zavjeta, od Isusove smrti do Pavlovog uhićenja, postaju jasniji kada razumijemo prilike tadašnjeg vremena. Naravno, ne moramo biti dobri poznavatelji rimske povijesti da bismo razumjeli što je potrebno za spasenje. Međutim, poznavanje povijesti može biti od velike pomoći.

Usprkos jasnom Božjem vodstvu u njihovom životu i providnosti kada je u pitanju Marijina trudnoća, ovo dvoje ljudi poštovali su ovozemaljski zakon koji je zahtijevao da napuste svoj dom iako je Marija bila u poodmakloj trudnoći. Zar nije bilo bolje da su jednostavno ostali kod kuće, uzimajući u obzir te posebne okolnosti? Što nam njihovi postupci govore o tome kako se mi trebamo odnositi prema građanskim zakonima? (Razmislite koliko je njima bilo lako opravdati nepoštovanje zakona u tom trenutku.)

MOJSIJEV ZAKON: GRAĐANSKI ZAKON

Iako su Židovi u Isusovo vrijeme bili pod rimskom vlašću, zadržali su vlast nad pitanjima koja su bila karakteristična za njihove običaje i vjeru (Djela 18,15). Zakonsko tijelo odgovorno za primjenjivanje židovskih zakona zvalo se Veliko vijeće. Sastojalo se od 71 osobe izabrane između svećenika, starješina i rabina, a njime je predsjedavao veliki svećenik. Imao je ulogu vrhovnog suda koji se bavio židovskim običajima, tradicijom i zakonima.

Židovski društveni zakoni bili su utemeljeni na građanskim propisima zapisanim u Petoknjižju. Budući da je Mojsije autor prvih pet biblijskih knjiga, ti zakoni se nazivaju Mojsijevim zakonima. Kada je Bog dao zakone Mojsiju, na umu je imao državu čiji će On biti vođa i čiji će narod poštovati Njegove zakonske odredbe. U Isusovo vrijeme Židovi su bili podčinjeni rimskom zakonu. Međutim, rimska vlast im je dopustila da upotrebljavaju Mojsijev zakon za rješavanje pitanja koja su se odnosila na njihove običaje. U tom slučaju rad Velikog vijeća bio je posebno važan.

Novi zavjet nam pruža nekoliko primjera kako je Mojsijev zakon bio primjenjivan, ili se na njega mislilo, u građanskim pitanjima: od Židova se i dalje očekivalo da plaćaju hramski porez u iznosu od pola šekela (Matej 17,24-27; Izlazak 30,13); pitanje razvoda rješavalo se u skladu s odredbama koje je Mojsije dao (Matej 19,7; Ponovljeni zakon 24,1-4); narod se i dalje držao zakona prema kojem se udovica trebala udati za muževog brata (Matej 22,24; Ponovljeni zakon 25,5); dječaci su i dalje bili obrezivani osmog dana (Ivan 7,23; Levitski zakonik 12,3); preljubnici su trebali biti kažnjeni kamenovanjem (Ivan 8,5; Ponovljeni zakon 22,23.24).

Pročitajte Matej 26,59-61; Hebrejima 10,28; Ponovljeni zakon / 5. Mojsijeva 17,2-6. Koje se važno načelo javlja u ovim redcima? Što nam ono govori o biblijskom razumijevanju pravde i pravednosti?

.....

.....

Pročitajte neke građanske zakone iz prvih biblijskih knjiga. Neki zakoni nam djeluju čudno, zar ne? (Vidi, na primjer, Ponovljeni zakon 21.) Uzimajući u obzir Autora ovih zakona, koliko moramo u svemu imati povjerenje u Boga, posebno u onim stvarima koje ne razumijemo u potpunosti?

MOJSIJEV ZAKON: OBREDNI ZAKON

Pročitajte Levitski zakonik / 3. Mojsijevoj 1,1-9; 2,14-16; 5,11-13. Na što se odnose ovi zakoni? Koja je bila njihova svrha? Kojim su važnim istinama trebali poučiti narod?

.....

.....

.....

.....

.....

U starom je Izraelu osim građanskih zakona postojao i takozvani "obredni zakon". Ovaj zakon je bio usredotočen na Svetište i njegove službe, i imao je za cilj poučiti Izraelce planu spasenja i ukazati im na Mesijin dolazak. U tekstovima za današnje proučavanje dvaput je spomenuto da će putem tih službi biti izvršeno "čišćenje od grijeha". Na poseban način, ti su zakoni bili proročanstva o Kristu i Njegovom djelu otkupljenja naroda od grijeha.

"Krist je dao obredni zakon. Čak i nakon što se više nije morao vršiti, Pavao je Židovima prikazao njegovu istinsku vrijednost i položaj, upućujući na njegovo mjesto u planu otkupljenja i povezanost s Kristovim djelom. I ovaj veliki apostol je ovaj zakon proglasio slavnim, dostojnim njegova božanskog Tvorca. Svečana je služba u Svetištu bila predslika velikih istina što ih je trebalo otkriti narednim naraštajima. ... Tako je u srcima održavana vjera tijekom razdoblja tame i otpada dok nije došlo vrijeme za dolazak obećanog Mesije." (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 301)

Iako je Isus uspostavio obredni sustav, on je trebao djelovati samo kao slika, simbol buduće stvarnosti — Isusovog dolaska, Njegove smrti i velikosvećeničke službe. Kada je Isus završio svoje djelo na Zemlji, taj stari sustav — zajedno sa žrtvama, obredima i blagdanima — više nije bio potreban (vidi Hebrejima 9,9-12). Iako mi danas više ne držimo obredni zakon, njegovim proučavanjem možemo dobiti bolji uvid u plan spasenja.

Žrtvovanje životinja bilo je u središtu službe u Svetištu i ukazivalo je na Isusovu smrt. Razmislite što znači da se spasenje može ostvariti jedino Njegovom smrću koju je pretrpio radi nas. Što nam to govori o cijeni grijeha?

RABINSKI ZAKON

Osim Mojsijevog zakona, Židovi su u Isusovo vrijeme bili upoznati i s rabinskim zakonima. Rabini su bili učena skupina farizeja, koja je na sebe preuzela odgovornost da Mojsijev zakon bude poštovan među narodom. Rabini su izbrojili 613 zakona u pet Mojsijevih knjiga (uključujući 39 koji se odnose na subotu), i njih su upotrebljavali kao osnovu za svoje zakone. Oni su nadopunili te pisane zakone usmenim zakonom koji se sastojao od tumačenja vodećih rabina.

Usmeni zakon je poznat kao *halakah*, što znači "hodati". Rabini su smatrali da će narod, ako se bude držao njihovih brojnih *halakoth* (množina od *halakah*), *hoditi* u skladu sa 613 glavnih zakona. Iako su se prvo javili u usmenom obliku, rabinski *halakoth* sakupljeni su i zabilježeni u pisanom obliku. Neka tumačenja iz Isusovog vremena sačuvana su u komentarima poznatim kao *Midraš*, dok su ostali zabilježeni u zbirci zakona pod nazivom *Mišna.* Mnogi vjerni Židovi u prošlosti, čak i danas, strogo se drže tih zakona.

Pročitajte Luka 14,1-6; Ivan 9. Budući da je Isus bio optužen da krši subotu svojim čudesnim ozdravljenjima, gdje možete pronaći u Starom zavjetu da je grijeh iscijeliti nekoga u subotu? Kako nam odgovor na to pitanje pomaže da razumijemo s kakvim se problemima Isus suočavao? Što je još važnije, koje pouke možemo izvući iz ovih događaja kako ne bismo pravili slične pogreške u pokušaju da vjerno hodimo pravim putem?

.....

.....

.....

.....

.....

Iako je s našega gledišta danas lako ismijati mnoge od ovih usmenih zakona, posebno kada su bili upotrijebljeni protiv Krista, pogreška ipak leži u stavu vođa, a ne u samim zakonima. Iako su ih se držali na vrlo legalistički način, *halakoth* su trebali biti duhovne naravi, trebali su unijeti duhovni element u ovozemaljske poslove i dati im vjersko značenje.

Kako možemo čak i ovozemaljskim zadaćama dati vjersko značenje?

MORALNI ZAKON

Rimski, Mojsijev i rabinski zakon imali su snažan utjecaj na život Židova koji su u prvom stoljeću živjeli u Palestini. Mnogi koji su bili iste vjere, živjeli su izvan Palestine i izvan granica Rimskog Carstva. U tom slučaju mnogi od tih zakona nisu igrali veliku ulogu u njihovom životu.

Međutim, svatko tko se izjašnjavao kao sljedbenik izraelskog Boga držao se Deset zapovijedi.

"Deset zapovijedi pružale su Izraelcima moralni okvir da bi se održali. Metafora kojom se Biblija koristi za izražavanje ovog odnosa jest savez. Budući da metafora dolazi iz područja međunarodnog prava, pogrešno je shvaćanje da su zapovijedi samo skup obveza koje su Izraelci imali prema Bogu. ... Poslušnost Izraelaca zapovijedima nije bila toliko stvar pokoravanja božanskoj volji, koliko je bila odgovor na ljubav." (Leslie J. Hoppe, "Ten Commandments", *Eerdmans Dictonary of the Bible*, str. 1285)

Deset zapovijedi nadmašuju bilo koji sustav zakona poznatog Židovima u prvom stoljeću. Čak i farizeji, koji su odlično poznavali 613 Mojsijevih zakona, prepoznali su važnost Deset zapovijedi. Dio zbirke zakona *Mišna*, koji se zove *Tamid*, sadrži rabinsku zapovijed da svakoga dana treba izgovoriti Deset zapovijedi. Vjerovalo se da su svi ostali zakoni sadržani u Deset zapovijedi. Židovski filozof Filon, Isusov suvremenik, napisao je knjigu o tome da Deset zapovijedi zauzimaju najznačajnije mjesto među svim biblijskim zakonima.

Pročitajte Matej 19,16-19; Rimljanima 13,8-10; Jakov 2,8-12. Što ovi redci govore o ulozi koju su Deset zapovijedi igrale u životu Isusovih sljedbenika?

.....

.....

.....

.....

Poput svojih sunarodnjaka Židova, nadahnuti pisci Novoga zavjeta uvidjeli su koju svrhu Deset zapovijedi imaju za Božji narod. Iako će neke pouke u ovom tromjesečju govoriti o Kristovom odnosu prema drugim zakonskim sustavima u Njegovo vrijeme, naglašen će biti Njegov odnos prema Deset zapovijedi — koji je poznat i kao moralni Zakon.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Da Adam nije prekršio Božji zakon, obredni zakon nikada ne bi bio uspostavljen. Radosna vijest prvo je bila dana Adamu, kada mu je rečeno da će ženino potomstvo stati na zmijinu glavu, i bila je prenošena preko idućih naraštaja do Noe, Abrahama i Mojsija. Krist je osobno Adamu i Evi prenio znanje o Božjem zakonu i planu spasenja. Oni su pozorno čuvali važne pouke i usmeno ih prenosili svojoj djeci i djeci svoje djece. Tako je sačuvano poznavanje Božjeg zakona." (Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 1, str. 230)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Mnogo prije nego što je Mojsije zapisao zakone koji su trebali voditi izraelski narod, Egipćani i Babilonci imali su sustave društvenih zakona koji su u nekim slučajevima slični po sadržaju nekim Božjim zakonima. Čak i ateistička društva imaju zakone koji štite ljude i imovinu. Zakon se često temelji na moralnim načelima; zakon treba navesti ljude da se suzdrže od činjenja zla i čine dobro. Odakle društvima osjećaj za dobro i zlo?

2. Kako čitava ideja dobra i zla utječe na pitanje Božjeg postojanja? Drugim riječima, ako Bog ne postoji, odakle ideja o dobru i zlu?

3. Mi se često koristimo riječju "zakon" na različite načine. Govorimo o zakonu gravitacije, zakonu kretanja. Govorimo o međunarodnom zakonu. Govorimo o zemljišnom zakonu. Govorimo o poreznom zakonu. Što svi ovi zakoni imaju zajedničko? Po čemu se razlikuju? Koje su moguće posljedice u slučaju kršenja nekih od ovih zakona? Koje su prednosti ako ih poštujemo? Kako nam zakonska načela pomažu da razumijemo svrhu Deset zapovijedi u odnosu na život vjernika?

4. U subotnjoškolskom razredu osvrnite se na odsjek od srijede i razgovarajte o tome kako mi kao Crkva trebamo paziti da ne napravimo istu pogrešku koju su učinili neki vođe opterećujući zakon nepotrebnim zahtjevima. Zašto je mnogo lakše načiniti takvu pogrešku nego što mislimo, bez obzira na naše dobre namjere?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Razvijajte naviku da razgovarate sa Spasiteljem. ... Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva." (Ellen G. White, *Put u bolji život*, str. 328)

Krist i Mojsijev zakon

"Jer, kad biste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste i meni. On je, naime, o meni pisao." (Ivan 5,46)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Luka 2,21-24.41-52; Izlazak 13,2.12; Matej 17,24-27; Ivan 8,1-11; Ponovljeni zakon 22,23.24.

Mnogi kršćani odrastali su uz priče o Isusovom navodno negativnom odnosu prema židovskoj religiji, što je pogrešno mišljenje koje je samo pomoglo u pothranjivanju antisemitizma tijekom stoljeća. Isus je govorio protiv zloupotrebe religije, to je istina, ali ne i protiv same religije. On je bio njezin osnivač. Izvještaji o Njegovom životu i službi iz evanđelja pokazuju da je bio vjerni Židov, u potpunosti posvećen židovskoj kulturi od trenutka rođenja do posljednjeg dana ovozemaljskog života. Kao svaki lojalni Židov u prvom stoljeću, Isus se pokoravao Mojsijevom zakonu. Odrastao u domu vjerne židovske obitelji, On je u potpunosti cijenio svoje bogato zemaljsko naslijeđe, koje je bilo ukorijenjeno u božanskoj providnosti. On je znao da je Bog osobno nadahnuo Mojsija da zapiše te zakone s namjerom da stvori zajednicu koja će odsjajivati Njegovu volju i služiti kao svjetlo narodima. On se vjerno držao slova zakona. Od obrezanja, odlaska u Hram u vrijeme blagdana do stava prema plaćanju poreza, Isus je ostao vjeran sustavu za koji je znao da će u određenom trenutku biti ostvaren Njegovom smrću i službom na Nebu. Ovaj ćemo tjedan proučavati nekoliko zakona koje je Isus poštovao.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 13—23

OBREZANJE I POSVEĆENJE (Luka 2,21-24)

Bog je uspostavio Savez s Abrahamom, davši mu obećanje da će postati otac mnogim narodima (Postanak 17,4). Nešto prije nastanka ovog Saveza, devedesetdevetogodišnji Abraham dobio je sina Jišmaela i još nije doživio rođenje obećanog sina Izaka. Dobio je nalog da se obrеže zajedno sa svim muškim članovima svojeg kućanstva, i da se svako muško dijete rođeno u tom kućanstvu treba obrezati osmog dana (Postanak 17,9-12). Taj znak je bio toliko važan da se obrezanje obavljalo i kada je osmi dan padao u subotu (Levitski zakonik 12,3; Ivan 7,22).

Ova istina pomaže nam da bolje shvatimo najranije dane Isusovog života. Evanđelja pokazuju da su Josip i Marija bili izabrani za Isusove zemaljske roditelje zbog svoje pobožnosti. Josip je opisan kao "pravedan" (Matej 1,19), a za Mariju je rečeno da je "našla milost kod Boga" (Luka 1,30). Kada je Isus bio osam dana star, Njegovi roditelji održali su obred obrezanja, u kome je u prošlim vremenima sudjelovalo nebrojeno mnoštvo hebrejskih dječaka.

Zamislite bezgrešnog Božjeg Sina, sada u ljudskom obličju, kako se pokorava obredu koji je On osobno uspostavio prije mnogo stoljeća!

Pročitajte Luka 2,21-24 u svjetlu Izlaska / 2. Mojsijeve 13,2.12 i Levitskog zakonika / 3. Mojsijeve 12,1-8. Što još ovi tekstovi govore o Josipu i Mariji? Koje pouke iz njihovog primjera možemo primijeniti u našem području rada i vremenu u kojem živimo?

.....

.....

.....

.....

Biblija jasno kaže da je Marija bila djevica kada je izabrana za Isusovu majku (Luka 1,27). Isus je bio prvo dijete koje je "otvorilo njezinu maternicu". Prema tekstu iz Izlaska 13, svaki prvorođenac u izraelskom narodu (bilo da je životinja ili dijete) trebalo je biti posvećeno Jahvi. Zakon je također određivao, kako je zapisano u Levitskom zakoniku 12,2-5, da je žena nakon rođenja muškog djeteta obredno nečista četrdeset dana (osamdeset u slučaju rođenja ženskog djeteta). Na kraju ovog razdoblja, od nje se tražilo da se pokaže svećeniku i prinese žrtvu. Kao pobožni Židovi, Marija i Josip dosljedno su ispunili obveze prema Mojsijevom zakonu i pobrinuli se da Božji Sin nosi obilježja Saveza.

HEBREJSKI BLAGDANI

"Poslije toga bijaše židovski blagdan, te Isus uziđe u Jeruzalem." (Ivan 5,1)

Prvi veliki blagdan u hebrejskoj kalendarskoj godini bio je sedmodnevni Blagdan beskvasnih kruhova, koji počinje s Pashom. Blagdan se proslavljao kao sjećanje na oslobađanje Izraelaca iz egipatskog ropstva, kada je anđeo smrti zaobišao domove onih koji su svoje dovratke poškropili krvlju. U evanđeljima je triput zabilježeno da je Isus svetkovao Pashu (Luka 2,41-43; Ivan 2,13-23; Matej 26,17-20).

Pedeset dana nakon Pashe slijedio je praznik *Šavuot*, često nazivan grčkim imenom *Pentekost.* Iako u Svetom pismu ne nalazimo objašnjenje zašto se slavila Pedesetnica, rabini su vjerovali da je ona dana u znak sjećanja na davanje zakona Mojsiju. Nema izvještaja u evanđeljima da je Isus slavio Pedesetnicu. Međutim, prije svojeg uznesenja naložio je svojim učenicima da čekaju u Jeruzalemu na krštenje Svetim Duhom (Djela 1,4.5). To se dogodilo upravo na blagdan Pedesetnice (Djela 2,1-4).

Posljednji blagdani u hebrejskom kalendaru bili su Blagdan sjenica i Dan pomirenja (*Jom Kipur*). Na Dan pomirenja grijesi naroda bili su očišćeni i narod je postao *jedno* s Bogom. Blagdan sjenica podsjećao ih je na vrijeme kada je izraelski narod morao živjeti u šatorima u pustinji.

Osim blagdana koji su bili dani preko Mojsijevih zakona, Židovi slave još dva blagdana koji ih podsjećaju na Božje djelovanje u prošlosti. Prvi je Purim, koji označava oslobađanje hebrejskog naroda od uništenja, kada je kraljica Estera posredovala kod perzijskog kralja. Drugi je Hanuka, poznat i kao blagdan Posvećenja hrama (Ivan 10,22), koji slavi pobjedu Makabejaca nad Grcima 164. g. pr. Kr.

Biblijski blagdani davno su se prestali obilježavati, bar od strane kršćana, jer su se svi ispunili u Kristu. Međutim, proučavanjem blagdana i značenja koja imaju možemo mnogo naučiti zato što nam svi pružaju pouke o Božjoj spasonosnoj milosti i izbaviteljskoj sili.

Iako više ne svetkujemo hebrejske blagdane, što možemo učiniti da ne zaboravimo što Bog čini za nas i što traži od nas?

.....

.....

.....

ISUS U HRAMU

U Novom zavjetu nema mnogo izvještaja o Isusovom djetinjstvu. Jedan izvještaj koji govori o tome zapisan je u Luki 2,41-52. To je životna priča o Isusu i Njegovim roditeljima koji su posjetili Jeruzalem u vrijeme blagdana Pashe. Pročitajte ponovno taj tekst i odgovorite na sljedeća pitanja:

Kako ovaj događaj oslikava židovski karakter Evanđelja i koliko je vjera zauzimala središnje mjesto u svemu što se događalo?

.....

.....

Zašto je značajno što se ovaj događaj odigrao za vrijeme Pedesetnice?

.....

.....

Koliko dana roditelji nisu mogli pronaći Isusa? Na što vas to podsjeća?

.....

.....

Iako je Isus bio poslušno dijete, odgovor koji je uputio svojim roditeljima ličio je skoro na prijekor. Koji važan detalj sadrži Njegov odgovor? Što nam to govori o najvećim vrijednostima u životu?

.....

.....

Pročitajte Luka 2,51. Što znači da je Isus bio "poslušan" roditeljima? Kako nam ovaj redak pomaže da još bolje razumijemo koliko se Bog ponizio da bi nama pružio spasenje? Što nas ovaj redak uči o potrebi za pokoravanjem u pravo vrijeme i na pravom mjestu?

POREZI (Matej 17,24-27)

Kao što smo zapazili u prošlotjednoj pouci, Mojsijev zakon je imao i građanske i obredne elemente. Obredni aspekt označava da se Hram nalazio u središtu vjerskog života hebrejskog naroda. Do prvog stoljeća Hram je vjerojatno bio jedina preostala građevina koja je Židovima pružala osjećaj nacionalnog identiteta.

Hram u Jeruzalemu bio je obnovljen u vrijeme Isusove službe. Herod Veliki započeo je veličanstveni projekt oko 20. g. pr. Kr., koji nije bio u potpunosti završen sve do 66. godine. Uvidjevši koliko su ozbiljno mnogi Židovi pristupali svojoj vjeri, Rimljani su im dopustili da skupljaju vlastiti porez za troškove održavanja Hrama. Svaki muškarac preko dvadeset godina starosti trebao je plaćati porez u vrijednosti pola šekela bez obzira na ekonomski status (Izlazak 30,13; 38,26).

Pročitajte Matej 17,24-27. Što je Isus mislio kada je rekao: "Ali da ih ne sablaznimo"? Koje načelo nalazimo ovdje koje trebamo primijeniti u svojem životu?

.....

.....

Čini se da su skupljači hramskog poreza obilazili cijelu pokrajinu da se uvjere da svaki muškarac ispunjava svoju zakonsku obvezu. Petrov odgovor skupljačima poreza daje dojam da je Isus redovno plaćao porez (Matej 17,24.25). Međutim, čini se da Isus dovodi u pitanje koliko je prikladno da On kao Božji Sin plaća porez za održavanje doma svojeg Oca.

"Da je Isus platio porez bez protivljenja, On bi u stvari podržao opravdanost zahtjeva i tako se odrekao svoje božanske prirode. Ali dok je smatrao za dobro da ispuni zahtjev, porekao je tvrdnju na kojoj je on bio zasnovan. U načinu kako je osigurao plaćanje poreza pružio je dokaz o svom božanskom karakteru. Jasno je pokazao da je On jedno s Bogom i zbog toga nije podložan porezu kao običan podanik u kraljevstvu." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 356)

Isus se ipak odlučio pokoriti vlasti. Uputio je Petra da pronađe novac za porez u ustima prve ribe koju ulovi. Stater pronađen u ustima ribe bio je dovoljan za plaćanje Isusove i Petrove porezne obveze.

Isus je platio hramski porez iako je znao da će veličanstvena građevina uskoro biti uništena (Matej 24,1.2). Što nam to govori o obvezi da budemo vjerni u davanju desetina i darova bez obzira na probleme koji postoje?

NAMETANJE ZAKONA (Matej 5,17-20)

Kao što smo vidjeli, Isus je bio lojalni građanin koji je ispunjavao svoje obveze kao Židov, čak i kada Mu je život bio u opasnosti (vidi Ivan 7,1.25.26; 10,31). Isus je jasno naglašavao da Njegova namjera nije ukinuti "Zakon i Proroke" (Matej 5,17-20).

Kako, onda, trebamo razumjeti tekstove u Ivanu 8,1-11 i Mateju 19,1-9 u svjetlu Ponovljenog zakona / 5.Mojsijeve 22,23.24; 24,1-4? Što se ovdje događa?

.....

.....

.....

.....

.....

Neki farizeji stalno su pokušavali prikazati Isusa kao kršitelja zakona (vidi, na primjer, Ivan 8,6). Kada su pred Njega doveli ženu uhvaćenu u preljubu, postavili su sljedeće pitanje: "Mojsije nam je u Zakonu naredio da takve žene kamenujemo. A ti što veliš?" Zanimljivo je da Isus ne odgovara neposredno na njihovo pitanje. On potvrđuje Mojsijev zakon svojim odgovorom: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju!" (Ivan 8,7) On ne kaže da ona ne treba biti kamenovana; On jednostavno navodi prisutne da uvide vlastito kršenje zakona. Čak je i ženino oslobađanje bilo u skladu s Mojsijevim zakonom, jer nije bilo nikoga tko bi je optužio. Bila su potrebna najmanje dva svjedoka da bi pravda bila izvršena (Ponovljeni zakon 17,6).

U događaju koji se bavi razvodom i ponovnim brakom, čini se da se Isus suprotstavlja Mojsijevom zakonu jer naglašava da u početku nije bio plan da dođe do razvoda braka (Matej 19,4-6). Kada farizeji ukazuju na Mojsijevu zapovijed zapisanu u Ponovljenom zakonu 24,1-4, Isus im daje objašnjenje. Mojsije nigdje ne nalaže da do razvoda treba doći. Međutim, zbog ljudske tvrdokornosti, Mojsije je odobrio razvod (Matej 19,8). Ovdje vidimo da čak i kada je upućivao kritike na račun Mojsijevog zakona, Isus ga nije stavljao u stranu. Isus je bio vjerni Židov u svakom smislu držeći se Mojsijevog zakona.

Kako možemo načiniti ravnotežu između pravde i milosti u odnosu na one koji griješe kao i mi?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte sljedeća poglavlja u knjizi Ellen G. White *Isusov život*: "Na Blagdan sjenica", str. 365—371; "Među zamkama", str. 372—379.

"Triput godišnje zahtijevalo se od Hebreja da se iz vjerskih razloga okupe u Jeruzalemu. Skriven u stupu od oblaka, Izraelov nevidljivi Vođa dao je upute o ovim skupovima. Za ropstva Hebreja ona se nisu mogla poštovati, ali kad se narod vratio u svoju zemlju, svetkovanje ovih spomen-običaja još jednom je započelo. Prema Božjoj zamisli, ove su obljetnice trebale podsjećati narod na Njega." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 365)

"Za Isusove roditelje bilo je prirodno da Isusa smatraju svojim djetetom. On je svakodnevno bio s njima i Njegov je život uvelike bio sličan životu ostale djece pa im je bilo teško razumjeti da je On Božji Sin. Bili su u opasnosti da ne cijene blagoslov koji im je darovan u prisutnosti Otkupitelja svijeta. Bol izazvana njihovim odvajanjem od Njega i blagi ukor koji su sadržavale Njegove riječi bili su određeni da u njihovu dušu utisnu svetost onoga što im je povjereno." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 52)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o nevjerojatnoj istini da se Isus, kada je uzeo ljudsku narav, pokorio zakonima koje je sam uspostavio. Što to govori o Božjem karakteru?

2. Stavite sebe na Josipovo i Marijino mjesto. Je li neobično što nisu sve u potpunosti razumjeli što se odnosilo na Isusa? Zar ne postoje mnoge stvari u vezi s Njim koje ni mi ne razumijemo? Kako možemo biti poslušni i imati povjerenja u Boga usprkos činjenici da mnogo toga ne razumijemo?

3. Što biste rekli kršćaninu koji tvrdi da trebamo svetkovati blagdane? (Možete postaviti sljedeća pitanja: "Kako ih namjeravaš svetkovati budući da su svi blagdani usmjereni na Hram koji je odavno uništen, i na prolijevanje krvi, koje se više ne vrši?")

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Molbe ponizna srca i skrušena duha On neće prezreti. Otvaranje srca našem nebeskom Ocu, priznavanje naše potpune ovisnosti, izražavanje naših želja i iskazivanje zahvalne ljubavi — to je prava molitva." (Ellen G. White, *Signs*, 1. srpnja 1886.)

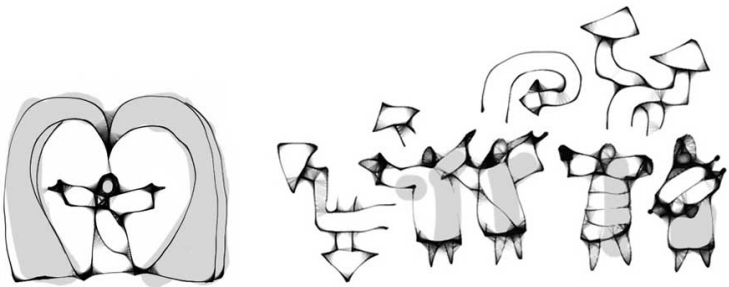

Krist i vjerski običaji

"Ovaj me narod štuje usnama, a srce mu je daleko od mene. Uzalud misli da me štuje dok naučava kao moju nauku zapovijedi ljudske." (Matej 15,8.9)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Matej 5,17-20; 15,1-6; 23,1-7; Izaija 29,13; Rimljanima 10,3.

John Wesley, osnivač Metodističke crkve, smatrao je da četiri čimbenika vrše utjecaj na teologiju: vjera, razum, Sveto pismo i predaja. Međutim, on ih nije smatrao ravnopravnima. Potvrdio je da je Biblija temelj, ali je također ukazao da vjera pojedinca, sposobnost prosuđivanja i vjerska predaja utječu na tumačenje Biblije. Da je Wesley danas živ, bio bi zaprepašten spoznajom da mnogi suvremeni teolozi Wesleyjeve tradicije (i drugih) sada više vrednuju razum, predaju ili osobno mišljenje nego jasan biblijski nauk.

Ovotjedna pouka bavi se vjerskim običajima na kojima su književnici i farizeji temeljili mnoge svoje doktrine. Rabini koji su zapisivali ove običaje vrlo su poštovali Sveto pismo i nisu namjeravali te običaje uzdići na razinu Božje riječi. Međutim, neki njihovi gorljivi učenici zamijenili su metodu s viješću i na taj način preusmjerili usredotočenost s Božjih pisanih otkrivenja na ljudsku predaju.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 24—36

MOJSIJEVA STOLICA

Iako se činilo da su književnici i farizeji dvije različite skupine koje su se međusobno izmiješale, književnici su vjerojatno bili frakcija farizeja (vidi Djela 23,9). Farizeji su postali brojniji u vrijeme Grčkog Carstva. Smatra se da su ostatak pobožne židovske sljedbe, poznate pod nazivom Hasidim, koja je sudjelovala u makabejskoj pobuni protiv Grka.

Naziv "farizej" izveden je iz hebrejske riječi *paras*, što znači "razdvojiti". U vrijeme kada su mnogi Židovi bili pod snažnim utjecajem neznabožačkih kultura, farizeji su smatrali svojom dužnošću da svaki Židov bude poučen zakonu. Da bi ostvarili tu zadaću, uspostavili su službu rabina, što u doslovnom prijevodu znači "veliki" ili "moj učitelj".

Riječima: "Na Mojsijevu stolicu zasjeli su književnici i farizeji", Isus je potvrdio da zauzimaju položaj učitelja u narodu (Matej 23,2.3). Bar su na sebe preuzeli odgovornost da narod poučavaju putovima zakona.

Pročitajte Matej 23,1-7. Na temelju ovih redaka, koji je najveći problem Isus imao s književnicima i farizejima?

.....

.....

.....

.....

U većini tekstova u evanđeljima iznosi se negativan stav prema književnicima i farizejima. Uzimajući u obzir umiješanost velikog broja njih (ali ne svih) u Isusovu smrt i progonstvo Njegovih sljedbenika, takav negativan stav prema njima je opravdan. Činilo se kao da su pripadnici ovih skupina samo vrebali iza uglova i sakrivali se iza drveća čekajući da netko učini pogrešku da bi mogli upotrijebiti zakon protiv njega. Ta slika farizeja tako je česta u Svetom pismu da se ova riječ upotrebljava kao sinonim za *legalista.* Kada pomnije razmotrimo ovaj tekst, uvidjet ćemo da Isus nije imao veliki problem s farizejima zato što su željeli da drugi drže Mojsijev zakon, već zato što ga oni nisu držali. Bili su licemjeri — govorili su jedno, a činili drugo — a čak i kada su činili ispravnu stvar, činili su to iz pogrešnih pobuda.

Pročitajte ponovno što je Isus rekao književnicima i farizejima. Kako možemo biti sigurni da i sami nismo zauzeli sličan stav?

LJUDSKE ZAPOVIJEDI

Iako su književnici i farizeji "sjedili u Mojsijevoj stolici", autoritet za vjersko poučavanje tražili su izvan Staroga zavjeta. Zakon koji su farizeji upotrebljavali sastojao se od tumačenja Biblije vodećih rabina. Ova tumačenja nisu trebala zamijeniti Sveto pismo, već ga dopuniti. U početku su se prenosila usmenim putem, a poslije su ih književnici počeli zapisivati u knjige.

Prvo službeno izdanje rabinskog zakona pojavilo se tek krajem drugog stoljeća, kada je rabin Jehuda Ha-Nasi (knez Juda) izdao Mišnu. Zakoni zabilježeni u Mišni obuhvaćaju rabinska tumačenja tijekom četiri stoljeća. Mnogi rabini koji su dali svoj doprinos živjeli su u Isusovo vrijeme, među kojima su najistaknutiji Hilel i Šamaj. Spominje se i Gamaliel, Hilelov unuk i Pavlov učitelj.

Pročitajte Matej 15,1-6. Koja se proturječnost ovdje javlja? Koju pogrešku Isus želi ispraviti?

.....

.....

.....

.....

U prvoj pouci smo govorili o tome da su se rabinski zakoni zvali *halakah*, što znači "hodati". Rabini su smatrali da ako netko hodi u skladu s nižim zakonima, podrazumijeva se da će držati glavne zakone. Međutim, s vremenom su manji zakoni počeli preuzimati glavno mjesto, i postalo je teško razlikovati tradicionalne od biblijskih zakona.

Čini se da Isus nije imao ništa protiv da farizeji imaju vlastita pravila. Međutim, imao je protiv kada su se ta pravila uzdizala na razinu "doktrine". Nijedan čovjek nema vlast stvarati vjerska ograničenja i uzdizati ih na razinu božanskih naredbi. To ne znači da je vjernicima zabranjeno određivati pravila koja će im pomoći u vezi s ponašanjem zajednice. Praktične upute mogu u velikoj mjeri pomoći u držanju Zakona. Međutim, nikada ne treba dopustiti da upute zamijene sam Zakon.

Kao adventističkim kršćanima, koja nam pravila, tradicije i običaji pomažu da živimo u skladu sa Zakonom? Zapišite ih i iznesite u subotnjoškolskom razredu, razgovarajte o njihovoj ulozi u životu vaše vjerske zajednice.

OBIČAJI STARIH

Kao što smo vidjeli, neki rabini su posvećivali toliko pozornosti pravilima i običajima koji su trebali pomoći u držanju Mojsijevog zakona, da su ih prestali razlikovati. Nakon određenog vremena, riječi rabina dobile su kanonski status, i ljudi su ih smatrali obvezujućim kao Sveto pismo. Kada su rabini u početku zapisivali svoja tumačenja, nisu imali namjeru dodavati nove stranice Svetome pismu. Međutim, njihovi posvećeni učenici vjerojatno su smatrali svojom dužnošću da ova jedinstvena tumačenja prenesu cijelom narodu.

Pročitajte ponovno Matej 15,1.2. Na kojem se retku iz Petoknjižja temelji ovaj običaj? Vidi također Marko 7,3.4; Matej 15,11.

.....

.....

.....

.....

.....

Namučili bismo se tražeći biblijski tekst koji kaže: "Treba prati ruke prije jela." Međutim, ova ozbiljna opomena ne bi iznenadila književnike i farizeje koji su se suprotstavili Isusu, jer je bilo jasno da učenici nisu prekršili Mojsijev zakon, već "običaje starih". Žestina s kojom su postavili to pitanje pokazuje da je za farizeje to bio ozbiljan vjerski prijestup.

Zdravstveni radnici i roditelji vjerojatno bi naveli da su higijenska načela razlog takve opsjednutosti farizeja kada je u pitanju pranje ruku, koje su nametali i drugima. Međutim, poznavatelji Biblije vjeruju da je u pitanju bila obredna nečistoća. Farizeji su očito bili zabrinuti da će narod u svojim svakidašnjim poslovima dodirnuti nečiste predmete. Samim tim, ako budu jeli neopranim rukama, u obrednom će smislu postati nečisti uzimajući hranu.

S obzirom na činjenicu da su optužili samo Isusove učenike, možemo zaključiti da Isus nije prekršio dobro poznati običaj (Marko 7,3). Ipak, dobro je znao da farizeji preuveličavaju važnost malih stvari.

Pročitajte Izaija 29,13. Koja su važna biblijska načela ovdje otkrivena? Zašto je važno da ih ne zaboravimo?

LJUDSKA PRAVILA

"Zamjenjivanje Božjih zapovijedi ljudskim pravilima nije prestalo. Čak i među kršćanima nalaze se odredbe i običaji koji nemaju bolju osnovu nego što je predaja otaca. Takve odredbe, koje počivaju samo na ljudskom autoritetu, istisnule su one koje je Bog uspostavio. Ljudi se čvrsto drže svoje predaje, poštuju svoje običaje i gaje mržnju prema onima koji ih žele upozoriti na njihovu grešku. ... Umjesto vlasti takozvanih crkvenih otaca, Bog nam zapovijeda da prihvatimo Riječ vječnog Oca, Gospodara Neba i Zemlje." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 323)

Pročitajte Matej 15,3-6, ali u kontekstu Izlaska / 2. Mojsijeve 20,12; Ponovljenog zakona / 5. Mojsijeve 5,16; Mateja 19,19. i Efežanima 6,2. Koje dvije ozbiljne optužbe Isus iznosi protiv farizeja?

.....

.....

.....

.....

Kada su se farizeji suprotstavili Isusu u vezi s pranjem ruku, očekivali su da će On neposredno odgovoriti na njihove optužbe. Međutim, Isus im je na svoj poseban način odgovorio pitanjem koje je prodrlo u samu srž problema. Isus je želio da uvide da problem ne leži u pranju ruku ili davanju desetine, već u uzdizanju ljudskih mjerila u odnosu na božanska. Farizeji su mogli dati logično objašnjenje za svoj stav o pranju ruku. Oni su također nesumnjivo smatrali da je njihovo ukazivanje na Boga izraz njihove neusporedive ljubavi prema Njemu.

Iako su farizeji imali logične razloge za svoja djela, Bog ne očekuje od ljudi da Ga ljube po vlastitim uvjetima. Bilo je dobro što su se brinuli o poslušnosti i svetom življenju, ali ta briga nikada nije smjela zasjeniti Božju volju. Farizeji su trebali imati na umu da je 613 zakona zabilježenih u Petoknjižju bilo skladno, a ne proturječno. Nijedan zakon nije potiskivao drugi. Međutim, upornost u slijeđenju "običaja starih" obesnažila je Božju riječ (Matej 15,6). Nema sumnje da su, smatrajući sebe zaštitnicima zakona, bili zapanjeni, čak užasnuti, tvrdnjom da ga upravo oni krše i smanjuju njegov utjecaj upravo onim običajima za koje su mislili da pomažu ljudima da ga još bolje drže!

"VEĆA PRAVEDNOST" (Matej 5,20)

Pročitajte Matej 5,17-20. U kontekstu ovotjedne pouke, kako možemo razumjeti Isusov ukor u Mateju 5,20?

.....

.....

.....

.....

Ako se čita izvan konteksta, tekst u Mateju 5,20 može se shvatiti kao poziv narodu da nadmaši farizeje, da čini što i oni, ali i više toga.

Ali, želi li to Isus reći? Odgovor je na sreću poznat. Jučerašnji odsjek pouke naglasio je da nije bilo neobično da književnici i farizeji uzdignu običajne zakone u odnosu na Božji zakon. Isus im je morao reći da njihova djela zapravo smanjuju utjecaj jasne Božje riječi. U pouci od ponedjeljka također je spomenuto da su većina književnika i farizeja živjeli kao licemjeri, iako je njihovo naučavanje bilo dobro.

Kada smo upoznati s ovom pozadinom događaja, nije teško uvidjeti pravi smisao Isusove izjave. I u ovom je slučaju izgovorio riječi opomene: "Tko god prekrši i jednu od ovih i najmanjih zapovijedi i nauči druge da tako rade, bit će najmanji u kraljevstvu nebeskom." (Matej 5,19) Farizeji su bili toliko usredotočeni na ljudske zakone da su kršili Božji zakon. Njihova pravednost se temeljila na vlastitim naporima, i kao takva je bila nepotpuna. Izaija je davno izjavio da je ljudska pravda kao prljava haljina (Izaija 64,5).

Pravda koju Isus zagovara rađa se u srcu. U događaju pranja ruku Isus je ukazao na pogrešku farizeja, navodeći redak iz Izaije 29,13: "Ovaj mi narod samo ustima pristupa ... a srce mu je daleko od mene." Pravednost kojoj Bog teži zadire duboko u srce čovjeka i ne temelji se samo na vidljivim djelima.

Isus govori o pravdi koja nadilazi ono što su prema svojem mišljenju posjedovali farizeji. Pravednost koja se računa ne postiže se unošenjem svake stavke na listu zadataka; ona može biti dobivena samo vjerom u Isusa Krista i primanjem Njegove pravednosti. To je pravednost koja proizlazi iz potpune predaje i svijesti da nam je potreban Isus kao Zamjena i Primjer.

Pročitajte Rimljanima 10,3. Kako nam tekst pomaže da shvatimo što je zapravo prava pravednost?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte sljedeća poglavlja u knjizi Ellen G. White *Isusov život*: "Predaja", str. 320—324; "Isus kori farizeje", str. 502—513. Pročitajte također Matej 23.

"Neka svi koji prihvaćaju ljudski autoritet, crkvene običaje ili predaju otaca, poslušaju opomenu izrečenu Kristovim riječima: 'Uzalud misli da me štuje dok naučava kao moju nauku zapovijedi ljudske.'" (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 323)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Kojih se običaja kao adventistički kršćani držimo? Zašto je važno da ih prepoznamo kao takve? Zašto su običaji važni, i koju ulogu imaju u životu zajednice? Koji imaju sveopće značenje, a koji se temelje na lokalnim i kulturološkim čimbenicima?

2. "Vjernici su često dopuštali neprijatelju da radi preko njih baš u trenutku kada su se trebali potpuno posvetiti Bogu i napretku Njegovog djela. Oni su nesvjesno skrenuli s puta pravednosti. Njegujući duh kritiziranja i zamjeranja, duh farizejske pobožnosti i oholosti, oni su lišavali sebe Božjeg Duha i jako ometali rad Božjih glasnika." (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 9, str. 125) Kako netko "nesvjesno" može skrenuti s puta pravednosti? Koje korake možemo poduzeti kako ne bismo upali u zamku samopravednosti?

3. Razmislite o redoslijedu aktivnosti tijekom bogoslužja. Zašto u vašoj crkvi bogoslužja imaju upravo takav redoslijed? Kakvo značenje ima svaki dio bogoslužja (na primjer uvodna molitva, pjevanje hvalospjeva, pastoralna molitva itd.)? Koje pouke možemo izvući iz bogoslužja koje nam pomažu da otkrijemo koliko su običaji dio i naše vjere? Trebamo upitati sebe: Je li nešto loše ako je samo običaj i ništa više?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Moramo provoditi puno vremena na molitvi ako želimo napredovati u pobožnom životu. Koliko smo se više molili kad je vijest istine prvi put doprla do nas. Kako se često čuo glas posredničke molitve u sobi, u sjeniku, u voćnjaku ili u nekom šumarku. Često smo provodili sate u usrdnoj molitvi, dvoje ili troje zajedno, pozivajući se na obećanja; često se čuo glas plača, kao i glas zahvalnosti u pjesmi hvale. (Ellen G. White, *Testimonies,* sv. 5, str. 161,162)

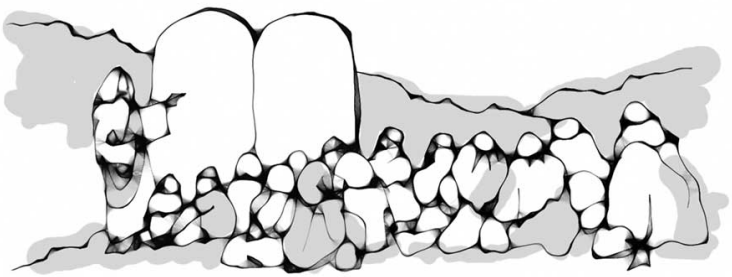

Krist i Zakon u Govoru na Gori

"Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim. Jer, zaista, kažem vam, dok opstoji nebo i zemlja, ni jedna jota, ni jedna kovrčica slova iz Zakona sigurno neće nestati, a da se sve ne ostvari." (Matej 5,17.18)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Matej 5,17-20.21-32.33-37.38-48; Luka 16,16; Rimljanima 7,24.

Kada se spomene Govor na Gori, većina ljudi odmah pomisli na "blaženstva" (Matej 5,1-12). Međutim, Govor na Gori zapravo obuhvaća tri poglavlja koja su podijeljena u četiri dijela. *Blaženstva* su opisana samo u prvom dijelu. U drugom Isus uspoređuje kršćane sa svjetlom i solju (Matej 5,13-16). U trećem dijelu, u Mateju 5,17-48, iznosi novo i dublje viđenje Zakona. Zatim slijedi posljednji i najdulji dio, Matej 6,1—7,23, u kojem Isus iznosi jasan nauk o kršćanskom ponašanju. Govor završava pričom o mudrim i ludim graditeljima (Matej 7,24-27), koja naglašava važnost poslušnosti onome na što nas Bog poziva.

Ovaj ćemo tjedan proučavati treći dio, Matej 5,17-48 (koji teolozi nazivaju antitezom, jer je u njemu iznesena oštra suprotnost) i vidjet ćemo što nas on uči o Zakonu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 37—48

"NI JEDNA JOTA, NI NAJMANJA KOVRČICA"

Pročitajte ponovno Matej 5,17-20. Zanimljivo je što Isus ovdje naglašava važnost Zakona u isto vrijeme kada govori o književnicima i farizejima, koji također snažno naglašavaju Zakon. Koju važnu pouku ovaj tekst upućuje o istinskoj poslušnosti Zakonu?

.....

.....

.....

.....

.....

Isus započinje izjavom da On nije došao ukinuti "Zakon i Proroke" (Matej 5,17). Iako nigdje nije jasno rečeno, mnogi smatraju da je to bio izraz koji se obično upotrebljavao za označavanje cijelog Starog zavjeta (vidi također Matej 7,12; 11,13; 22,40; Luka 16,16; Djela 13,15; 24,14; Rimljanima 3,21). Usprkos tvrdnji protivnika, Isus nije napao knjigu koja otkriva volju Njegovog Oca. Umjesto toga, Njegova je namjera bila "ostvariti" Zakon i Proroke, a ne ukinuti ih.

Riječ upotrijebljena za "ostvariti" *(plero)* doslovno znači "ispuniti" ili "završiti". Ima značenje "ispuniti do ruba". Riječ "ispuniti" možemo razumjeti na dva načina. Jedan stavlja naglasak na Isusa kao ispunjenje Svetoga pisma (na primjer Luka 24,25-27; Ivan 5,39). Međutim, ključ za razumijevanje ovog teksta leži u samom kontekstu, koji pokazuje da Isus nije došao ukinuti Sveto pismo, već otkriti Njegovu bît.

Pokazavši svoju sveobuhvatnu namjeru, Isus je pomaknuo naglasak sa Starog zavjeta općenito, konkretno na Zakon. Budući da je znao da će Ga ljudi jednoga dana optužiti da krši Zakon, On upozorava da će Zakon postojati dokle god opstoji nebo i zemlja, dok se sve "ne ostvari" (Matej 5,18). Ovom izjavom Isus potvrđuje neprekidno trajanje Zakona.

Zakon je tako važan da će se svi oni koji krše njegove odredbe nazvati "najmanjim u kraljevstvu". Na taj je način rečeno da oni neće ući u kraljevstvo. S druge strane, oni koji drže Zakon bit će u kraljevstvu. Isus odmah pokazuje da ne zagovara praznu pravednost književnika i farizeja, već pravednost koja proizlazi iz srca koje ljubi Boga i želi tvoriti Njegovu volju.

UBOJSTVO (Matej 5,21-26)

Nakon što je jasno izrazio svoj stav da podupire Zakon, Isus je ukazao na pravednost koja nadilazi pravednost književnika i farizeja. Svoje objašnjenje je nastavio navodeći šestu zapovijed (Izlazak 20,13) i ukratko izlažući iz Mojsijevog zakona koja kazna slijedi za njezino kršenje (Izlazak 21,12; Levitski zakonik 24,17).

Šesta zapovijed ne uključuje sve slučajeve ubojstva druge osobe. U slučaju ubojstva iz nehata, osoba je mogla pobjeći u grad-utočište i tu se privremeno skloniti (Izlazak 21,13; Brojevi 35,12). Međutim, kada bi netko namjerno oduzeo nečiji život, presuda bi bila brzo donesena. U svojem objašnjenju Isus se ne usredotočuje na sam čin, već na motiv i namjere onoga koji učini takvo djelo. Može se dogoditi da netko slučajno oduzme nečiji život, ali osoba koja namjerava oduzeti život nekome provodi određeno vrijeme u pomnom planiranju. Grijeh se događa čak i prije nego što osoba izvede to strašno djelo. Mnogi potencijalni ubojice zaustavljeni su u svojoj namjeri samo zato što im nedostaje prava prilika.

Pročitajte Matej 5,22. Što Isus izjednačava s ubojstvom? Kako nam tekst u 1. Ivanovoj 3,15 pomaže da to bolje razumijemo? Na što Isus ovdje ukazuje, i što nam to govori na što se Božji zakon sve odnosi?

.....

.....

.....

.....

Iako Biblija često govori o sili riječi, Isus joj ovdje daje dublje značenje. Često je jedina svrha grubih riječi ili kletvi da probudi negativne osjećaje u žrtvi. Jasno je na što Isus ovdje ukazuje. Nisu krivi samo oni koji počine zločin, već i oni koji izgovaraju grube riječi ili koji njeguju misli o nečijem ubojstvu. Isus upućuje savjet onima koji njeguju takve misli da se pomire s mogućim žrtvama prije nego što priđu žrtveniku (Matej 5,23-26).

Razmislite o značenju Isusovih riječi u današnjem tekstu. Kakvo je vaše iskustvo o tom pitanju? Što nam tako visoka mjerila govore o potrebi da stalno budemo zaodjenuti Kristovom pravednošću?

PRELJUB (Matej 5,27-32)

Isusov sljedeći primjer uključuje zapovijed koja se tiče preljuba. On prvo navodi sedmu zapovijed: "Ne učini preljuba." U kontekstu Mojsijevog zakona, do preljuba je dolazilo kada je osoba koja je bila u braku ulazila u intimne odnose s osobom koja joj nije bračni drug. Zakon je bio jasan da su obje strane krive za preljub i trebaju biti osuđene na smrt. Kao i u slučaju šeste zapovijedi, Isus je i ovoj zapovijedi dao dublje značenje.

Preljub često počinje mnogo prije samog čina. Isto kao što ubojstvo počinje s mislima da se nekom nanese zlo, preljub počinje u trenutku kada osoba osjeti požudu prema nekome s kim nije u braku, bilo da je ta osoba u braku ili nije.

Pročitajte Matej 5,29.30. Može li Isus snažnije opisati koliko je grijeh opasan? Zatim pročitajte Rimljanima 7,24. Koje se važne istine nalaze u tom retku?

.....

.....

.....

.....

Isus ovdje također nudi brzi lijek za razotkrivene grijehe. Rješenje nije nastaviti s grijehom, već se podvrgnuti radikalnoj samooperaciji. Snažnim metaforama Isus savjetuje one koji imaju problem da učine ono što je potrebno ako žele ući u kraljevstvo. To može podrazumijevati odlazak na posao drugim putem ili okončavanje nježnog prijateljstva, ali vječna dobit daleko nadmašuje trenutačne želje.

Kao što smo vidjeli prije, Mojsije je dopustio razvod iako je znao da to nije dio Božjeg iskonskog plana. Nakon obraćanja ljudima u braku koji ne upravljaju svojim požudnim pogledima i ukoravanja što ne vladaju svojim nagonima, Isus podupire doživotnu bračnu vjernost.

"Pokoravanje volje prikazano je vađenjem oka ili odsijecanjem ruke. Nama se često čini da pokoravanje volje Bogu znači pristajanje da kroz život prođemo unakaženi ili osakaćeni. Ali je bolje za tebe, kaže Krist, da budeš unakažen, ranjen, osakaćen, ako tako možeš ući u život. Ono što smatraš propašću zapravo te vodi najvećem blagoslovu." (Ellen G. White, *Misli s Gore blaženstava*, str. 56)

OBEĆANJA, OBEĆANJA... (Matej 5,33-37)

Prve dvije suprotnosti (ubojstvo i preljub) utemeljene su na Dekalogu. Suprotnost u vezi s razvodom i one koje slijede uzete su iz drugih dijelova Mojsijevog zakona, uključujući i onu koja govori o *krivom zaklinjanju* i *davanju obećanja Jahvi.*

Pročitajte Levitski zakonik / 3. Mojsijeva 19,11-13. Koje bitne stvari pronalazimo ovdje? Vidi također Izlazak / 2. Mojsijeva 20,7.

.....

.....

.....

Mojsijev zakon, čije dijelove Isus navodi, zapisan je u Levitskom zakoniku u kojem se osuđuju brojna prijevarna djela. Ovdje Isus ponovno ukazuje na *namjere*. Svatko tko da obećanje, a nema ga namjeru ispuniti, donio je svjesnu odluku da učini grijeh.

Iako se zapovijed koja kaže da se ne smijemo krivo kleti odnosi na obećanje dano drugim ljudima, sljedeća zapovijed tiče se obećanja danog Bogu.

Pročitajte Ponovljeni zakon / 5. Mojsijeva 23,21-23. Kako su ovi redci povezani s Isusovim riječima u Mateju 5,33-37? Vidi također Djela 5,1-11.

.....

.....

.....

Za razliku od osobe koja je kriva što se krivo kune, kada netko daje zavjet Bogu u vezi s novčanim darovima, ne mora značiti da ima prijevaru na umu. Međutim, Isus poznaje ljudsku narav i upozorava na davanje obećanja zbog kojih će poslije požaliti. Priča o Ananiji i Safiri — koji su dali obećanje Bogu s namjerom da ga ispune, ali su se predomislili i primili Božju smrtnu kaznu — snažan je primjer kako Bog gleda na taj grijeh. Kršćanin treba biti dosljedan, čije "da" znači "da" i čije "ne" znači "ne" i nikad ne obećava ono što ne može ispuniti.

Jeste li ikada dali obećanje (osobi ili Bogu) koje ste željeli ispuniti, ali ipak niste. Što možemo učiniti kada je ovaj problem u pitanju? Što je s obećanjima koja dajete sebi, a ne ispunjavate ih?

OKO ZA OKO, ZUB ZA ZUB (Matej 5,38-48)

Čini se da je zajednička tema u ovim tekstovima (Matej 5,38-48) osveta. Ova tema odnosi se na mnoge zapovijedi u Mojsijevom zakonu koje su izgrađene na načelu osvete zločina istom mjerom, koje se još naziva i *lex talionis*, što na latinskom znači "zakon odmazde".

Kao što vidimo u brojnim tekstovima (Izlazak 21,22-25; Levitski zakonik 24,17-21; Ponovljeni zakon 19,21), zakon nalaže da prijestupnik doživi isto iskustvo kao i žrtva. Ako žrtva izgubi oko, ruku, stopalo ili život, mora i prijestupnik. Ovaj "zakon odmazde" bio je uobičajen u mnogim starim civilizacijama. Zašto i ne bi kada otkriva jednostavno načelo pravde?

Važno je shvatiti da je to načelo dano da *ograniči* odmazdu, da spriječi ljude da učine više zla nego što je njima učinjeno i na što imaju pravo. Ovaj je zakon također trebao osigurati pravedno rješenje.

Zato u Mateju 5,38-42 Isus nije napao ispravnost zakona koji zahtijeva da osoba bude kažnjena za zločin. Umjesto toga, usredotočuje se na odgovor kršćana ljudima koji ih pokušavaju iskoristiti. Umjesto da traže priliku za osvetu, kršćani se trebaju "osvećivati" ljubaznošću, a takvi možemo biti samo Božjom milošću koja radi kroz nas. Upućujući ovaj poziv, Isus nas vodi k dubljem razumijevanju što znači biti Gospodnji sljedbenik.

Posljednja suprotnost odnosi se na pokazivanje ljubavi prema prijateljima i mržnje prema neprijateljima. Zapovijed o ljubavi prema bližnjem nalazi se u Levitskom zakoniku 19,18. Nema jasnog teksta koji poziva na mržnju prema neprijateljima, usprkos tekstu u Ponovljenom zakonu 23,3-6.

U svijetu u kojem je Isus živio, Židovi su bili pod vlašću rimske tlačiteljske sile i bili su drugorazredni građani u vlastitoj zemlji. Oni su vjerojatno smatrali da je opravdano da osjećaju mržnju prema svojim neprijateljima koji su ih u to vrijeme nemilosrdno tlačili. Isus im je ukazao na bolji način života, čak i u ne tako savršenim uvjetima.

Pročitajte Matej 5,44.45. Što nam Isus ovdje govori? Što je još važnije, kako možete primijeniti ove pouke u vlastitom životu na nekoga tko vam je učinio nešto nažao?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje "Govor na Gori", str. 235—249, u knjizi Ellen G. White *Isusov život.*

"Isus pojedinačno uzima zapovijedi i objašnjava dubinu i širinu njihovih zahtjeva. Umjesto da odbaci i jednu jotu od njihove snage, On pokazuje koliko su dalekosežnija njihova načela i otkriva sudbonosnu pogrešku Hebreja u njihovom izvanjskom pokazivanju poslušnosti. On izjavljuje da se Božji zakon prestupa zlom mišlju ili požudnim pogledom. Čovjek koji pristaje na najmanju nepravdu krši Zakon i unižava svoju moralnu narav. Ubojstvo prvo zaživi u mislima. Onaj koji mržnji ustupa mjesto u svojem srcu, postavlja noge na stazu ubojice i njegovi su prinosi mrski Bogu." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 245)

U Božjem zakonu ljubav je načelo koje povezuje. U svakoj opreci, Isus uzdiže načelo ljubavi: ljubav sprečava osobu da njeguje mržnju prema bližnjem; ljubav drži bračne drugove zajedno; ljubav pruža izazov kršćanima da uvijek budu pošteni prema drugima i Bogu; ljubav omogućava osobi da bude ljubazna kada joj je učinjeno nešto nažao; ljubav daje silu osobi da se ophodi prema neprijatelju onako kako bi ona željela da se prema njoj ophode.

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. U pouci za ovaj tjedan čitali smo sljedeće Isusove riječi: "Čuli ste da je rečeno starima", a zatim: "A ja vam kažem", nakon čega je upotrijebio opreke. Zapazite da su neke stvari rečene starima bili neposredni citati iz Biblije ili uzeti iz starozavjetnog nauka. Tako problem nije bio u citatima, već u njihovom tumačenju. Koje pouke ovdje možemo izvući, ako ne u vezi s našim naučavanjem, onda načinom na koji ih tumačimo? Kako se možemo naći u opasnosti da stvari promatramo površno i previdimo njihovo dublje značenje?

2. Mnogi padaju u zamku da tumače tekstove odvojeno od konteksta. Jedan takav tekst nalazi se u Mateju 5,48, gdje je rečeno da trebamo biti savršeni kao Otac na nebesima. Kako tumačenje ovog teksta u njegovom najbližem kontekstu (Matej 5,43-48) pokazuje važnost pozornog proučavanja Biblije? Kako biste odgovorili osobi koja tvrdi da ovaj tekst govori o bezgrešnosti? Što nas ovaj tekst doista uči i kako otkriva što zapravo znači biti Isusov sljedbenik?

3. Kako tekstovi koje smo proučavali, osobito oni o ubojstvu i preljubu, pokazuju koliko su u zabludi oni koji tvrde da je Zakon ukinut na križu?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Molitva dopire do Svemogućega i donosi nam pobjedu." (Ellen G. White, *The Bible Echo*, 1. listopada 1889.)

Krist i subota

"Tada im nastavi: 'Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. Stoga je Sin Čovječji gospodar i subote.'" (Marko 2,27.28)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Postanak 2,1-3; Hebrejima 1,1-3; Djela 13,14; Marko 2,23-28; Ivan 5,1-9; Izaija 65,17.

Većina kršćanskih vjerskih zajednica svetkuje nedjelju kao dan "odmora" (iako se većina onih koji svetkuju nedjelju zapravo ne odmara u nedjelju). Budući da "svetkovanje" nedjelje prevladava među suvremenim kršćanima, mnogi vjeruju da je taj dan "kršćanska subota".

Nije uvijek bilo tako. Naprotiv, kao nastavak izraelske vjere, kršćanstvo nije odbacilo sve simbole svoje roditeljske religije, uključujući svetkovanje sedmog dana subote. Neko vrijeme jedina Biblija koju su rani kršćani imali bio je Stari zavjet. Onda nas ne iznenađuje što se pitanje svetkovanja nekog drugog dana nije pokretalo u kršćanstvu više od jednog stoljeća nakon Kristovog uznesenja na Nebo. Tek u četvrtom stoljeću, s Konstantinovim ediktom svetkovanje nedjelje uvedeno je u vladajuću crkvu. Nažalost, čak i nakon protestantske reformacije skoro čitavo kršćanstvo se i dalje držalo svetkovanja nedjelje nasuprot biblijskom nauku da je pravi sedmi dan subota.

Ovotjedna pouka govorit će o Kristu i Njegovom odnosu prema suboti.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 49—57

ŽIDOVSKA SUBOTA? (Izlazak 20,8-11)

Iako mnogi sedmi dan smatraju "židovskom subotom", Biblija otkriva da je subota uspostavljena mnogo stoljeća prije nastanka izraelskog naroda. Njezini korijeni potječu iz vremena stvaranja.

U Postanku stoji da se Bog, nakon što je završio djela stvaranja za šest dana, odmorio sedmi dan i "blagoslovi Bog sedmi dan i posveti". To jasno pokazuje da je subota zauzimala visoko mjesto u Božjem stvaranju. Osim što ju je blagoslovio, On ju je i posvetio. Drugim riječima, Bog je određene svoje osobine dao tom spomeniku u vremenu.

Usporedite dvije zapovijedi o suboti u Izlasku / 2. Mojsijevoj 20,8-11 i Ponovljenom zakonu / 5. Mojsijevoj 5,12-15. Na koji se način ovi redci odnose na teoriju da je subota dana samo Židovima?

.....

.....

.....

.....

Najupadljivija razlika između ove dvije zapovijedi jest osnovno načelo za svetkovanje subote. Redci u Izlasku neposredno se odnose na Postanak 2,3 jer naglašavaju činjenicu da je Bog "blagoslovio" i "posvetio" subotu. S druge strane, Ponovljeni zakon 5,15 ukazuje na božansko izbavljenje izraelskog naroda iz egipatskog ropstva kao temelj svetkovanja subote. Na osnovi teksta iz Ponovljenog zakona, mnogi vjeruju da je subota dana samo Židovima. Međutim, ovaj zaključak u potpunosti zanemaruje činjenicu da tekst u Izlasku ukazuje na stvaranje, kada je Bog uspostavio subotu za cijelo čovječanstvo.

Zatim, tekst u Ponovljenom zakonu 5,15, koji govori o izbavljenju iz Egipta, na simboličan način opisuje spasenje koje imamo u Kristu. Tako subota nije samo simbol stvaranja, već i otkupljenja, dvije teme koje su međusobno povezane u Bibliji (Hebrejima 1,1-3; Kološanima 1,13-20; Ivan 1,1-14). Samo na osnovi činjenice da je Isus naš Stvoritelj, On može biti i naš Otkupitelj, a sedmi dan subota je simbol stvaranja i otkupljenja.

Svatko može tvrditi da se odmara u Kristu. Kako vam vlastito iskustvo svetkovanja sedmog dana subote pomaže da pronađete odmor?

VRIJEME ZA ODMOR I BOGOSLUŽJE (Luka 4,16)

Na osnovi teksta iz Kološanima 1,16 i Hebrejima 1,2 vidimo da je Krist, koji je rođen prije svake tvari, neposredno bio uključen u proces stvaranja i da je sve stvoreno nastalo *po* Njemu. Pavao dalje kaže da je Krist sudjelovao u stvaranju "nevidljivoga" (Kološanima 1,16.17), što, naravno, uključuje i subotu. Iako je Krist bio središnja Osoba u stvaralačkom procesu, kada je uzeo na sebe ljudsko tijelo, pokorio se Očevim zapovijedima (Ivan 15,10). Kao što smo vidjeli u prethodnim poukama, Isus se suprotstavljao određenim običajima i koristio je svaku priliku da ispravi vjersko ponašanje koje se nije temeljilo na Božjoj volji. Da je Isus namjeravao ukinuti zapovijed o suboti, imao je mnogo prilika to učiniti.

Većina tekstova o suboti u Starom zavjetu govori o suboti kao danu odmora. Razumijevanje "odmora" u mnogim suvremenim jezicima može neke navesti na zaključak da subotu treba provesti u spavanju i opuštanju. Iako možemo uživati u takvim aktivnostima u subotu, pravo značenje odmora je "prekid", "zaustavljanje" ili "stanka". Subota je vrijeme kada se možemo odmoriti od svakidašnjeg rada koji obavljamo prvih šest dana i provesti posebno vrijeme sa Stvoriteljem.

Do Kristovog vremena Židovi su održavali bogoslužja subotom (Luka 4,16). Stanovnici Jeruzalema odlazili su na posebnu molitvenu službu u Hram, koja se razlikovala od onih koje su održavane u ostale dane. Za Židove koji su živjeli u drugim dijelovima svijeta sinagoge su bile mjesto društvenih okupljanja i bogoslužja. Bogoslužje se moglo održati u subotu ako je bilo prisutno najmanje deset muškaraca (*minjan*).

Što nam sljedeći tekstovi govore o svetkovanju subote među prvim kršćanima? Što nam to govori o onima koji tvrde da je subota promijenjena u nedjelju u čast uskrsnuća? Djela 13,14.42.44; 16,13; 17,2; 18,4; Hebrejima 4,9.

.....

.....

.....

S obzirom na svoje hebrejske korijene, prvim kršćanima bilo je prirodno da održavaju bogoslužja onog dana koji je zapisan u Starom zavjetu. Skoro dvadeset godina nakon Isusovog uznesenja, Pavao je i dalje "po svom običaju" odlazio u sinagogu u subotu (Djela 17,2). U Bibliji ne postoji nijedan dokaz da su prvi kršćani svetkovali nedjelju umjesto subote.

VRIJEME UŽIVANJA (Marko 2,27.28)

Mnogi koji tvrde da svetkuju subotu ne razumiju uvijek što se pod svetkovanjem subote podrazumijeva. Kao što su činili farizeji u Isusovo vrijeme, ljudi i danas zatvaraju subotu iza strogih zidova pravila i propisa (dok drugi ne razlikuju subotu od drugih dana). Subota bi trebala biti radost, ne teret, i dan koji trebamo smatrati svetim.

U vrijeme kada je Isus hodio Zemljom, neki vjerski vođe opteretili su svetkovanje subote s trideset devet zapovijedi. Smatrali su da će narod savršeno svetkovati subotu ako bude držao tih trideset devet zapovijedi. Kao posljedica donošenja dodatnih zakona s dobrim namjerama, subota, koja je trebala biti radost, postala je mnogima jaram.

Pozorno pročitajte Marko 2,23-28. Zašto su učenici trgali klasje? Govori li tekst da je Isus činio isto? Jesu li ovdje bili prekršeni neki biblijski zakoni?

.....

.....

.....

.....

.....

Dok su Isus i Njegovi gladni učenici jedne subote išli kroz polje, učenici su htjeli utažiti glad trganjem klasja. Iako to nije bilo njihovo polje, to što su učinili bilo je dopušteno po Mojsijevom zakonu (Ponovljeni zakon 23,25). Farizeji su to tumačili kao prekršaj drugog Mojsijevog zakona koji zabranjuje oranje i žetvu subotom (Izlazak 34,21). Isus očito nije trgao klasje, ali je ipak stao u obranu svojih učenika. Podsjetio je farizeje da su čak i David i njegovi ljudi pojeli zabranjene kruhove u Svetištu kada su bili gladni.

U Marku 2,27.28 Isus je izjavio da je subota stvorena radi čovjeka, a ne obrnuto. Drugim riječima, subota nije stvorena za obožavanje, već da pruži priliku za održavanje bogoslužja. Kao Božji dar svim ljudima, subota ne treba biti teret, već treba pružati odmor i oslobođenje. To je pravi način da doživimo odmor i slobodu u Kristu.

Što možete činiti u subotu lakše nego u druge dane? Razmislite o ovom pitanju i iznesite svoje odgovore u subotnjoškolskom razredu.

VRIJEME ZA ISCJELJIVANJE (Luka 13,16)

Kada je Bog stvorio svijet, izjavio je da je sve "veoma dobro" (Postanak 1,31). Nema sumnje da je u svakom pogledu sve bilo savršeno. Međutim, s pojavom grijeha djela stvaranja postala su iskvarena zlom, čiji utjecaj vidimo svuda. Ljudi, iako stvoreni po Božjem obličju, postali su podložni bolestima, propadanju i smrti. Mi često kažemo da je smrt dio života, mada smrt nije dio života, već njegova negacija. Nikada nismo trebali doživjeti smrt.

Budući da je to bio iskonski Božji plan za čovječanstvo, ne iznenađuje nas što su se neka najdramatičnija čuda iscjeljenja dogodila u subotu.

Proučite izvještaje o iscjeljivanju u subotu u sljedećim tekstovima: Marko 3,1-6; Luka 13,10-17; Ivan 5,1-9; 9,1-14. Kojim nas poukama ova čuda uče u vezi s pravom svrhom subote?

.....

.....

.....

Svako čudo iscjeljenja koje je bilo učinjeno u subotu posebno je i pokazuje pravo značenje subote. Prije nego što je Isus izliječio čovjeka s usahlom rukom (Marko 3,1-6), postavio je retoričko pitanje: "Što je dopušteno u subotu: činiti dobro ili zlo? spasiti život ili upropastiti?" (Marko 3,4) Ako netko ima priliku olakšati patnju u dan oslobođenja, zašto to ne bi učinio? Čudo učinjeno nad zgrčenom ženom snažno pokazuje oslobađajuću svrhu subote (Luka 13,10-17). Kada je primio kritike zbog izlječenja, Isus je upitao: "A ovu Abrahamovu kćerku, koju sotona drži svezanu već osamnaest godina, nije trebalo osloboditi od ovih lanaca u subotu?" (Luka 13,16)

Tema oslobađanja prisutna je i u izvještajima o iscjeljenju čovjeka u ribnjaku Bethesdi, koji je bio bolestan trideset osam godina (Ivan 5,1-9), i izlječenju slijepog čovjeka (Ivan 9,1-14). Kao odgovor na optužbe farizeja da je svojim čudima iscjeljenja prekršio subotu, Isus ih je podsjetio: "Otac moj neprestano radi, zato i ja radim." (Ivan 5,17) Da Bog nije dopustio izlječenje, ništa se ne bi dogodilo. Kada je u pitanju oslobađanje ljudi od patnje, Bog ne miruje.

Što možemo naučiti iz pogrešaka ovih vjerskih vođa o tome kako nas predrasude mogu zaslijepiti da ne uvidimo i najjasnije istine?

NOVO STVARANJE

Subota nas ne podsjeća samo na Božju stvaralačku sposobnost, već ukazuje na Njegova obećanja o obnovljenju. Sa svakim izlječenjem učinjenim u subotu, bilo je snažno potvrđeno obećanje o vječnoj obnovi. Na svoj jedinstveni način, subota pruža uvid u najraniju ovozemaljsku povijest i dopire do konačne sudbine čovječanstva. Možemo ponovno zaključiti da subota ukazuje na stvaranje i otkupljenje.

Bog je stvorio ovaj svijet. Međutim, zbog pojave grijeha, Njegovo djelo stvaranja se pokvarilo. Ali to stanje neće trajati zauvijek. Ključni element plana spasenja je obnovljenje — ne samo Zemlje, već, što je još važnije, ljudi, bića koja su stvorena na Njegovu sliku, koja će biti obnovljena na tu sliku i koja će živjeti na novoj Zemlji. Isti Bog koji je stvorio prvu Zemlju, čije djelo slavimo svaki sedmi dan, ponovno će stvoriti Zemlju. (Razmislite koliko je važno da se sjećamo stvaranja kada nam je dana zapovijed da to činimo jednom tjedno na poseban način.)

Pročitajte sljedeće tekstove. Koju poruku svaki od njih upućuje u vezi sa značenjem subote?

Izaija 65,17 .....

Izaija 66,22 .....

2. Petrova 3,9-13 .....

Otkrivenje 21,1 .....

2. Korinćanima 5,17 .....

Galaćanima 6,15 .....

Otkrivenje 21,5 .....

Subota "oglašava da je On koji je stvorio sve na Nebu i na Zemlji, i koji sve održava, Glava crkvi i da smo Njegovom silom pomireni s Bogom . ... Tada je subota znak Kristove sile da nas učini svetima. Ona je dana svima onima koje Krist čini svetima. Kao znak Njegove sile koja posvećuje, subota je dana svima koji po Kristu postaju dio Božjeg Izraela." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 226,227)

Kako u svojem svakidašnjem životu možete dopustiti Božjoj sili da vas posveti? Koje odluke svakodnevno donosite koje pomažu ili sprečavaju taj stvaralački proces u vama?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Od samog početka velikog sukoba na Nebu Sotonin je stalni cilj bio rušenje Božjeg zakona. Da bi ovo postigao, pobunio se protiv Stvoritelja, i premda je bio zbačen s Neba, nastavio je isti rat na Zemlji. Obmanuti ljude i tako ih navesti na kršenje Božjeg zakona cilj je što neprestano ima pred sobom. Bilo da ga postigne odbacivanjem Zakona u cjelini ili uklanjanjem jednog od njegovih propisa, posljedice će na kraju biti iste. Tko 'pogriješi samo u jednome', pokazuje prijezir prema cijelome Zakonu; svojim je utjecajem i primjerom na strani prekršaja; on 'postaje krivac za sve'. (Jakov 2,10)" (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 458)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pogledajte izjavu Ellen G. White u odsjeku od petka, potpuniji navod od onog iz uvoda za ovo tromjesečje. Kako nam subota i ono što se dogodilo sa subotom u kršćanstvu pomaže da razumijemo Sotonin napad na Božji zakon?

2. U tekstovima u Marku 3,2; Luki 13,14 i Ivanu 5,18; 9,16, Isus je optužen da krši subotu. Proučite tekst u Izlasku 20,8-11 i ocijenite jesu li ove optužbe opravdane. Što možete reći onima koji tvrde da ovi tekstovi pružaju dokaz da je Isus prekršio subotu?

3. U svojem razredu razmotrite odgovore na posljednje pitanje u odsjeku od utorka. Što vam subota omogućava da radite što u druge dane u tjednu ne možete zbog svakidašnjih obveza?

4. Razmislite o vlastitom svetkovanju subote. Je li subota za vas dan oslobođenja, odmora i slobode ili dan zabrana, stega i napetosti? Kako možete uživati u suboti, učiniti je milinom, kao što nam je rečeno u sljedećem retku: "Zadržiš li nogu da ne pogaziš subotu, i u sveti dan ne obavljaš poslove; nazoveš li subotu milinom a časnim dan Jahvi posvećen; častiš li ga odustajuć' od puta, bavljenja poslom ili pregovaranja ..." (Izaija 58,13)?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Nakon što iznesemo svoje molbe, na njih trebamo odgovoriti sami koliko god je to moguće i ne čekati na Boga da učini za nas ono što možemo sami. Božja pomoć čeka u pričuvi za sve koji je traže." (Ellen G. White, *The Bible Echo*, listopad 1887.)

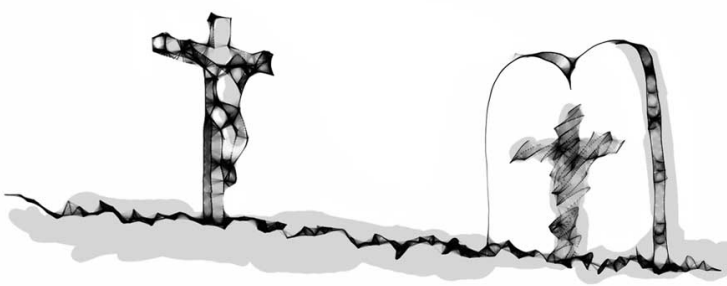

Kristova smrt i Zakon

"Stoga ste i vi, braćo moja, umrli Zakonu po Kristovu tijelu tako da pripadate drugomu — onomu koji uskrsnu od mrtvih — da donesemo rod za Boga." (Rimljanima 7,4)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Rimljanima 7,1-6; 7,7-13; 8,5-8; 4,15; Djela 13,38.39; Galaćanima 3,10.

Žena je u automobilu i vozi mnogo brže od dopuštene brzine. Iznenada u retrovizoru ugleda trepćuća crvena i plava svjetla policijskog automobila i čuje poznati zvuk sirene. Staje u stranu, uzima torbicu i vadi vozačku dozvolu. Policajac se približava, uzima dozvolu i vraća se u auto.

Ona se pita koliko će platiti kaznu (vozila je puno brže nego što je dopušteno) i hoće li je moći platiti. Nekoliko minuta poslije policajac se vraća i kaže: "Dobro, gospođice, da se ne biste morali ponovno suočiti s kaznom zbog prekršaja, ukinut ćemo zakon. Više ne morate paziti na ograničenje brzine."

Teologija koja naučava da je Zakon, Deset zapovijedi, ukinut nakon Isusove smrti, isto je tako apsurdna kao i ova priča.

Ovaj ćemo tjedan razmišljati o Isusovoj smrti i njezinom odnosu prema Zakonu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 58—67

MRTVI ZAKONU (Rimljanima 7,1-6)

Pozorno proučite tekst u Rimljanima 7,1-6 i ukratko iznesite što Pavao ovdje govori, imajući na umu druge biblijske tekstove koji govore o Zakonu.

.....

.....

.....

.....

.....

Iako je u nekim prijevodima Biblije prvi redak nepravilno preveden i glasi da zakon obvezuje do smrti, doslovno je tumačenje da je svaka osoba pod vlašću zakona dok je živa. Naglasak nije stavljen na mrtve, već na žive.

Primjer iz bračnog života pokazuje da svaka osoba koja je u braku, a ima intimne odnose s osobom koja nije njezin bračni drug, krši Zakon i kriva je za preljub. Samo u slučaju smrti bračnog druga osoba može stupiti u brak s drugom osobom a da ne prekrši Zakon.

Neki tvrde da ovaj tekst ukazuje na smrt Zakona; međutim, on zapravo pokazuje da osoba umire Zakonu po Kristovom tijelu (Rimljanima 7,4). Na osnovi Rimljanima 6,6, dio osobe koji umire je staro "ja". Kada je ujedinjena sa starim "ja", osoba je osuđena od strane Zakona i tako je uhvaćena u zamku nesretnog odnosa (Rimljanima 7,9-11.24). Kada umre staro "ja", osoba slobodno može uspostaviti odnos s nekim drugim — uskrslim Kristom (Rimljanima 7,4).

Budući da zakon obvezuje svakog čovjeka, kaže Pavao, Božji zakon mora također vladati novim odnosom koji je uspostavljen. Međutim, činjenica da je vjernik sada u braku s Kristom ukazuje da Zakon više nije sredstvo kojim se vrši osuda; vjernik u Kristu je slobodan od osude Zakona zato što je pokriven Kristovom pravednošću.

Pavao ne tvrdi da su Deset zapovijedi, koje određuju grijeh, sada ukinute; to bi bilo u suprotnosti s mnoštvom biblijskih tekstova, uključujući i njegove spise. Naprotiv, on govori o novom odnosu koji osoba ima prema Zakonu vjerom u Isusa. Zakon i dalje vrijedi, samo što vjernika u Isusu, onoga koji je umro sebi i grijehu, Zakon više ne drži u vlasti osude zato što sada pripada drugome, Isusu.

ZAKON GRIJEHA I SMRTI (Rimljanima 8,1-8)

Pavao uvjerava kršćane da "sad, dakle, nema više nikakve osude onima koji su u Kristu Isusu. Jer zakon duha života u Kristu Isusu oslobodio me od zakona grijeha i smrti." (Rimljanima 8,1.2) Ako čitamo ove retke izvan konteksta, čini se da Pavao misli na dva suprotna zakona: zakon života i zakon grijeha i smrti. Međutim, razlika nije u Zakonu, već u pojedincu prije i poslije prihvaćanja Krista.

Kako Pavlova rasprava u Rimljanima 7,7-13 oslikava ulogu Zakona?

.....

.....

.....

.....

.....

Uloga Zakona ovisi o osobi na koju se odnosi. Isti nož, na primjer, može upotrijebiti kirurg da nekoga izliječi ili ubojica da nekoga ubije. Na isti će način lopov koji krši zakon ukravši nekome novčanik biti u drugačijem odnosu prema zakonu od onoga koga zakon treba zaštititi (vlasnika novčanika). Zakon može ponekad biti opisan kao "svet, pravedan i dobar" (Rimljanima 7,12), ili kao "zakon grijeha i smrti" (Rimljanima 8,2). Kao što Božja osveta ne sprječava Boga da bude Bog ljubavi, tako uloga Zakona kao oruđa grijeha i smrti ne čini ga suvišnim.

Na osnovi teksta u Rimljanima 8,5-8, Zakon je oruđe "grijeha i smrti" za one koji "po tijelu teže za tjelesnim stvarima" (Rimljanima 8,5). To opisuje osobu koja je i dalje u braku sa starim "ja" i nema vidljive želje da prekine taj odnos i pridruži se uskrslom Kristu. Kao posljedica grešne zajednice, osoba se nalazi u neprijateljstvu s Bogom i Njegovim Zakonom, jer su na suprotnim stranama (Rimljanima 8,7).

Pavao zatim naglašava da se "težnja tijela" ne može pokoriti Božjem zakonu niti Mu ugoditi (Rimljanima 8,7.8). Ovo se očito ne odnosi na osobu čija je borba opisana u Rimljanima 7,13-25, budući da služi Božjem zakonu "umom svojim" (Rimljanima 7,25). Pavao vjerojatno misli na one koji "istinu priječe nepravednošću" (Rimljanima 1,18). Za te pobunjenike protiv Božje vladavine Zakon postaje oruđe grijeha i smrti (Rimljanima 2,12).

Kakav je vaš odnos prema zakonu kada ga kršite?

SILA ZAKONA

Koju ulogu ima Zakon na osnovi sljedećih tekstova: Rimljanima 4,15; 5,13; 7,7. Što tekst u Rimljanima 7,8-11 govori o djelovanju Zakona na osobu koja ga krši?

.....

.....

.....

Svako oruđe ima svoju svrhu. Kao što se ključ koristi za otključavanje brave ili nož za rezanje, tako se Zakon koristi za određivanje grijeha. Da nema Božjeg zakona, ne bismo mogli saznati koja su djela Bogu ugodna, a koja nisu. Iako grijeh ne može postojati bez Zakona, Pavao objašnjava da Zakon ne surađuje voljno s grijehom: "Prema tome, što je dobro, za me je postalo smrt? Daleko od toga! Već se grijeh, da se očituje grijehom, posluži dobrom i prouzroči mi smrt, kako bi se grijeh, uz pomoć zapovijedi, pokazao neizmjerno grešan." (Rimljanima 7,13)

Kako nam prethodni tekst pomaže da razjasnimo 1. Korinćanima 15,54-58?

.....

.....

.....

Ako bismo ga čitali zasebno, činilo bi se da tekst u 1. Korinćanima 15,54-58 zastupa negativan stav prema Božjem zakonu. Pavlova je misao, međutim, da je "snaga grijeha u Zakonu" samo zato što Zakon određuje što je grijeh. I, naravno, "plaća grijeha je smrt" (Rimljanima 6,23). Da nema Zakona, ne bi bilo smrti jer bi bilo nemoguće odrediti što je grijeh. U 1. Korinćanima 15, Pavlova namjera nije da Zakon prikaže u negativnom svjetlu, već da pokaže kako smrću i uskrsnućem Isusa Krista, svi koji vjeruju mogu doživjeti pobjedu nad smrću, smrću koja dolazi zbog kršenja Zakona.

Kada se posljednji put netko ogriješio o vas, odnosno kada je prekršio Božji zakon i na taj vas način povrijedio? Kako nam takvo iskustvo pokazuje da je misao da je Božji zakon ukinut na križu pogrešna?

NEMOĆNI ZAKON

Iako je s jedne strane, kao što smo vidjeli, "snaga grijeha u Zakonu", s druge strane Zakon je potpuno nemoćan. Kako isti predmet istodobno može imati snagu i biti nemoćan?

Ovdje ponovno razlika ne leži u Zakonu, već u čovjeku. Osobu koja uviđa svoju grešnost, Zakon potiče da prizna da ide nasuprot Božjoj volji i da se samim tim nalazi na stazi smrti. Kada otkrije svoju grešnost, grešnik može odlučiti slijediti Zakon doslovce. Međutim, činjenica da je već sagriješio čini ga kandidatom za smrt.

Pročitajte Djela 13,38.39; Rimljanima 8,3; Galaćanima 3,21. Što ovi tekstovi govore o Zakonu i spasenju?

.....

.....

.....

.....

Neki ljudi vjeruju da će im strogo držanje Zakona omogućiti spasenje, ali to nije biblijski nauk. Zakon određuje grijeh (Rimljanima 7,7), ali ga ne prašta (Galaćanima 2,24). Zato Pavao opaža da je isti Zakon koji daje silu grijehu također i "slab" (Rimljanima 8,3). On može osvjedočiti grešnika u njegove grijehe, ali ne može učiniti grešnika pravednim. Ogledalo nam može pokazati naše nedostatke, ali ih ne može popraviti. Ellen G. White je zapisala: "Zakon ne može spasiti one koje osuđuje; ne može spasiti one koji ginu." (*Signs of the Times*, 10. studenoga 1890.)

Kada u potpunosti shvatimo koja je svrha Zakona, bit će nam lakše razumjeti zašto je Isus prinio sebe za ljudski rod kao žrtvu za očišćenje grijeha. Isusova smrt dovodi grešna ljudska bića u ispravan odnos s Bogom i Njegovim Zakonom koji je "svet, pravedan i dobar" (Rimljanima 7,12). U isto vrijeme, Njegova smrt je pokazala ispraznost spasenja držanjem Zakona. Da nas poslušnost Zakonu može spasiti, Isus ne bi morao umrijeti umjesto nas. Ono što je On učinio otkriva da nas poslušnost Zakonu ne može spasiti. Nama je bilo potrebno nešto puno jače.

Iako stalno iznova primamo obećanje da ćemo primiti silu za vršenje Božjeg zakona, zašto ta poslušnost nije dovoljna da nam osigura spasenje? Odgovor ne bi trebao biti težak. Pogledajte sebe i svoje držanje Zakona. Da vaše spasenje ovisi o vašoj poslušnosti, koliko biste nade imali da ćete biti spašeni?

PROKLETSTVO ZAKONA (Galaćanima 3,10-14)

Što nam sljedeći tekstovi govore o ljudskoj naravi? Kako svakoga dana uočavamo stvarnost ove istine? Psalam 51,7; Izaija 64,5; Rimljanima 3,23.

.....

.....

Osim Krista, sva ljudska bića imaju zajedničko iskustvo time što su obuhvaćena Adamovim grijehom. To znači da nijedna osoba ne može tvrditi da je u potpunosti pravedna. Neki ljudi, kao što su Ilija i Henok, živjeli su u uskoj zajednici s Bogom, ali nijedan nije bio u potpunosti bezgrešan. Imajući tu istinu na umu, Pavao izjavljuje: "Svi koji se pouzdavaju samo u vršenje Zakona nalaze se pod prokletstvom, jer stoji pisano: 'Proklet svaki onaj koji ne poštuje Zakon vršeći sve što je u njemu napisano.'" (Galaćanima 3,10) Istina je da Zakon zahtijeva potpunu poslušnost, a tko je ikada tako živio osim Krista?

Kako nam tekst u Rimljanima 6,23 pomaže odrediti što znači "prokletstvo Zakona"? Vidi Postanak / 1. Mojsijeva 2,17; Ezekiel 18,4.

.....

.....

Svi su pod prokletstvom Zakona. Budući da Zakon nema marginu gdje bismo mogli zabilježiti pogreške, čovjeku je nemoguće ispraviti prošle grijehe. Iz toga slijedi da je smrt sudbina svakog čovjeka. Jakov opisuje još mračniju sliku, podsjećajući nas da je zbog prijestupa jedne zapovijedi osoba kriva kao i za prijestup svih (Jakov 2,10). Plaća grijeha je smrt, a smrt je ista za bilo koji grijeh.

Kada prepoznamo bespomoćno stanje onih koji su pod prokletstvom, lakše ćemo cijeniti veličinu Božje ljubavi: "Ali Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist, dok smo još bili grešnici, umro za nas." (Rimljanima 5,8) Svojom smrću "Krist nas je otkupio od prokletstva Zakona postavši mjesto nas proklet" (Galaćanima 3,13).

Razmislite o onome što je Pavao rekao da su svi koji se oslanjaju na djela Zakona pod prokletstvom. To je zato što nas Zakon ne može spasiti. Kako nam uviđanje ove istine pomaže da bolje cijenimo ono što nam je dano u Isusu? Kako pokazujemo zahvalnost u svojem životu? Vidi 1. Ivanova 5,3.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte u knjizi Ellen G. White *Isusov život* poglavlje "Svršeno je!", str. 629—635.

"Zakon traži pravdu — pravedan život, savršen karakter, a ovo čovjek ne može ispuniti. On ne može odgovoriti zahtjevima Božjeg svetog Zakona. Ali Krist, došavši na Zemlju kao čovjek, živio je svetim životom i razvio savršeni karakter. On ovo kao besplatan dar nudi svima koji Ga žele prihvatiti. Njegov je život zamjena za ljudski život. Ljudi tako Božjim strpljenjem dobivaju oprost prošlih grijeha. Više od toga, Krist ispunjava ljude Božjim osobinama. On izgrađuje ljudski karakter prema uzoru na božanski karakter, usklađujući duhovnu snagu i ljepotu. Tako se u onome koji vjeruje u Krista ispunjava pravda Zakona. Bog može biti 'pravedan i da opravdava onoga koji vjeruje u Isusa' (Rimljanima 3,26)." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 633)

Ukratko, Isusova smrt snažno je ukazala na nepromjenjivost Božjeg zakona. Kada su naši praroditelji sagriješili, Bog je mogao ukinuti svoje zakone i ukloniti kazne za njihovo kršenje. Međutim, za stanovnike Zemlje to bi značilo jadan život u društvu u kojem vlada bezakonje. Umjesto toga, Bog je odlučio poslati svojega Sina kao našu Zamjenu. Isus je u korist svih ljudi pretrpio pravednu kaznu za grijeh kako zahtijeva Zakon. Zahvaljujući Isusovoj smrti, sav ljudski rod može uspostaviti nov odnos s Bogom. To znači da svatko od nas vjerom u Isusa može primiti oprost grijeha i biti savršen u Božjim očima.

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Mnoge religije uče da na kraju čovjekovog života Bog uspoređuje njegova dobra i loša djela, a onda odlučuje hoće li ta osoba biti nagrađena u životu nakon smrti. Što je pogrešno u takvom načinu razmišljanja?

2. Isus, koji je jednak s Bogom, umro je za naše grijehe. Ako smatramo da poslušnost Zakonu može doprinijeti spasenju, što nam to govori o djelotvornosti Kristove žrtve?

3. Zbog kojih je još razloga ideja da je Božji zakon ukinut na križu pogrešna? Što ljudi misle da je ukinuto, odnosno koja zapovijed?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Anđeli zapisuju svaku ozbiljnu i iskrenu molitvu. ... Moramo izdvojiti vrijeme za molitvu. Ako svojim mislima dopustimo da ih zaokupe svjetovni interesi, Gospodin nam može dati vremena oduzimajući naše idole od zlata, kuća ili plodne zemlje." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 489,490)

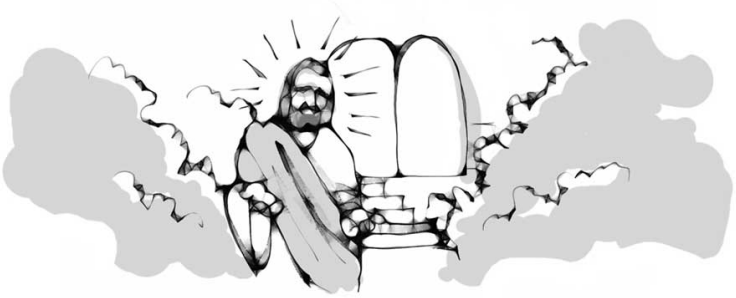

Krist, svršetak Zakona

"Jer Krist je svrha i svršetak Zakona da se opravda svatko tko vjeruje." (Rimljanima 10,4)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Rimljanima 5,12-21; 6,15-23; 7,13-25; 9,30—10,4; Galaćanima 3,19-24.

U jednom poznatom časopisu na cijeloj strani objavljen je oglas koji glasi: "Postanite besmrtni! (nije šala)." Na neki način ipak je bila šala, zato što u nastavku oglasa piše: "Da biste saznali kako možete ostaviti naslijeđe u dobrotvorne svrhe da bi vaše ime zauvijek bilo zapamćeno, nazovite nas i besplatno ćete dobiti našu brošuru."

Pisci, učeni ljudi, filozofi i teolozi vjekovima se bore s pitanjem smrti i njezinog utjecaja na smisao našeg života. Oglas je bio mudar, ali potpuno bezuspješan način da se pomogne ljudima koji se suočavaju sa smrću.

Suprotno tome, cijeli Novi zavjet ukazuje nam na jedini način na koji možemo postići besmrtnost, i to vjerom u Isusa nasuprot držanju Zakona — mada ga trebamo držati. Poslušnost Zakonu nije u suprotnosti s milošću; naprotiv, to je ono što bismo trebali činiti kao rezultat primanja milosti.

U pouci za ovaj tjedan nastavit ćemo proučavati temu o Zakonu i milosti.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 68—76

GDJE SE GRIJEH UMNOŽAVA (Rimljanima 5,12-21)

Iako ukazuje na naše grijehe, Zakon nas ne može spasiti od njih. Međutim, upravo ta slabost Zakona pokazuje našu potrebu za Isusom, jedinim rješenjem za naše grijehe.

Pročitajte Rimljanima 5,12-21. Kako je vijest o Božjoj milosti prikazana u ovim redcima?

.....

.....

.....

.....

Zapazite u ovom tekstu stalnu povezanost između grijeha i smrti. Stalno iznova grijeh i smrt pojavljuju se u tijesnom međusobnom odnosu. To je zato što grijeh, kršenje Božjeg zakona, vodi u smrt.

Pročitajte sada Rimljanima 5,20. Kada je Zakon "naknadno došao", grijeh se umnožio, u smislu da je Zakon jasno odredio što je grijeh. Međutim, umjesto da nastupi prirodna posljedica grijeha, smrt, Pavao kaže sljedeće: "Ali gdje grijeh postade većim, tu se milost izli u preizobilju." Drugim riječima, bez obzira na to koliko je grijeh strašan, Božja milost je dovoljna da ga pokrije u onima koji se vjerom pozivaju na Njegova obećanja.

Pod utjecajem 1. Ivanove 3,4, gdje stoji da je "grijeh kršenje zakona", mnogi ograničavaju grijeh na prestupanje Deset zapovijedi. Međutim, doslovniji prijevod glasi: "grijeh je bezakonje" *(anomia)*. Sve što je u suprotnosti s Božjim načelima je grijeh. Zato, iako Deset zapovijedi nisu bile službeno objavljene kada je Adam pojeo zabranjeni plod, on je prekršio Božju zapovijed (Postanak 2,17) i bio je kriv za grijeh. Adamovim grijehom prokletstvo smrti pogodilo je sve naraštaje čovječanstva (Rimljanima 5,12.17.21).

Nasuprot Adamovoj neposlušnosti, Isusova vjernost Božjem zakonu donijela je nadu u vječni život. Iako kušan, Isus nikada nije podlegao grijehu (Hebrejima 4,15). U Rimljanima Pavao uzdiže Isusovu pravednu poslušnost koja je donijela vječni život (Rimljanima 5,18-21) onima koji Ga prihvate. Kao drugi Adam, Isus je u potpunosti držao Zakon i ukinuo prokletstvo smrti. Njegova pravda može sada postati pravda onih koji vjeruju u Njega. Osoba osuđena na smrt nasljeđivanjem grijeha prvog Adama može sada prigrliti dar života, prihvaćajući pravdu drugog Adama, Isusa.

ZAKON I MILOST (Rimljanima 6,15-23)

Misao koju kršćani najteže shvaćaju jest trajna uloga Zakona za one koji su spašeni milošću. Ako vjernik postiže pravednost prihvaćanjem Isusovog života i smrti, zašto i dalje mora držati Zakon? Ovo pitanje pruža priliku da još jednom ponovimo ključnu misao: Zakon nikada nije trebao osigurati spasenje; njegova uloga (nakon pada) bila je da odredi grijeh. Ipak, križ ne niječe potrebu da osoba slijedi Božji zakon, kao što ni osoba kojoj je oprošteno što je prekoračila brzinu ne može nastaviti kršiti ograničenje brzine.

Što u Rimljanima 6,12.15-23 ukazuje na život po milosti? Vidi Rimljanima 6,12.15.17.

.....

.....

.....

.....

.....

Milost i Zakon nisu u suprotnosti; oni ne opovrgavaju jedno drugo. Umjesto toga, oni su snažno povezani. *Zakon,* budući da nas ne može spasiti, pokazuje zašto nam je potrebna *milost*. Milost se ne suprotstavlja Zakonu, već smrti. Naš problem nije bio sam Zakon, već vječna smrt koja je proistekla iz njegovog kršenja.

Pavao upozorava kršćane da budu oprezni i ne upotrebljavaju obećani dar milosti kao izgovor za grijeh (Rimljanima 6,12.15). Budući da je grijeh definiran Zakonom, kada Pavao kaže kršćanima da ne griješe, on im u biti govori: *držite Zakon, poštujte zapovijedi!*

"Pavao je uvijek uzvisivao Božji zakon. Pokazivao je kako Zakon nema snage da spasi ljude od kazne zbog neposlušnosti. Prijestupnici se moraju pokajati za svoje grijehe i poniziti pred Bogom čiji su pravedni gnjev prouzročili kršenjem Njegova Zakona, a isto tako moraju pokazati vjeru u Kristovu krv kao jedino sredstvo oprosta." (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 247)

Zašto je lako prihvatiti pogrešnu doktrinu da više ne moramo držati Zakon zato što nas on ne spašava?

"JADAN TI SAM JA ČOVJEK!" (Rimljanima 7,21-25)

Pročitajte Rimljanima 7,13-25. Kako da razumijemo ove retke? Govori li Pavao o neobraćenoj osobi, ili je ovo iskustvo obraćene osobe? Koje razloge možete navesti u prilog svojem odgovoru?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ako niste sigurni na koga se odnose ovi redci, niste jedini. Teolozi se stoljećima bore s ovim pitanjem. Osoba opisana u tom retku uživa u Božjem zakonu (teško da je u pitanju nevjernik), i nalazi se u ropstvu grijeha (što nema smisla zato što je kršćanima obećana sila nad grijehom). Nakon razmatranja argumenata obje strane, u *SDA Bible Commentary* stoji: "Čini se da je Pavlov glavni cilj u tom tekstu pokazati odnos koji postoji između Zakona, Evanđelja i osobe koja se upustila u ozbiljnu borbu protiv grijeha pripremajući se za spasenje. Pavlova je poruka da, iako Zakon može ubrzati ili pojačati borbu, samo Evanđelje Isusa Krista može donijeti pobjedu i izbavljenje." (*The SDA Bible Commentary,* sv. 6, str. 554)

Bez obzira na to kako gledamo na ove retke, moramo uvijek imati na umu da je osoba koja se bori s grijehom još uvijek sposobna donositi ispravne odluke. Da nije tako, sva Pavlova obećanja o sili nad grijehom bila bi beznačajna. Kao što vidimo u Mateju 5, grijeh se često javlja prije nego što se učini neko djelo. To znači da je osoba prekršila Zakon razmišljajući o nečem grešnom. Takva realnost mogla bi biti izvor razočaranja. Međutim, u kontekstu Rimljanima 7, osoba može biti bespomoćna a da se ipak ne nalazi u beznadnoj situaciji. Za osobu koja živi u Duhu, vječni Zakon služi kao stalni podsjetnik da oslobođenje od osude dolazi po Isusu (Rimljanima 7,24—8,2).

Pročitajte ponovno retke određene za današnji odsjek. Na koji su način slični vašem iskustvu s Gospodinom? Usprkos vašim borbama, kako možete doživjeti nadu o kojoj Pavao ovdje govori?

SVRHA ZAKONA (Rimljanima 9,30—10,4)

Naslov za ovotjednu pouku nalazimo u Rimljanima 10,4: "Jer je Krist svršetak Zakona." Mnogi koji imaju negativan stav prema Zakonu odmah tumače tekst na sljedeći način: "Krist je Zakon ukinuo." Međutim, ovakvo tumačenje je u suprotnosti s mnogim redcima u Poslanici Rimljanima i drugim dijelovima Novog zavjeta u kojima se raspravlja o nepromjenjivosti Zakona.

Pročitajte Rimljanima 9,30—10,4. Kako Pavao ovdje objašnjava spasenje vjerom, a ne Zakonom?

.....

.....

.....

.....

Kao i u ostalim dijelovima Poslanice Rimljanima, Pavao u ovim redcima želi pokazati što je pravi izvor pravednosti. Zakon ukazuje na pravdu, ali nema silu da ljude učini pravednima. To oslikava paradoksom: narodi (neznabošci) koji nisu težili za pravednošću, postigli su je, dok je Izrael, koji je išao za nekim zakonom koji bi ih učinio pravednim, nije postigao. Pavao ne isključuje Hebreje iz pravednosti niti govori da je svaki nehebrej pravedan. On jednostavno kaže da Zakon ne donosi pravednost grešniku, bilo da je u pitanju Židov ili neznabožac.

Mnogi Židovi iskreno su čeznuli za pravednošću, ali je njihovo traženje bilo uzaludno (Rimljanima 10,2). Oni su gorljivo služili Bogu, ali su to činili na svoj način. Oni su predmet Božjeg otkrivenja (Zakon) pogrešno prikazali kao izvor svojeg spasenja. Koliko god bio dobar, Zakon nije dovoljno dobar da ikoga spasi. Umjesto da osobu učini pravednom, Zakon ističe njezinu grešnost i ukazuje na potrebu za pravednošću. Zato Pavao opisuje Krista kao "svršetak" Zakona. On nije "kraj" u smislu prestanka važenja Zakona, već u smislu da je On "svrha" Zakona, Onaj na kojeg Zakon ukazuje. Zakon vodi čovjeka Kristu kada pokajani grešnik gleda u Njega radi spasenja. Zakon podsjeća sve kršćane da je Krist naša pravednost (Rimljanima 10,4).

Ljudi koji Zakon shvaćaju ozbiljno uvijek su u opasnosti od legalizma, želje za postizanjem "vlastite pravednosti". U težnji da budemo poslušni Božjem zakonu, kako možemo upasti u tu vrlo prikrevenu zamku?

ČUVAR (Galaćanima 3,19-24)

U skladu s Poslanicom Rimljanima, Pavao u Galaćanima objašnjava da je svrha Zakona da odredi grijeh, a ne da ljude učini pravednima (Galaćanima 3,19.21).

Pročitajte Galaćanima 3,23.24. Kojom se slikom Pavao koristi da opiše svrhu Zakona? Što ta slika označava?

.....

.....

.....

Ovisno o prijevodu, Zakon je u 24. retku, između ostalog, uspoređen s "učiteljem", "nadzornikom", "tutorom" i "čuvarom". Grčki izraz se odnosi na roba kojeg je unajmio bogati čovjek da podučava njegovog sina. Tutorova odgovornost bila je da sina nauči samodisciplini. Iako rob, tutoru je dana vlast da čini sve što je potrebno kako bi sina doveo u red, čak ako je to podrazumijevalo tjelesno kažnjavanje. Kada bi sin odrastao, tutor više nije imao vlast nad njim.

U svjetlu objašnjenja uloge tutora, koja je svrha Zakona za nekoga tko je primio spasenje u Kristu?

.....

.....

.....

Iako tutor više nije imao vlast nad odraslim sinom, očekivalo se da će ga pouke koje je usvojio osposobiti da donosi zrele odluke. Slično tome, kada kršćanin nije pod osuđujućom silom Zakona, kao osoba koja je dostigla zrelost, od njega se očekuje da živi u skladu s načelima Zakona.

Osim uloge tutora, Zakon je djelovao i kao nadzornik koji čuva vjernika prije dolaska vjere (Galaćanima 3,23). Ovdje ponovno vidimo da je Krist "svršetak", svrha Zakona. Pavao to jasno naglašava kada kaže da nas je Zakon doveo Kristu "da se vjerom opravdamo" (redak 24).

Pozorno pročitajte Galaćanima 3,21. Zašto bismo prema ovom retku zauvijek trebali odbaciti ideju da možemo biti spašeni poslušnošću Zakonu? Zašto je to radosna vijest? Iznesite svoj odgovor u subotnjoškolskom razredu.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Zakon nam otkriva grijeh, i u nama stvara potrebu za Kristom, potrebu da od Njega tražimo oprost i mir, kajući se pred Bogom i pokazujući vjeru u Gospodina Isusa Krista...

Deset zapovijedi ne trebamo toliko promatrati iz kuta zabrana, koliko iz kuta milosti. Zabrane pružaju siguran izvor sreće u poslušnosti. Kada je primimo u Kristu, ona u nama izaziva čistoću karaktera koja će nam donijeti radost za vječna vremena. Poslušnost je zaštitni zid. U njoj vidimo Božju dobrotu. Otkrivajući ljudima nepromjenjiva načela pravde, Bog ih želi zaštititi od zala koja su posljedica prijestupa." (Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 1, str. 234,235)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razgovarajte u razredu o divnoj nadi koju pronalazimo u Galaćanima 3,21. Kako je Radosna vijest o milosti tako jasno prikazana u tom tekstu? Zašto bi ovaj tekst trebao biti pravo oružje protiv legalizma?

2. Život po Božjoj volji nije neobvezan za one koji sebe nazivaju Božjom djecom. Mnoge dobronamjerne osobe naglašavaju da trebamo postići "savršenstvo" ako želimo ući u kraljevstvo. Nažalost, oni koji zastupaju ovakvo mišljenje ne samo da kao ključ spasenja ističu samodovoljnost, već odbacuju stvarnost grešne ljudske naravi. Ljudi žive s naslijeđenim sklonostima prema grijehu i stalno su izloženi kušnjama. Još veći problem stvara obeshrabrenje koje obuzima one koji neprestano gledaju u sebe i svoja dobra djela kao mjerilo vlastitog spasenja. Kada se usporedimo sa svetošću Boga i Njegovog Zakona, tko među nama može biti mjerilo spasenja? Kako se, onda, dok nastojimo živjeti vjerno, po Božjoj volji, možemo sačuvati da ne budemo zavedeni teologijom koja polaže nadu u naše spasenje u nešto drugo, a ne u Kristovu pravednost koja pokriva naše grijehe?

3. Koja je svrha Zakona?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Prava molitva iznesena u vjeri, za molitelja je sila. Bilo da je moljena na javnom skupu, na obiteljskom oltaru ili u tajnosti, molitva dovodi molitelja u izravnu Božju prisutnost. Stalnom molitvom mladež može steći tako čvrsta načela da ih ni najsnažnije kušnje neće odvući od zajedništva s Bogom." (Ellen G. White, *The Youth's Instructor*, 15. veljače 1900.)

Božji i Kristov Zakon

"Ostat ćete u mojoj ljubavi ako budete vršili moje zapovijedi, kao što sam i ja vršio zapovijedi Oca svog te ostajem u njegovoj ljubavi." (Ivan 15,10)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Matej 19,16-22; Ivan 5,30; 13,34.35; Galaćanima 6,1-5; Djela 17,31.

U većini država postoji hijerarhija zakona. Na vrhu su zakoni koje donosi državna vlast i obuhvaćaju sve stanovnike jedne države. Zatim slijede pokrajinski zakoni, koji se odnose na stanovnike određenih pokrajina. Na dnu hijerarhije se nalaze lokalni zakoni koji vrijede na manjim administrativnim područjima. Iako svako administrativno područje u državi smije donositi zakone koji se odnose na njegove stanovnike, nitko ne može donijeti zakon koji je u suprotnosti s državnim zakonom. Iako okolnosti mogu dovesti do toga da određeni zakon bude primijenjen na različite načine, primjena ne može odstupiti od duha zakona.

Kao vrhovni vladar svemira, Bog Stvoritelj uspostavio je zakone za sva svoja bića. Kada je Isus Krist dobrovoljno uzeo na sebe ljudsko tijelo, posvetio je svoj život poslušnosti svojem Ocu (Filipljanima 2,5-11) i Njegovim zapovijedima. Zato je sve što je Isus poučavao, gledište o Zakonu koje je zastupao, čak i "nove" zapovijedi koje je dao, uvijek bilo u potpunom skladu s Božjim zakonom.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 77—91

ZAKON I PROROCI

Neki vjeruju da su Deset zapovijedi, koje je Bog dao preko Mojsija na gori Sinaju, vrijedile samo za izraelski narod prije križa i da ne vrijede u novozavjetnom vremenu milosti. Drugi naučavaju da su kršćani slobodni od držanja starog zakona i da ga trebaju držati samo oni koji imaju židovsko podrijetlo. Kao što smo vidjeli, iako Biblija naučava da djela Zakona nikoga ne mogu spasiti, nijedan redak ne daje dopuštenje da se Božji zakon krši. U suprotnom, bilo bi to dopuštenje za grijeh i Biblija bi sama sebi proturječila u vezi s tom vrlo važnom temom.

Sjećamo se da je Bog objavio uvjete svojeg Saveza s izraelskim narodom na kamenim pločama na kojima je napisan Zakon. Međutim, Biblija sadrži mnoge druge zapovijedi koje se odnose na detalje Saveza koje ne pronalazimo u Dekalogu. U želji za sveobuhvatnim razumijevanjem Božje volje, rabini su nabrojili 613 biblijskih zakona koji su usko povezani s Deset zapovijedi. Čini se da Isus ide dalje od njih kada izjavljuje da nije došao "ukinuti Zakon i Proroke" (Matej 5,17). Iako je ukratko sažet u Deset zapovijedi, Božji zakon sadrži svaku božansku zapovijed izgovorenu neposredno prorocima ili preko njih.

Usporedite sljedeće tekstove: Matej 19,16-22 i 22,34-40. Što nam ovi redci govore o Isusu i Deset zapovijedi?

.....

.....

.....

.....

Iako postoje stotine zapovijedi koje je Bog objavio u svojoj Riječi, Deset zapovijedi pružaju čvrsta načela koja se mogu primijeniti na sve druge zakone. Zato je Isus spomenuo pet od deset zapovijedi kada se obratio bogatom mladiću. Postoji još sažetiji pregled Božjeg zakona u zapovijedima zapisanim u Ponovljenom zakonu 6,5 i Levitskom zakoniku 19,18, i glasi: Ljubi Boga i ljubi svoje bližnje. Isus je rekao: "O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci." (Matej 22,40) Isus i Njegov Otac imaju zajednički cilj nadahnuti ljude da pružaju ljubav kao što je pružena njima, a poslušnost Zakonu je temelj za izražavanje te ljubavi.

Kako vi u svojem životu pokazujete ljubav prema Bogu i bližnjima?

"PRAVILA" LJUBAVI (Ivan 15,10)

Sveto pismo pruža brojne primjere Isusove vjernosti Božjem zakonu. Na primjer, iako Njegove riječi zapisane u Luki 2,49 pokazuju da je još kao mlad razumio svoju ulogu, kada je Njegova majka izrazila bol koju je osjetila pošto se udaljio od svoje obitelji, smjerno je pošao sa svojim roditeljima i "bijaše im poslušan" (Luka 2,51). Drugom prilikom Isus se odbio pokloniti Sotoni dok ga je kušao u pustinji, zato što se treba klanjati samo Bogu (Luka 4,8). Postoji i nekoliko primjera Njegovog svetkovanja subote (na primjer Luka 4,16). Pavao je zapisao da je Isusov cijeli život bio utemeljen na poslušnosti Božjoj volji (Filipljanima 2,5-11), i da nikada nije sagriješio iako je bio kušan (Hebrejima 4,15). Zato je u posljednjim trenutcima svojeg ovozemaljskog života mogao reći: "... kao što sam i ja vršio zapovijedi Oca svog te ostajem u njegovoj ljubavi." (Ivan 15,10)

Pročitajte Ivan 13,34.35. Što je Isus mislio kada je rekao da je to "nova" zapovijed?

.....

.....

.....

Isus je razumio da postoji povezanost između držanja zapovijedi i ljubavi. Iako nismo navikli govoriti o "pravilima" ljubavi, mogli bismo reći da su Deset zapovijedi upravo ta pravila. Ona nam pokazuju kako Bog želi da izrazimo svoju ljubav prema Njemu i bližnjima.

Budući da je Bog ljubav (1. Ivanova 4,16), u predstavljanju svoje zapovijedi svojim učenicima (Ivan 13,34.35), Isus jednostavno naglašava zakon ljubavi koja ima podrijetlo u Njegovom Ocu (Ivan 3,16). Osim što trebamo ljubiti jedni druge kao sebe, trebamo ljubiti Isusa kao što On ljubi nas.

"Učenici nisu mogli razumjeti ove riječi u vrijeme kad su bile izgovorene, ali nakon što su bili očevici Kristova stradanja, nakon Njegova raspeća, uskrsnuća i uzašašća na Nebo i nakon što je na Pedesetnicu na njih bio izliven Sveti Duh, bolje su razumjeli Božju ljubav i narav ljubavi koju moraju imati jedan prema drugome." (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 344,345)

Razmišljajući o današnjoj pouci, pročitajte tekst u 1. Ivanovoj 3,16. Kako možemo pokazati takvu vrstu ljubavi u svojem životu? Kako možemo umrijeti sebi da bismo mogli pokazati takvu ljubav?

"SVIMA SAM POSTAO SVE"

Pročitajte 1. Korinćanima 9,19-23. Što Pavao govori u ovim redcima? Zašto tako snažno naglašava Zakon?

.....

.....

.....

.....

.....

Bog želi da svi ljudi prihvate Njegov dar vječnog života i postanu stanovnici Njegovog vječnog kraljevstva. U 1. Korinćanima 9 Pavao otkriva svoju metodu privlačenja ljudi u Božje kraljevstvo. On razumije da postoje kulturološke prepreke koje sprječavaju ljude da se odluče za Evanđelje. Pavao se prilagođava kulturi ljudi kojima svjedoči iz jednog razloga — da budu spašeni.

Na kraju, svi koji se nađu u Božjem kraljevstvu pokoravat će se Njegovom Zakonu. Dakle, oni koji služe Bogu, moraju također biti u skladu s Božjom voljom. Pavao izjavljuje da iako se koristi novim metodama u radu s ljudima, uvijek pazi da ostane pod upravom Božjeg zakona. Njegova želja za spasenjem ljudi ne dopušta mu da kompromitira Božji zakon o kojem ih poučava. On može prihvatiti kulturološke zakone, ali samo ako nisu u suprotnosti s vječnim Zakonom. Načelo kojim se rukovodi u svojem radu jest "Kristov zakon" (1. Korinćanima 9,21).

Pavlovo spominjanje "Kristovog zakona" možemo također razumjeti kao metodu kojom se Krist koristio. Bila je to metoda utemeljena na ljubavi prema svim ljudima, a ne samo izabranoj nekolicini. Pavao ne namjerava Kristov zakon prikazati kao alternativu Božjem zakonu. Ta dva zakona djeluju skladno, jer Kristov zakon ljubavi upoznaje one koji su spašeni milošću sa zakonom Božje ljubavi. Čitav tekst u kojem Pavao tako otvoreno objašnjava što je sve spreman učiniti da bi spasio izgubljene, savršen je primjer samopožrtvovne ljubavi koja je otkrivena u "Kristovom zakonu".

Koliko ste se spremni odreći sebe da biste druge upoznali s Kristom? U kojoj ste se mjeri već odrekli sebe u radu za druge? Koliko u svojem životu slijedite "Kristov zakon"?

ISPUNJAVANJE KRISTOVOG ZAKONA (Galaćanima 6,2)

Bez obzira na to je li otkriven u spisima ili prirodi, Božji zakon otkriva Njegovu volju svakome tko može razumjeti (Rimljanima 1,20; 2,12-16). Nitko ne može tvrditi da ne zna osnovne Božje zahtjeve. "Jer su svi sagriješili i lišeni su Božje slave" (Rimljanima 3,23) i tako su osuđeni na uništenje (Rimljanima 6,23; Ezekiel 18,4). Međutim, nije sve izgubljeno: prokletstvo je zamijenjeno darom vječnog života, koji je postao dostupan zahvaljujući životu, smrti i uskrsnuću Isusa Krista (Efežanima 2,8).

Prema Pavlovim riječima, milost pruža silu vjerniku da živi životom poslušnosti (Rimljanima 6,15; Efežanima 2,10; Titu 2,11-14), mada, kao što svi dobro znamo, ne živimo uvijek poslušno i vjerno kao što bismo trebali.

Na osnovi tekstova u Poslanici Galaćanima 6,1-5, na koji način možemo pokazati "Kristov zakon"?

.....

.....

.....

Važno je zapamtiti da svatko može popustiti grijehu u trenutcima slabosti i kušnje. Imajući to na umu, shvaćamo da ljudi pokazuju neosjetljivost kada odmah spremno osude kršćanina koji je pao. Čak je i Isus, koji nikada nije sagriješio, bio spreman pomoći onima koje je grijeh nadvladao. Ellen G. White je zapisala sljedeće u knjizi *Isusov život* na 283. stranici: "On nije osuđivao ljudske slabosti." Pavao savjetuje kršćane da pruže pomoć jedni drugima u međusobnom ispravljanju (Galaćanima 6,1). Drugim riječima, osobu koja je sagriješila treba ohrabriti da ustraje i ostane vjerna odredbama Božjeg zakona.

Kristovim zakonom upravlja milost. Da nije sebe prinio na žrtvu, ne bismo imali razloga držati Božji zakon. Međutim, budući da je Krist učinio vječni život mogućim, dao je poticaj vjernima da se vrate držanju Božjeg zakona nakon trenutaka slabosti. Vjernici trebaju koristiti Kristov zakon kao prijevozno sredstvo kojim će prevesti i vratiti grešnika koji se kaje Božjem zakonu ljubavi.

Sjetite se trenutaka kada ste pogriješili i primili milost iako je niste zaslužili (da ste je zaslužili, to onda ne bi bila milost). Što možete učiniti da se sjetite milosti koju ste primili kada je sljedeći put vi nekome budete trebali pružiti?

ZAKON I SUD (Ivan 5,30)

Iako je Božji zakon zakon milosti, Bog će ga na kraju upotrijebiti kao mjerilo suda. Bog i dalje pruža prilike grešnicima da se pokaju i obećaju Mu vjernost, ali bliži se čas kada će se čuti riječi: "Neka nepravednik i dalje bude nepravedan; neka se nečisti i dalje onečišćuje; neka pravednik i dalje živi pravedno; neka se sveti i dalje posvećuje!" (Otkrivenje 22,11) Ova izjava služi kao uvod u konačni sud.

U Otkrivenju 14,7 prvi anđeo objavljuje Božji sud, iako mnoštvo drugih tekstova govori o Kristovom sudu (na primjer Djela 17,31; 2. Timoteju 4,1; 2. Korinćanima 5,10). Kako nam tekst u Ivanu 5,30 pomaže da razumijemo Isusovu ulogu na sudu?

.....

.....

.....

.....

.....

Iako je Krist odložio u stranu svoju božansku narav kada je postao čovjek (Filipljanima 2,5-11), On je i dalje imao poseban odnos sa svojim Ocem. Kada su Ga vjerski vođe optužili za bogohuljenje, On je izjavio svojim optužiteljima da Mu je Bog dao vlast da ispuni posebne božanske zadatke (Ivan 5,19-30), među kojima je i sud. Činjenica da je Kristu dana odgovornost suda pokazuje Božju milost. Budući da je Krist postao jedno s ljudskim rodom, On je u položaju da sudi nepristrano. Budući da je imao priliku doživjeti ljudsko iskustvo, Krist neće nepravedno osuditi čovjeka. On kaže da osuda ne dolazi od Njega, već nepokajani grešnik osuđuje sam sebe kada se ne obazire na Božji zakon (Ivan 12,48).

Mnogi su upoznati sa sadržajem Božjeg zakona, ali ne znaju kako ga držati. Zakon nije kontrolni popis kojim se koristimo da bismo vidjeli koliko smo blizu kraljevstvu; on je oruđe kojim izražavamo različita načela ljubavi. Ispunjavanje Zakona ne ograničava se na stjecanje Božje naklonosti, već potiče sve kršćane da dijele Božju ljubav s onima kojima je potrebna. Kao mjerilo suda, Zakon služi da se njime izmjeri stupanj ljubavi koju pojedinac pokazuje prema Bogu i bližnjima. Kada Krist bude predsjedao konačnim sudom, On će upotrijebiti Božji nepromjenjivi Zakon ljubavi kao mjerilo po kojem će suditi (Jakov 2,12).

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Nosite terete jedni drugih i tako ispunite Kristov zakon. Naša je dužnost ponovno jasno stavljena pred nas. Kako Kristovi sljedbenici mogu obraćati tako malo pozornosti na ovaj nadahnut i izričit nalog?

Mi malo poznajemo vlastito srce, i nismo svjesni potrebe za Božjom milošću. Zato slabo cijenimo to nježno suosjećanje koje Isus pokazuje prema nama, i koje trebamo pokazivati međusobno. Ne smijemo zaboraviti da su naša braća slaba, grešna smrtna bića kao i mi. Pretpostavimo da je neki brat zbog nepažnje podlegao kušnji i suprotno svojem uobičajenom ponašanju počinio neku pogrešku: što bi bilo poduzeto protiv njega? Znamo iz biblijske povijesti da su ljudi koje je Bog upotrijebio za velika i dobra djela počinili ozbiljne grijehe. Bog nije prešao preko toga bez ukora, ali nije ni odbacio svoje sluge. Kada su se pokajali, milostivo im je oprostio, otkrio im svoju prisutnost i djelovao preko njih. Neka nesretna, slaba smrtna ljudska bića razmisle koliko je velika njihova potreba za Božjim suosjećanjem i strpljenjem, kao i njihove braće. Neka razmisle o tome kako sude drugima i osuđuju ih." (Ellen G. White, *The Signs of the Times*, 25. siječnja 1883.)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o prethodnom tekstu. Zašto je važno da pokažemo milost onima koji padnu u grijeh?

2. Sjetite se nekih poznatih biblijskih osoba koje su pale u grijeh, kojima je Bog oprostio i nastavio raditi preko njih. Koje važne pouke možemo izvući iz ovih primjera?

3. Na koji način možemo provoditi crkvenu disciplinu dok u isto vrijeme pokazujemo milost i suosjećanje prema onima koji padaju u grijeh? Zašto trebamo uvidjeti da ta dva koncepta, disciplina i milost, nisu u suprotnosti?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Nema vremena niti mjesta koje ne bi bilo prikladno za upućivanje molitve Bogu. Ne postoji ništa što bi nas moglo spriječiti da podignemo svoje srce u duhu iskrene molitve. U mnoštvu na ulici, zaokupljeni poslovnim obvezama, možemo uputiti molitvu Bogu i zatražiti božansko vodstvo." (Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 86.)

Krist, Zakon i Evanđelje

"Jer, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a po Isusu Kristu dođe milost i istina." (Ivan 1,17)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Rimljanima 7,7-12; Ponovljeni zakon 30,15-20; Matej 7,24-27; Djela 10,34.35; Ivan 15,10; Efežanima 2,1.

Jedno stoljeće prije Krista, rimski pjesnik Lukrecije napisao je poznatu pjesmu "O prirodi stvari" koja je bila izgubljena sve do srednjeg vijeka. Iako često optuživan da je ateist, Lukrecije u svojoj pjesmi nije poricao postojanje bogova, samo je tvrdio da bogovi uopće nisu zainteresirani za ono što je ljudsko.

Suprotno tome Biblija tvrdi da postoji samo jedan Bog i da On s velikim žarom promatra ono što se ovdje zbiva. Dva izraza Njegovog žarkog zanimanja za ljudski rod pronalazimo u Njegovom Zakonu (koji nam daje životne smjernice) i Njegovoj milosti (spasio nas je iako smo prekršili Zakon). Iako se često čini da su u suprotnosti, Zakon i milost su neraskidivo povezani. Njihove metode djelovanja mogu se razlikovati, ali zajedno otkrivaju da pravda mora pobijediti grijeh. Očitovanje Božjeg zakona i Njegove milosti pruža silan dokaz Njegove ljubavi prema ljudima i želje da nas odvede u svoje vječno kraljevstvo.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 92—98

GRIJEH I ZAKON

Pročitajte Rimljanima 7,7-12. Što Pavao ovdje govori o odnosu između grijeha i Zakona? Zašto uopće postavlja pitanje: "Je li Zakon grijeh?"

.....

.....

.....

Pavao tako tijesno povezuje Zakon i grijeh da postavlja retoričko pitanje: "Je li Zakon grijeh?" Odgovor je, naravno, da nije. Naprotiv, na kraju on kaže: "Zakon je bez sumnje svet, a zapovijed i sveta, i pravedna, i dobra." Riječ "dakle" ukazuje na zaključak njegovog razmišljanja: da Zakon nikako ne može biti grijeh, da je, naprotiv, svet i dobar.

Ono o čemu Pavao ovdje govori podsjeća na odnos između kaznenog zakona i zločina. Nešto se smatra zločinom samo ako ga takvim proglašava zakon. U jednoj zemlji možete ići u zatvor zbog nečega što je u drugoj zemlji legalno. Razlog je što jedna država ima zakon koji to zabranjuje, a druga nema. U pitanju je isto djelo, ali s različitim posljedicama. U čemu je razlika? U zakonu.

Također je bitno zapamtiti da nešto ne mora biti dobro samo zato što je po zakonu. U ranoj povijesti Amerike zakon je zahtijevao od ljudi da vrate odbjegle robove njihovim gospodarima. Takav je bio zakon, mada ga teško možemo smatrati pravednim. U slučaju Božjeg zakona, međutim, znamo da on izražava Njegov karakter pun ljubavi. Što je Pavao drugo mogao reći osim da je Zakon svet i dobar, kada uzmemo u obzir Onoga koji je uspostavio taj Zakon?

Koje značenje leži u zapovijedi koju Pavao spominje u Rimljanima 7,7 kako bi dokazao svoje gledište u vezi sa Zakonom? Zašto uzima baš tu zapovijed, a ne neku drugu, na primjer "Ne ukradi"?

.....

.....

Možda Pavao spominje baš tu zapovijed, a ne neku drugu, zato što nije toliko očito da je pogrešno činiti takvo što. Mnogi ljudi smatraju da poželjeti nije pogrešno. Ubojstvo i krađa jest; nikome nije potrebno Deset zapovijedi da bi to znao. Ali poželjeti? To je savršen primjer kojim Pavao naglašava ono što želi, da Zakon pokazuje što je grijeh. U protivnom ne bismo znali da je poželjeti grijeh.

ZAKON I IZRAEL (Ponovljeni zakon 30,15-18)

Davanje Zakona izraelskom narodu bilo je poseban čin. Prije nego što ga je dao Mojsiju, Bog je podsjetio svoj narod da su oni "kraljevstvo svećenika, narod svet" (Izlazak 19,6). Među svim narodima na licu zemaljskom, upravo je Izraelu Bog otkrio svoj Zakon (Rimljanima 9,4). Zakon nije trebao biti teret narodu, već oruđe kojim će izabrani narod otkriti drugima moralna načela koja su temelj Božje vladavine. Izrael je trebao biti Božji suradnik u misiji univerzalnog evangelizma, a Božji zakon trebao je biti znak raspoznavanja Božjih predstavnika.

Na temelju teksta u Ponovljenom zakonu / 5. Mojsijevoj 30,15-20, koji je odnos između Zakona i obećanja danih Abrahamu, Izaku i Jakovu? Također, što je još važnije, kako se ta načela odnose na nas danas, koji smo pod novim Savezom? Vidi Matej 7,24-27.

.....

.....

.....

.....

.....

Bog je izabrao izraelski narod za svojeg predstavnika. Preko njega su drugi narodi trebali primiti blagoslove obećane Abrahamu, Izaku i Jakovu. Međutim, blagoslovi nisu olako davani. Budući da su bili izabrani narod, od Izraelaca se očekivalo da hode u skladu s Božjom voljom. Mojsije je jasno rekao da će narod živjeti i biti napredan samo ako bude poštovao Božje "zapovijedi, zakone i uredbe" (Ponovljeni zakon 30,15.16).

S obzirom na brojne priče o pobuni koje ostavljaju mrlju na povijesti izraelskog naroda, Izrael kao narod nije uspio živjeti u skladu s uvjetima Saveza. Ipak, ne smijemo zaboraviti da "su svi sagriješili i lišeni su Božje slave" (Rimljanima 3,23). Nijedan narod na Zemlji nije ispunio Božju volju. Čak i u novijoj povijesti, narodi koji se izjašnjavaju kao kršćanski, pogrešno su predstavili Božje namjere ratnim huškanjima, predrasudama i tlačenjem.

Iz vašeg vlastitog iskustva recite kako su povezani poslušnost i vjera? Što se događa s vašom vjerom kada ste poslušni, a što kada niste? Kako poslušnost jača vjeru?

ZAKON I NARODI (Djela 10,34.35)

Pročitajte Djela 10,34.35; 17,26.27; Rimljanima 1,20; 2,14. Koje je središnje učenje u ovim tekstovima?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Usprkos pogreškama izraelskog naroda, Bog nije ostavio druge narode bez osvjedočenja. Oni koji nisu imali prednost primiti Božje pisano otkrivenje, primili su božanske poruke preko stranica otkrivenja iz prirode (Rimljanima 1,20). Božja knjiga prirode sadrži dovoljno podataka koji će usmjeriti ljude k Njemu. Bog je također usadio duhovnu želju u svako ljudsko biće. Pavao kaže da će oni koji osjete djelovanje Božjeg Duha krenuti da Ga potraže (Djela 17,27). Toliko je mnogo ljudi osjetilo prazninu u svojem životu koju ništa što ovaj svijet nudi — slava, moć, novac, intimni odnosi — ne može ispuniti. To je i poruka knjige Propovjednika. Ta praznina, nezadovoljstvo često vodi ljude u potragu za nečim višim, nečim što nadilazi svakidašnje iskustvo. Oni su dovedeni istini u želji da zadovolje čežnju i prazninu svoje duše.

Bilo da je Božja volja otkrivena putem pisane riječi ili prirode, osoba koja je upozna ima odgovornost živjeti po njoj. Istina je istina, bez obzira na način na koji je otkrivena, a oni koji je potiskuju, iskusit će Božji gnjev (Rimljanima 1,18). Znači, iako mnogi ljudi još ne poznaju Bibliju i Deset zapovijedi, Bog ih ipak smatra odgovornima za onu istinu koju znaju. Na kraju će svima biti suđeno, a mjerilo suda bit će Zakon: ili Božji zakon jasno otkriven preko proroka Mojsija, ili, za one koji ne znaju za pisani Zakon — zakon savjesti koja se razvija slušanjem Božjeg glasa u prirodi.

Koja su vam velika razočaranja pomogla da uvidite da stvari ovoga svijeta ne mogu pružiti sigurnost i zadovoljstvo? Što ste iz tih razočaranja naučili?

MILOST I ISTINA (Ivan 1,17)

Ivan je povijest spasenja sažeo u jedan redak: "Jer, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a po Isusu Kristu dođe milost i istina." (Ivan 1,17) Kao posljedica Adamovog grijeha, sav ljudski rod bio je obuhvaćen prokletstvom smrti. Snaga prokletstva je pojačana činjenicom da nitko rođen od strane ovozemaljskih roditelja, osim Isusa, nije slobodan od grešnih sklonosti. Zato je Bog izabrao narod kojem je otkrio svoj Zakon i koji je trebao biti Njegovo svjetlo drugim narodima. Bog nije dao Zakon Izraelcima kao sredstvo spasenja, već kao stalni podsjetnik na njihovu potrebu za pravednošću.

Što nam tekstovi u Filipljanima 2,8; Ivanu 15,10 i Mateju 26,39 govore o životu kojim je Isus živio?

.....

.....

.....

Kada je prekršio izričitu Božju zapovijed, prvi Adam je uveo čitav svijet u nered i ropstvo. S druge strane, svojom poslušnošću drugi Adam, Isus, izbavio je svijet iz ropstva koje je prvi Adam donio. Kada je Isus hodio Zemljom, On se dobrovoljno pokorio volji svojega Oca i odlučio ne griješiti. Za razliku od prvog Adama, koji je donio osudu i laž na ovaj svijet, Isus je donio "milost i istinu". Milost i istina nisu istisnule Zakon, već je Isus pokazao zašto Zakon nije bio dovoljan da osigura spasenje. Istina koju je iznio bila je potpunije razumijevanje milosti.

Na osnovi tekstova u Rimljanima 6,23 i Efežanima 2,8, kakva je milost koja se nalazi u Isusu?

.....

.....

Grčka riječ prevedena kao "milost" (*karis*) može također značiti "dar" i povezana je s riječju "radost" (*kara*). Dar koji Isus daje ljudima je vječni život. Zatim, milost se pokazuje Kristovom prisutnošću u našem srcu i osposobljava nas da sudjelujemo u pravdi koju očituje Zakon. Pavao izjavljuje da je osudivši grijeh u tijelu, Isus omogućio da se u nama "ispuni pravedni zahtjev Zakona" (Rimljanima 8,4). Milost ne samo da nas oslobađa od osude Zakona, već nas osposobljava da držimo Zakon na način na koji smo pozvani.

ZAKON I EVANĐELJE (Rimljanima 1,16.17)

Koliko god naš život bio "dobar", nitko ne može pobjeći od stalnih podsjetnika na grijeh. Sreća se neizbježno prekida bolešću, smrću ili nesrećom. Na osobnom planu, osjećaj duhovne sigurnosti često se suočava sa sjećanjima na prošle grijehe ili, čak i gore, novim kušnjama.

Na koji način tekstovi u Rimljanima 6,23; 7,24 i Efežanima 2,1 opisuju utjecaj grijeha?

.....

.....

.....

.....

Osoba koja živi u grijehu, u nepravdi, samo je leš koji hoda i čeka dan kada će i posljednji dah napustiti njegovo tijelo. Kada Pavao govori o ljudskom stanju, on vapi u očaju: "Tko će me izbaviti od ovoga smrtonosnoga tijela?" (Rimljanima 7,24) To je vapaj za oslobođenjem od nepravde. Pavao brzo dodaje da oslobođenje dolazi po Isusu (Rimljanima 7,25).

To je Evanđelje. Radosna je vijest da mi koji smo zarobljeni u tijelu nepravde, možemo biti pokriveni Kristovom pravednošću. Evanđelje je potvrda da možemo izbjeći osudu Zakona zato što sada posjedujemo pravednost koju očituje Zakon (Rimljanima 8,1).

Kada je Pavao pisao kršćanima u Rimu, priča o Isusovoj smrti još uvijek je kružila Carstvom. Oni koji su je čuli bili su u potpunosti svjesni da je umro sramnom smrću. Ljudi čiji su dragi bili pogubljeni na križu često su nastavljali život u sramoti. Međutim, Pavao i mnoštvo drugih kršćana razumjelo je da je Kristova "sramna" smrt bila najvažniji događaj u ljudskoj povijesti. Zato Pavao izjavljuje: "Uistinu, ja se ne stidim Evanđelja, jer je ono sila Božja za spasenje svakomu vjerniku." (Rimljanima 1,16) U srcu tog Evanđelja nalazi se veliko obećanje da smrt neće imati posljednju riječ i da će spašeni u Isusu zauvijek živjeti na novoj Zemlji.

Mnogi ljudi vjeruju da život nema smisla zato što se završava smrću. Ništa što činimo nema značenja na duge staze. Teško je boriti se s takvim mislima, zar ne? Ako će sve što smo ikada učinili i svaka osoba na koju smo ikada izvršili utjecaj biti zauvijek izgubljeni i zaboravljeni, koja je svrha života?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte u knjizi Ellen G. White, *Vjera kojom živim,* str. 93,94 i u *Evangelizmu* str. 178,179.

"Svima treba biti jasno da nijedan čovjek svojim zaslugama ne može utjecati na svoj položaj pred Bogom ili na dar koji prima od Njega. Da vjerom i djelima možemo kupiti dar spasenja, onda bi Stvoritelj bio dužan svojim stvorenjima. Ovdje postoji mogućnost da se laž prihvati kao istina. Ako bilo tko može zaslužiti spasenje svojim djelima, onda se nalazi u istom položaju kao i rimokatolik kojem je određena pokora za grijehe. Spasenje je onda djelomično dug koji se može zaraditi kao plaća. Budući da čovjek ne može svojim dobrim djelima zaslužiti spasenje, onda je ono u potpunosti milosni dar koji grešnik prima zato što prihvaća i vjeruje u Isusa. To je u potpunosti besplatan dar. Sve rasprave u vezi s opravdanjem vjerom prestaju čim postane jasno da zasluge palog čovjeka u obliku njegovih dobrih djela nikada ne mogu pružiti vječni život." (Ellen G. White, *Faith and Works*, str. 19,20)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o tekstu Ellen G. White iz odsjeka od petka. Razmislite o divnim riječima, punima nade koje se odnose i na najgore grešnike. Kako se možemo pozvati na ta obećanja i vjerovati u njih?

2. Iako je Bog dao svoj Zakon Izraelu preko Mojsija, Biblija otkriva da se Bog koristi i drugim načinima da otkrije svoju volju ljudima koji nemaju pristup pisanom otkrivenju (na primjer Rimljanima 1,20; 2,14; Djela 17,26.27). Ako Bog doista govori svim ljudima, koja je svrha misionara i evanđelista?

3. Tekst u Ivanu tvrdi da se "milost i istina" nalaze u Isusu Kristu. Mnogi se ljudi koriste ovim tekstom da stave Zakon u suprotnost s "milošću i istinom". Zašto je to lažno razdvajanje? Na koji način Zakon i "milost i istina" djeluju zajedno na otkrivanju Božjeg karaktera kako je prikazan u planu spasenja?

4. Ruski pisac F. M. Dostojevski opisuje čovjeka koji je istraživao zašto veći broj ljudi ne izvršava samoubojstvo. Kao ateist, nije mogao razumjeti zašto ljudi žele živjeti besmislenim životom koji je često ispunjen bolju. Razgovarajte o tome ima li ovakvo razmišljanje smisla.

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Kad bi se glasnici koji svijetu objavljuju posljednje svečano upozorenje molili za Božji blagoslov — ne hladno, nehajno i lijeno, već gorljivo i s vjerom kao Jakov — imali bi na mnogim mjestima priliku da kažu: "Vidjeh Boga licem u lice, i na životu ostadoh." (Postanak 32,31) Nebo bi ih ubrojilo među knezove budući da imaju snage nadvladati u borbi s Bogom i s ljudima." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 490)

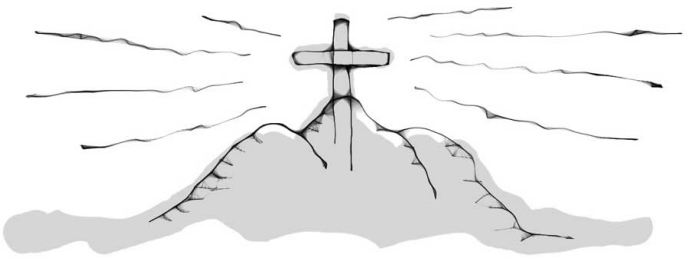

Krist, Zakon i savezi

"Zato je on posrednik jednoga novog saveza: da, pošto je nastupila smrt za otkupljenje prekršaja učinjenih u vrijeme prvoga Saveza, oni koji su pozvani prime obećanje — vječnu baštinu. Jer, gdje posrijedi oporuka, potrebno je donijeti svjedočanstvo o smrti oporučitelja." (Hebrejima 9,15.16)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Postanak 9,12-17; 17,2-12; Galaćanima 3,15-28; Ponovljeni zakon 9,9; Hebrejima 10,11-18; 9,15-28.

Božja odluka da spasi čovjeka stoljećima nam se otkriva preko saveza. Iako se u Bibliji upotrebljava oblik množine, kada se govori o Savezu (Rimljanima 9,4; Galaćanima 4,24; Efežanima 2,12), zapravo postoji samo Savez milosti u kojem je spasenje dano grešnicima ne na temelju njihovih zasluga, već Isusovih, i koje je ponuđeno svima koji se vjerom pozivaju na te zasluge. Oblik množine, savezi, jednostavno znači da Bog radi spašavanja ponovno uspostavlja Savez na drugačiji način da bi odgovorio na potrebe svojeg naroda u različito vrijeme i u različitim okolnostima. U biti, u pitanju je uvijek jedan Savez — vječni Savez Božje milosti koja spašava.

Srž ovog Saveza je Božja nepokolebljiva, ustrajna ljubav koju Biblija ponekad izjednačava sa samim savezima (Ponovljeni zakon 7,9; 1. o kraljevima 8,23; Daniel 9,4). Kao dio tog Saveza, Bog poziva svoj narod da drži Njegov Zakon, ne kao sredstvo spasenja, već kao rezultat spasenja. Zakon i milost uvijek su bili u središtu Božjeg vječnog Saveza.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 99—107

ZNAKOVI SAVEZA (Postanak 9,12-17)

Savez može jednostavno biti definiran kao sporazum između dviju strana, koji se temelji na obećanjima koja daje jedna ili obje strane. Postoje dva osnovna načina na temelju kojih savez djeluje. U prvom slučaju, obje se strane dogovaraju o uvjetima odnosa u savezu i daju zajednička obećanja, na primjer prilikom sklapanja braka, poslovne suradnje ili kupnje imovine. U drugom slučaju, jedna strana pokreće savez određivanjem obećanja i uvjeta bez mogućnosti pregovora, a drugoj strani je upućen poziv da se priključi. Takvi su primjeri plaćanje poreza ili upisivanje u neku obrazovnu ustanovu. U oba slučaja, obje strane mogu se povući iz saveza, ali to obično nosi određene posljedice. (Na primjer, osoba koja ne uspije otplatiti zajam izgubit će dom, ili građanin koji odbije platiti porez bit će sudski gonjen.)

Savez se obično potvrđuje najmanje jednim znakom. Na primjer, osoba koja kupuje neku nekretninu stavlja svoj potpis na nekoliko mjesta na ugovor o zajmu koji sklapa s onima koji mu daju zajam za hipoteku. Oni zadržavaju dokument o vlasništvu koji se pohranjuje dok ne bude isplaćen cijeli iznos. Zatim, bračnim parovima se izdaje zakonski dokument o sklopljenom braku od strane države. Sam simbol nije savez, već pokazatelj da osoba ima obvezu prema savezu.

Pročitajte Postanak / 1. Mojsijeva 9,12-17; 17,2-12. Koja je razlika između simbola i Saveza u ovim primjerima? Koje razlike postoje između ova dva Saveza?

.....

.....

.....

.....

U Postanku 9,9 Bog sklapa Savez sa stvorenim bićima da nikada više neće uništiti Zemlju potopom. Kad god se duga pojavi na nebu, ljudi se trebaju sjetiti Božjeg obećanja. Isto je i sa znakom obrezanja, koji je trebao podsjećati sve muškarce u hebrejskom narodu o ulozi Božjeg naroda u blagoslivljanju ostalih naroda. Prvi Savez je sklopljen s cijelim čovječanstvom, a drugi samo s izraelskim narodom. U Savezu sklopljenom s ljudima nakon potopa, ljudi nisu trebali ništa činiti; obećanje je dano bez obzira na njihova djela. To nije slučaj s drugim Savezom, učinjenim s Izraelcima; narod je morao ispuniti svoj dio dogovora.

OBEĆANJE SAVEZA

Savezi se temelje na obećanjima. Štoviše, ova dva izraza mogu se naizmjenično koristiti. Kada se sklapa savez, od osobe koja daje obećanje (zavjet) očekuje se da ispuni ono što je obećala (što je ugovoreno savezom).

U Starom zavjetu neki savezi bili su lokalnog i ograničenog karaktera (vidi, na primjer, Postanak 31,43-54). Slučaj s Jakovom i Labanom pokazuje da savez može biti nagodba načinjena unutar društvenih zajednica. Spomenik u Mispi trebao je služiti kao znak ugovora između samo dvije obitelji. Kada su oni na koje se ovaj ugovor odnosio umrli, uvjeti ugovora prestali su vrijediti. Za razliku od ovih saveza sklopljenih među ljudima, saveze koje je Bog uspostavio s Noom i Abrahamom imaju vječnu vrijednost.

Kako nam tekst u Galaćanima 3,15-28 pomaže objasniti širi smisao Saveza sklopljenog s Abrahamom?

.....

.....

.....

.....

U Bibliji je Bog učinio nekoliko općih saveza u kojima daje obećanja koja se odnose na cijelo čovječanstvo. Nakon što je cijela Zemlja bila uništena potopom, Bog je dao obećanje da nikada više neće dopustiti da ono što je On stvorio bude opet uništeno vodom. U Abrahamovom slučaju Bog je uvidio ljudsku potrebu za pravdom i tada je dao obećanje da će blagosloviti sve narode preko Abrahamovog potomstva (Postanak 22,18).

Iako je Bog na Sinaju učinio Savez s određenim narodom, on ima sveopće značenje. Bog je bio veoma jasan kada je rekao da svaki stranac može postati dio Božjeg naroda (na primjer Izlazak 12,48.49), a zadaća izraelskog naroda bila je da bude evanđeosko svjetlo svijetu (Izlazak 19,5.6).

Kako vi razumijete vaš zavjetni odnos s Bogom? Što vam je Bog obećao, a što traži od vas zauzvrat?

PLOČE SAVEZA

Iako se savez temelji na obećanjima, obično postoje određeni uvjeti koje treba ispuniti da bi se obećanja ostvarila. Savez s Abrahamom uključivao je obrezanje svih muškaraca, Abrahamovih sinova i sinova njegovih potomaka. Kada je Jahve učinio Savez s Izraelom, On je osobno urezao zahtjeve za uspostavljanje odnosa na kamenim pločama (Ponovljeni zakon 9,8-11). Ovi zahtjevi, spomenuti u Deset zapovijedi, tvore temelj Božjeg vječnog Saveza sa svim ljudima.

Budući da detaljno iznose određene uvjete Saveza, Deset zapovijedi se često nazivaju "pločama Saveza" (Ponovljeni zakon 9,9). Svrha Deset zapovijedi nije bila da život onih koji su ušli u Savez s Bogom učine težim, već su kao izraz Božje ljubavi dane za dobro onih koji su ušli u zavjetni odnos sa svojim Gospodinom.

Na koji način tekstovi u Jeremiji 31,31-34 i Hebrejima 10,11-18 potvrđuju vječnu narav Božjeg zakona u novom Savezu?

.....

.....

.....

.....

.....

U okviru starog Saveza uspostavljenog na gori Sinaj, Izraelci i oni koji su im se pridružili, trebali su pokazati vjernost Savezu držeći Deset zapovijedi. Kada su prekršili neku zapovijed, od njih se tražilo da prinesu životinju na žrtvu kako bi dobili oprost grijeha.

U okviru novog Saveza uspostavljenog na Golgoti, obveza je Božjeg naroda da i dalje drži Deset zapovijedi. Međutim, kada sagriješe, ne moraju prinositi žrtve, zato što je Isus njihova savršena žrtva (Hebrejima 9,11-14). Novi Savez je bolji od starog zato što se sada vjerom pozivamo na obećanja o oprostu koja su nam ponuđena u žrtvi Isusa Krista. "Za nas ima nade samo kad prihvatimo Savez sklopljen s Abrahamom, Savez milosti vjerom u Isusa Krista." (Ellen G. White, *SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 1077)

Što znači imati Božji zakon zapisan u srcu? Kako se to razlikuje od razumijevanja Božjeg zakona kao pravila ponašanja?

SAVEZ I EVANĐELJE (Hebrejima 9,15-22)

Kršenje određenih biblijskih saveza dovodilo je do ozbiljnih posljedica. Bog je upozorio Abrahama da će svaka muška osoba koja se ne obreže biti uklonjena iz redova izabranih (Postanak 17,14), a onima koji bi odbili poštovati Savez sa Sinaja bio je upućen niz prokletstava (Ponovljeni zakon 26,11-26). Oni koji bi prekršili uvjete Saveza bili su kažnjeni smrću (Ezekiel 18,4). Isto je i u novome Savezu: oni koji ne budu držali Božji zakon, ne mogu ući u vječni život (Rimljanima 6,23).

Pročitajte Hebrejima 9,15-28. Kako je Evanđelje otkriveno u ovim redcima?

.....

.....

.....

.....

.....

U Hebrejima 9,15-28 ponovljena je Radosna vijest objavljivanjem Kristove uloge u očuvanju obećanja koje trebaju primiti vjerni. Petnaesti redak ističe da Isus djeluje kao "Posrednik" novog Saveza koji svojom smrću nudi vječni život onima koji bi se u suprotnom suočili s vječnim uništenjem.

U nekim biblijskim prijevodima, u šesnaestom i sedamnaestom retku upotrijebljen je izraz "oporuka" (KS) umjesto riječi "savez", iako je upotrijebljena ista grčka riječ. Ovi redci iznose ideju smrti, Isusove smrti koju je pretrpio radi nas. Promatrano u tom kontekstu, redci podsjećaju vjernike da bez Krista Savez zahtijeva smrt svakog grešnika. Međutim, grešnik može biti pokriven i očišćen Kristovom prolivenom krvlju i tako se naći među onima koji željno čekaju Njegov povratak (Hebrejima 9,28).

"Tada ćemo shvatiti da je naša pravda kao 'okaljana haljina' i da nas jedino Kristova krv može očistiti od prljavštine grijeha i obnoviti naše srce 'na njegovu sliku'." (Ellen G. White, *Put Kristu*, Zagreb 2012., str. 27)

Bog je osobno, u Osobi Isusa Krista, ponio kaznu za naše grijehe da bi nas poštedio kazne koju zaslužujemo. Što nam to govori o Božjem karakteru i o našem povjerenju u Njega bez obzira na okolnosti?

PREDNOSTI SAVEZA (Efežanima 2,6)

U mnogo slučajeva ljudi mogu iskusiti obećanja saveza prije nego što se svi uvjeti ispune. Na primjer, osoba koja kupuje kuću ima priliku živjeti u njoj prije nego što je isplati. Ili građanin koristi usluge javnih službi koje mu država nudi prije nego što je počeo plaćati porez. Oni koji uđu u Savez s Bogom, mogu također doživjeti prednosti Saveza prije nego što se obećanja ostvare u budućnosti.

Sjetite se, na primjer, Deset zapovijedi i koliko bi boli i patnje bilo izbjegnuto da ih se ljudi drže. Tko u osobnom iskustvu nije osjetio bol kao posljedicu kršenja tih zapovijedi? Patnja koja je posljedica kršenja zapovijedi nije uvijek ograničena na onoga tko krši Zakon; često drugi, čak i oni koji su vrlo bliski grešniku, također pate.

Na osnovi sljedećih tekstova, koje još prednosti možemo pronaći, čak i danas, u tome što smo u zavjetnom odnosu s Isusom?

2. Korinćanima 4,16-18

.....

1. Ivanova 5,11-13

.....

Filipljanima 1,6

.....

Ivan 5,24

.....

Isus se koristi snažnim riječima u Evanđelju po Ivanu kada kaže da je onaj koji Ga prihvaća već "prešao iz smrti u život" (Ivan 5,24). Vjernik može biti tako siguran u svoje spasenje da, iako živi na Zemlji, može tvrditi da ga je Bog "postavio na nebesima" s Isusom Kristom (Efežanima 2,6).

Kada bi vas netko pitao: "Što znači biti postavljen s Isusom na nebesima?" (kao što piše u Efežanima 2,6), što biste mu odgovorili?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte u knjizi Ellen G. White, *Božja zadivljujuća milost,* str. 131—137.

"Ovaj isti Savez bio je ponovno dan Abrahamu u obećanju: 'Svi će se narodi zemlje blagoslivljati tvojim potomstvom' (Postanak 22,18). Ovo obećanje ukazivalo je na Krista. Tako ga je razumio Abraham (vidi Galaćanima 3,8.16) i vjerovao da će mu Krist oprostiti grijehe. Ovo je bila vjera koja mu je uračunata u pravednost. Ovaj Savez s Abrahamom podupirao je autoritet Božjeg zakona. ...

Savez s Abrahamom potvrđen je Kristovom krvlju i naziva se drugi ili novi Savez, jer je krv kojom je zapečaćen prolivena nakon krvi prvoga Saveza. ...

Savez milosti nije nova istina, jer postoji u Božjem umu od vječnosti. Zato se zove vječni Savez. ...

Jedina naša nada jest da budemo pod Abrahamovim Savezom, Savezom milosti vjerom u Isusa Krista." (Ellen G. White, *Vjera kojom živim*, str. 80)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Što tekstovi u Izlasku 31,16 i Izaiji 56,4-6 govore o važnosti subote u Savezu? Vidi Ezekiel 20.

2. Često vlada mišljenje da je stari Savez, uspostavljen s Abrahamom, bio Savez djela, za razliku od novog Saveza, koji je Savez milosti. Zašto je ta misao pogrešna? Koji biblijski redci pokazuju da je uvijek bio Savez milosti, a ne djela?

3. Iako se u Efežanima 1 ne upotrebljava izraz "vječno Evanđelje", na koji nam način ovaj izraz pomaže da razumijemo zašto se zove upravo tako?

4. Bog je dao obećanje da više nikada neće uništiti svijet potopom. To obećanje prikazano je simbolom duge. Ako je, kako neki smatraju, Noin potop bio lokalnog karaktera, kakvog to utjecaja ima na Božje obećanje? Zašto je mišljenje da potop nije bio globalnog karaktera glavni napad na biblijsku istinu? (Razmislite o svim lokalnim poplavama koje su se otada dogodile. Ako je Noin potop bio lokalnog karaktera, kakav odnos onda postoji između ostalih lokalnih poplava i Božjeg zavjetnog obećanja?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Svaka usrdna molitva za milost i snagu bit će uslišana. ... Kad tražite ono što je nužno za dobrobit vaše duše, vjerujte da ćete to dobiti i dobit ćete. Prihvatite Njegove darove cijelim svojim srcem jer je Isus umro da biste vi mogli imati dragocjenosti Neba i konačno naći dom s nebeskim anđelima u Božjem kraljevstvu." (Ellen G. White, *The Youth's Instructor*, 7. srpnja 1892.)

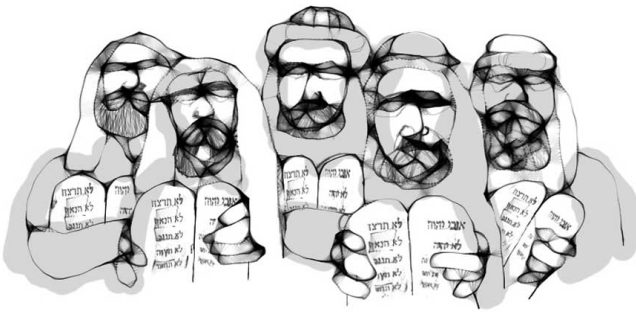

Apostoli i Zakon

***"Stoga: Zakon je bez sumnje svet, a zapovijed i sveta, i pravedna, i dobra."* (Rimljanima 7,12)**

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Rimljanima 3,31; 6,15; Djela 10,9-14; Ivan 15,1-11; Jakov 2,1-26; Hebrejima 3,7-19; Juda 5-7.

Zašto se pokraj toliko dokaza koji idu u prilog trajne vrijednosti Božjeg zakona, veliki broj kršćana ne slaže s tim? Kao prvo, neki (kao što smo vidjeli), promatrajući određene novozavjetne tekstove koji osuđuju pogrešno razumijevanje uloge Zakona, zaključuju da problem leži u samom Zakonu. Kao posljedica toga, oni tvrde da Deset zapovijedi nisu obvezne za one koji su pod novim Savezom.

Zatim, drugi su tako uvjereni da subota nije obvezna za kršćane da tvrde kako su sve zapovijedi razapete s Isusom na križu i tako pokušavaju opravdati svoje stajalište.

Treće, neki tvrde da ostalih devet zapovijedi i dalje vrijede, ali da je četvrta, koja se odnosi na svetkovanje sedmog dana subote, promijenjena i da se nedjelja svetkuje u čast dana kada je Isus uskrsnuo.

U vezi s ovim gledištima postoje brojni problemi. Tijekom ovoga tjedna vidjet ćemo kakav su stav Kristovi učenici imali prema Zakonu, jer ako je ukinut ili promijenjen nakon Kristove smrti, apostoli bi znali nešto o tome.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 108—120

PAVAO I ZAKON

Neki smatraju da je apostol Pavao bio pravi osnivač kršćanstva. To, naravno, nije točno. Iako je Pavao dao veliki doprinos teološkom razumijevanju kršćanskog nauka i ujedno napisao trinaest od dvadeset sedam novozavjetnih knjiga, ipak se sve doktrine u njegovim spisima mogu pronaći i u drugim dijelovima Svetog pisma. Glavni razlog zašto neki tvrde da je Pavao osnovao "novu" religiju jest pogrešno razumijevanje njegovog nauka o Zakonu i milosti.

Pročitajte sljedeće tekstove: Rimljanima 3,28; 6,14; 7,4; Galaćanima 3,24.25. Zašto neki smatraju da ovi redci govore o ukidanju Zakona?

.....

.....

Kada ove tekstove čitamo izvan konteksta, svakako dobivamo dojam da Zakon više ne vrijedi za kršćane. Međutim, svi ovi redci pripadaju širem kontekstu na koji moramo obratiti pozornost da bismo razumjeli što Pavao želi reći.

Proučite poglavlja u kojima se nalaze ovi tekstovi i obratite posebnu pozornost na retke u Rimljanima 3,31; 6,15; 7,7-12 i Galaćanima 3,21. Kako nam ovi redci, kao i cjelokupan kontekst, pomažu da bolje razumijemo što Pavao govori o Zakonu?

.....

.....

Onima koji ne razumiju ideju opravdanja vjerom, može se učiniti da Pavao proturječi samom sebi. On tvrdi da kršćanin nije pod Zakonom, ali ga istodobno taj isti kršćanin ima obvezu držati. Problem nestaje kada se sjetimo da Bog zahtijeva pravednost od onih koji tvrde da su Njegovi sljedbenici. Mjerilo pravednosti je Njegov Zakon. Međutim, kada ljudi uspoređuju sebe s Božjim zakonom, ne ispunjavaju njegova mjerila i zato su osuđeni od strane Zakona. Da je Zakon sredstvo kojim se postiže spasenje, nitko ne bi imao nadu u vječni život. Kršćani ne nalaze nadu u Zakonu, već u Isusu Kristu koji ne samo da je savršeno držao Zakon, već Božjom čudesnom silom omogućava vjernicima da prime Njegovu pravednost (Rimljanima 8,3.4). Kršćani sada mogu služiti Božjem zakonu sa slobodnom savješću zato što je Krist uklonio osudu Zakona (Rimljanima 7,25—8,2). Milost koja dolazi po Kristu ne oslobađa nas držanja Zakona, već nas nagoni da ga držimo.

APOSTOL PETAR I ZAKON (1. Petrova 2,9)

Petar je bio jedan od Isusovih najbližih učenika. Budući da je izabran među prvima, prisustvovao je mnogim glavnim događajima u Isusovoj službi. Upravo je on objavio u Cezareji Filipovoj da je Isus Mesija; Petar je slijedio svojeg Učitelja do Kaifine kuće u noći Isusovog uhićenja i suđenja. I onog jutra kada se uskrsli Isus pokazao učenicima kraj jezera, Petar je bio taj koji je primio posebne upute u vezi s Kristovom službom. Kada se prva skupina vjernika okupila na blagdan Pedesetnice, Petar je bio glavni govornik. Sigurno je da bi Petar znao da je Zakon promijenjen na bilo koji način.

Što tekstovi u Djelima 10,9-14 govore o Petrovom držanju židovskog zakona nakon Isusovog uznesenja? Ako je Petar razmišljao na ovakav način o zakonima koji se tiču hrane, možemo li zamisliti koje je bilo njegovo gledište kada je u pitanju važenje Zakona?

.....

.....

Petar je primio viđenje nekoliko godina nakon Isusovog uznesenja. Kao rezultat propovijedanja učenika, tisuće Židova već je prihvatilo Isusa kao Mesiju. U biblijskom izvještaju ne možemo naći ništa što ukazuje da je kršćanska vijest obuhvaćala pouke o odbacivanju Zakona. Događaj zapisan u Djelima 10 na snažan način pokazuje da su se prvi kršćani u potpunosti poistovjećivali sa svojim židovskim korijenima.

Usporedite 1. Petrova 2,9 i Izlazak / 2. Mojsijeva 19,6. Koji je kontekst retka u Izlasku 19,6?

.....

.....

Kada se Petar obratio slušateljima riječima "kraljevsko svećenstvo, sveti puk", odmah su se podsjetili davanja Zakona na Sinaju. Kao baštinici Izraela, očekivalo se da poštuju uvjete Saveza koji su jasno dani u Božjem zakonu. Nakon što je podsjetio slušatelje na njihov položaj, Petar ih poziva da žive pravednim životom (1. Petrova 2,11.12). On također opominje svoje slušatelje da se čuvaju lažnih učitelja koji šire Evanđelje u kojem je Zakon odbačen (2. Petrova 2,21; 3,2).

Sjetite se Petrove velike pogreške; ipak, pružena mu je velika milost. Kako mi možemo 1) tu istu milost pokazivati drugima i 2) prihvatiti milost kada pogriješimo?

APOSTOL IVAN I ZAKON

Ivan je odmah iza Pavla po broju napisanih novozavjetnih knjiga. Napisao je evanđelje, tri poslanice i Otkrivenje. Kao i Petar, bio je među prvim Isusovim izabranim učenicima. I on je imao poseban odnos s Isusom. Zbog svoje bliskosti s Njim, često su ga zvali "ljubljenim Ivanom". Sudeći po posljednjim redcima evanđelja (Ivan 21,25), Ivan je poznavao mnoge detalje iz Isusovog života. Sigurno bi onaj tko je bio tako blizak s Isusom, kao što je bio Ivan, znao da je Isus ukinuo Božji zakon.

Pročitajte Ivan 15,1-11; 1. Ivanova 2,3-6. Što ti redci govore o tome kako se trebamo odnositi prema Božjim "zapovijedima"?

.....

.....

.....

.....

.....

Pri kraju svojeg ovozemaljskog života, Isus je posvjedočio svojim učenicima da je bio vjeran Očevim zapovijedima i da je "ostao" u Očevoj ljubavi (Ivan 15,10). Isus nije promatrao zapovijedi kao prepreke koje treba odbaciti, već kao smjernice koje upućuju na odnos pun ljubavi s Njim i Njegovim narodom. Kada Ivan, ljubljeni učenik, podsjeća kršćane na njihove obveze prema Bogu, on se koristi istim jezikom ljubavi i jedinstva kojim se Isus koristi u evanđelju. Ivan je razumio da je ljubav srž Zakona (na primjer 2. Ivanova 6). Nitko ne može tvrditi da drži Zakon ako ne njeguje odnos pun ljubavi s Bogom i drugim ljudima.

"Božji zakon zahtijeva da ljubimo svoje bližnje kao sebe. Zato svaka sila i aktivnost uma mora biti okrenuta u tom smjeru — činjenju dobra u najvećoj mogućoj mjeri. ... Kako je drago Darodavcu kada čovjek o nebeskim darovima silno govori drugima! Oni su karika koja povezuje Boga i čovjeka, i otkrivaju Kristov duh i osobine Neba. Sila svetosti govori rječitije od najsilnijih propovijedi, govori o Bogu i otkriva ljudima njihovu dužnost snažnije od riječi." (Ellen G. White, *Manuscript Releases*, sv. 20, str. 138)

Kakvo je vaše iskustvo kada je u pitanju povezanost između Zakona i ljubavi? Kako se ljubav izražava poslušnošću Božjem zakonu na osobnom planu u svakidašnjem životu?

APOSTOL JAKOV I ZAKON

"Zar upravo oni ne psuju lijepo ime koje nosite? Doista, ako vršite kraljevski Zakon u skladu s Pismom: 'Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!' — dobro postupate. Ali ako pokazujete pristranost prema osobama, činite grijeh, i Zakon vas osuđuje kao prijestupnike." (Jakov 2,7-9)

Smatra se da je apostol Jakov napisao samo jednu novozavjetnu knjigu. Iako ne znamo točno koji je Jakov u pitanju, opće je prihvaćeno da je poslanicu napisao Isusov brat Jakov. Iako je možda u početku sumnjao u Isusovu mesijansku ulogu (Ivan 7,5), Jakov je na kraju postao istaknuti vođa u novozavjetnoj Crkvi (Djela 15,13; Galaćanima 1,19). Ponovimo još jednom: da je Isus imao namjeru ukinuti božanski Zakon, Njegov brat bi to sigurno znao.

Pročitajte Jakov 2,1-26. Koja je osnovna poruka ovog poglavlja? Zašto je Jakov od sedmog do devetog retka ukratko iznio Zakon, da bi odmah zatim rekao da je govorio o držanju svih zapovijedi? Kako ovi redci pokazuju povezanost između ljubavi i držanja Božjeg zakona?

.....

.....

.....

.....

Ne razumijevajući Pavlov nauk o Zakonu, neki tvrde da se Jakov i Pavao ne slažu u vezi s ulogom Zakona. Glavni razlog neslaganja je uloga djela u spasenju. Pavao izjavljuje da smo spašeni milošću po vjeri neovisno o djelima (Efežanima 2,8.9), dok Jakov naglašava da je "vjera mrtva bez djela" (Jakov 2,26). Ove izjave nisu proturječne; Jakov samo na snažan način izražava ono što je Pavao rekao mnogo puta o milosti koja ne ukida Zakon. Kao i Pavao u Rimljanima 13,9, Jakov u potpunosti shvaća da je srž Božjeg zakona ljubav (Jakov 2,8). Nitko ne može istinski tvrditi da drži Božje zapovijedi ako to ne pokazuje praktičnim djelima ljubavi.

APOSTOL JUDA I ZAKON

Smatra se da je Judinu poslanicu, jednu od najkraćih knjiga u Novom zavjetu, napisao još jedan Isusov brat. Iako autor sebe naziva "robom" Isusa Krista, on priznaje da je Jakovljev brat. Budući da Matej navodi Jakova i Judu kao dva od četiri Isusova brata (Matej 13,55), pisac ove kratke poslanice opće je prihvaćen kao Spasiteljev brat. Poput ostalih biblijskih pisaca koje smo proučavali, i Juda bi znao da je Isus ukinuo Zakon. Iako Juda ne spominje ni Zakon ni zapovijedi, njegova cijela poslanica govori o vjernosti Bogu i posljedicama prestupanja Njegovog Zakona.

Pročitajte Juda 4. Što pisac ovdje kaže što je važno za temu o kojoj razmišljamo?

.....

.....

.....

Samim spominjanjem milosti podrazumijeva se postojanje Zakona, zato što milost ne bi bila potrebna da nema grijeha (Rimljanima 5,18-6,15). Poučavanje ovih lažnih učitelja bilo je tako loše da ga je Juda izjednačio s odbacivanjem Boga osobno.

Kako nam tekst u Hebrejima 3,7-19 pomaže da bolje razumijemo tekst u Judi 5-7? Kako ti redci pokazuju odnos između poslušnosti i vjere?

.....

.....

.....

U svojem diplomatskom stilu, Juda podsjeća svoje slušatelje na iskustvo izraelskog naroda koji je bio oslobođen iz egipatskog ropstva. Bog im je pokazao svoju silu i dao im svoj Zakon, ali kada su postali nevjerni, suočili su se sa strašnim posljedicama koje su bile rezultat odvajanja od Boga. Juda jasno kaže da ljudi mogu otpasti i da se tada suočavaju sa sudom. Juda je jasan kao i ostatak Svetoga pisma: svi koji tvrde da vjeruju, moraju pokazivati svoju vjeru životom poslušnosti.

Pročitajte Judinu poslanicu. Osim svih važnih opomena, koja obećanja možete primijeniti na sebe osobno?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Zašto apostoli poučavaju o pokajanju? Zato što je grešnikov odnos prema Ocu narušen. Kada prestupi Zakon, on mora uvidjeti svoj grijeh i pokajati se. Koji je sljedeći korak? Gledati na Isusa, čija krv jedino može očistiti sve grijehe. Potrebna je vjera u Krista; jer Zakon ne može spasiti. Zakon osuđuje, ali ne može pružiti oprost prijestupniku. Grešnik se mora osloniti na zasluge Kristove krvi. 'Ili u moje nek dođe okrilje', kaže milostivi Otkupitelj, 'neka sklopi mir sa mnom, mir neka sklopi sa mnom'. Naš Gospodin je izjavio da će najviše ljubavi pokazati onaj kome je najviše oprošteno, i da će samo onaj tko uviđa kakav je, uprljan grijehom, prijestupnik Božjeg svetog Zakona, osjetiti da mu je potreban oprost. Onaj tko je u potpunosti uvjeren u svete zahtjeve Zakona, vrlo jasno će uvidjeti veličinu svojih prijestupa i osjetit će da mu je mnogo oprošteno." (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 5. kolovoza 1886.)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pozorno pročitajte prethodni tekst Ellen G. White. Kako ovaj odlomak rasvjetljuje biblijske doktrine obrađene u ovom tromjesečju? Što znači da se grešnik mora "osloniti na zasluge Kristove krvi"?

2. Razmislite o opomeni zapisanoj u Judi 4. Ako su to ljudi koji objavljuju Božju milost, očito se radi o vjernicima. Ipak, Juda kaže da se oni odriču Gospodina. Kako se to odnosi na one koji tvrde da je Božja milost ukinula Zakon? Kada ljudi tvrde da je Zakon ukinut, čega se oni zapravo žele osloboditi?

3. Kakvu ulogu ima odbacivanje Zakona, ili samo jedne zapovijedi, u Sotoninim namjerama da uništi Božji zakon?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili." (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 415)

Kristova crkva i Zakon

***"Na tome se temelji postojanost svetih koji čuvaju Božje zapovijedi i vjeru u Isusa."* (Otkrivenje 14,12)**

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Postanak 2,16-3,7; 6; 12; Ponovljeni zakon 7,6-12; Galaćanima 3,6-16; Otkrivenje 12,17; 14,6-12.

U štafetnoj utrci momčad se obično sastoji od četiri trkača. Članovi momčadi su se možda prije međusobno natjecali, ali sada, kao dio iste momčadi, moraju razmišljati kao jedan. Dužina utrke podjednako je podijeljena između sudionika. Samo jedan član momčadi može trčati u određeno vrijeme — onaj koji drži štafetnu palicu. Štafetna palica se vješto predaje od jednog do drugog trkača, sve do kraja utrke. Na neki način, štafetna palica je jedini simbol povezanosti među članovima štafetne momčadi.

Božja crkva podsjeća na štafetnu momčad. Počevši od Adama u Edenskom vrtu, štafetna palica je prenošena kroz nekoliko razdoblja povijesti spasenja: od Noe preko Abrahama, zatim Sinaja, novozavjetne Crkve, reformacijske Crkve pa sve do onih koji sada objavljuju vijest trojice anđela. Simbol povezanosti Božje crkve je Njegov Zakon koji je, nakon pada u grijeh, uvijek povezan s Božjom spasonosnom milošću. Zakon i milost zajedno čine srž Evanđelja.

Ovotjedna pouka prati kontinuitet Zakona (i milosti) u Božjoj crkvi kroz stoljeća.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 121—132

OD ADAMA DO NOE

O "Kristovoj crkvi" na neki način možemo govoriti samo u okviru novozavjetnog razdoblja, kada su vjernici prvi put svjedočili o životu, smrti i uskrsnuću Isusa Krista. Međutim, "Kristovu crkvu" možemo promatrati u širem kontekstu. Grčka riječ za "crkvu" je *ekklesia*. Posuđena iz sekularnog svijeta, riječ se odnosi na one koji su "pozvani". U svakom naraštaju Bog je "pozivao" ljude da životom prave vjernosti, povjerenja, ljubavi i poslušnosti odražavaju Njegovu volju.

Pročitajte Izlazak / 1. Mojsijeva 2,16-3,7. Na kakvoj su kušnji bili Adam i Eva? Zašto je takav ispit bio potreban savršenim bićima?

.....

.....

.....

Da bi imali sposobnost voljeti, Adam i Eva morali su biti stvoreni kao moralno slobodna bića. Morali su imati sposobnost i slobodu da pogriješe iako nisu imali pravi razlog da to učine. Stablo spoznaje dobra i zla bilo je moralni ispit: na koji će način upotrijebiti moralnu slobodu koju im je Bog dao?

Znamo odgovor.

U središtu moralnosti nalazi se Zakon, Božji zakon, koji određuje što je dobro, a što zlo (zapazite da se stablo zove "stablo spoznaje dobra i zla"). Koja je svrha Zakona koji zabranjuje laganje, krađu i ubijanje ako bića ne mogu učiniti ništa od toga? Zakon ne bi imao smisla u svijetu automata — bića koja mogu činiti samo dobro. Međutim, Bog nas nije želio stvoriti takve. Nije mogao ako je želio bića koja mogu iskreno voljeti.

Nakon pada, Adam i Eva "predali su štafetu" sljedećem naraštaju, ali je moralni pad ljudi bio brz i strašan. Od njihova prva dva sina, samo se Abel odlučio pridružiti Božjoj crkvi, dok je Kajin postao opsjednut duhom pohlepe, laži, ubojstva i nepoštovanja roditelja. Stvari su se još više pogoršavale, jer je zlo sve više nadvladavalo dobro i do vremena potopa samo su Noa i njegova obitelj sebe iskreno smatrali članovima Kristove crkve.

Koliko ste puta u posljednja dvadeset četiri sata donosili moralne odluke koristeći se slobodom koja nam je dana još u Edenu? O kakvim se izborima radilo i koliko su bili u skladu s Božjim moralnim Zakonom?

OD NOE DO ABRAHAMA (Postanak 6,5-9)

Svijet u kojem je Noa bio rođen bio je gori od svih društava koja su ikada postojala, što znači da su prilike bile vrlo loše. U vrijeme kada su ljudi živjeli skoro tisuću godina, nije bilo teško zapaziti kako se zlo uvuklo u društvo do te mjere da je Bogu postalo žao što je uopće stvorio ljude!

Pročitajte Postanak / 1. Mojsijeva 6 i odgovorite na sljedeća pitanja:

1. Kako možemo razumjeti misao da se Bog "pokajao" što je stvorio ljude? Znači li to da nije znao što će se dogoditi? (Vidi Ponovljeni zakon 31,15-17.)

.....

.....

.....

2. Ellen G. White je zapisala da se izrazi "Božji sinovi" i "ljudske kćeri" odnose na ženidbu vjernih muškaraca nevjernim ženama. Kakve onda pouke možemo izvući iz Postanka 6 o uzajamnom djelovanju Crkve i svijeta?

.....

.....

3. Što su ovi ljudi činili što nije bilo ugodno Bogu, i kakav su odnos imali prema Njegovom Zakonu?

.....

.....

4. Pročitajte izvještaj o Noi zapisan u Postanku 6. Kako nam ovaj tekst pomaže da razumijemo kakav je on čovjek bio, posebno u tako pokvarenom svijetu? Zašto je Noa trebao naći "milost" u Jahvinim očima? Što nam to govori o odnosu između vjere i Božjeg zakona još u ono vrijeme?

.....

.....

OD ABRAHAMA DO MOJSIJA

Nakon potopa na Noi i njegovim sinovima ležala je odgovornost da svojim potomcima govore o Božjoj volji. Noina je obitelj znala da je sveopće uništenje zadesilo svijet kao posljedica ljudskog odbacivanja Božjeg zakona. Iskusivši Božju milost, oni su mogli utjecati na stvaranje vjernog naraštaja. Nažalost, nedugo nakon potopa, zemaljski stanovnici ponovno su krenuli svojim putem (Postanak 11,1-9). "Mnogi su među njima poricali Božje postojanje, a potop pripisali djelovanju prirode. Drugi su vjerovali u nadnaravno Biće i da je ono uništilo pretpotopni svijet, a njihova su se srca, kao nekada Kajinovo, pobunila protiv Njega." (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 92)

Što tekstovi u Postanku 12; 15,1-6 također govore o zajedničkom djelovanju Zakona i milosti?

.....

.....

.....

.....

Bog je pozvao Abrahama, Šemovog potomka, i učinio s njim Savez blagoslova (Postanak 12,1-3). U Bibliji ne nalazimo po kojem je kriteriju Bog pozvao Abrahama. Čini se da njega nije krasila pravednost kao Nou. Ubrzo nakon poziva koji mu je Bog uputio, pokazao se kao kukavica i lažljivac (Postanak 12,11-13), kao onaj koji krši Božji zakon.

Ipak, Abraham je bio čovjek prave vjere i Božjom milošću ta mu se vjera uračunala u pravednost. Iako nije bio savršen, slušao je Božji glas, čak ako je to značilo vjerovati Bogu i onda kada se s ljudskog gledišta to činilo nemogućim.

Abraham nije bio jedini koji je bio spreman slušati Božji glas i poslušati Njegove zapovijedi. Faraon, Abimelek i Josip također su bili svjesni da Bog ne odobrava preljub i laganje. Abimelek je čak prekorio Izaka što je njegov narod izložio kušnji (Postanak 26,10). Iako je Bog izabrao Abrahama za poseban zadatak, bilo je ljudi i među drugim narodima koji su Ga se bojali. Nakon što su Abraham i njegovi ratni saveznici porazili Kedor-Laomera i njegove saveznike, Abrahama je blagoslovio kralj Melkisedek, koji je bio "svećenik Boga Svevišnjega" (Postanak 14,18). To je dokaz da je u svijetu u to vrijeme postojalo znanje o Bogu, čak i prije Mojsijevog rada i službe.

OD MOJSIJA DO ISUSA

Iako stari zakoni pronađeni u Egiptu i Mezopotamiji također pružaju dokaz da je bilo rasprostranjeno poznavanje načela i odredbi Božjeg zakona, nijedan od njih nije bio potpun. Naime, mnogi od tih zakona odobravali su idolopoklonstvo i druge običaje koje je Bog poslije osudio. Zato je Bog izabrao narod koji će biti upravitelj Njegovog pravog Zakona. Bio je to hebrejski narod, Abrahamovi potomci i baštinici obećanja koje mu je dano stoljećima ranije — obećanja čije se konačno ispunjenje ostvarilo u Isusu.

Pročitajte Ponovljeni zakon / 5. Mojsijeva 7,6-12. Kako ti redci otkrivaju blizak odnos između Zakona i milosti?

.....

.....

.....

Kada je Bog izabrao izraelski narod za čuvara svojeg Zakona, znao je da je to nesavršen narod. Ipak, povjerio mu je zadatak da Njegovu volju dijeli s ostalim nesavršenim narodima. Sam opis "kraljevstvo svećenika, narod svet" (Izlazak 19,6) pokazuje da su Izraelci trebali biti svećenici cijelom svijetu. Bili su izabrani da objave istinu o Božjoj volji zbunjenim narodima. I usprkos pogreškama, padovima i ponekad otvorenoj pobuni, upravo je među njih došao Mesija, među njima je živio, služio i umro ispunjavajući zavjetno obećanje dano Abrahamu stoljećima prije.

Pročitajte Galaćanima 3,6-16. Što nam u ovim redcima pomaže da bolje razjasnimo pravo značenje zavjetnog obećanja?

.....

.....

Iako su mnogi u starom Izraelu razumjeli da jednina imenice "potomak" označava izraelski narod kao cjelinu, Pavao ovdje prikazuje Isusa Krista kao pravo i potpuno ispunjenje zavjetnog obećanja. Tako upravo Evanđelje, koje jasno naglašava i Zakon i milost, u potpunosti odražava i otkriva Savez.

Razmislite o dugom razdoblju koje je proteklo od vremena kada je Abraham prvi put primio zavjetno obećanje do Kristovog vremena. Što nam to govori o potrebi za strpljenjem kada je u pitanju povjerenje u Boga?

OD ISUSA DO OSTATKA

Još od Edena, Božju crkvu činili su grešni ljudi. Oni koji su trebali biti svjedoci Božje pravde, i samima je bila potrebna ista pravda. Dok je štafetna palica išla iz naraštaja u naraštaj, nijedan trkač nije bio dostojan prolaska kroz cilj. Nitko tko je primio Zakon nije mogao dostići njegovu razinu pravde. Činilo se da su ljudi bili zarobljeni u vrtlogu neuspjeha u potrazi za Božjim odobravanjem.

Međutim, kada se činilo da je sva nada nestala, Bog je poslao svojeg Sina da preuzme štafetnu palicu. Kao drugi Adam, Isus je došao na ovaj svijet bez grijeha, i stalnom predajom svojem Ocu uspio je ostati poslušan sve do križa. Svojim uskrsnućem Isus je prošao kroz cilj pokidavši lanac smrti. Sada, silom Svetoga Duha, uskrsli Krist pripisuje svoju pravednost svakom vjerniku. Ova vijest je, kao središte zavjetnog obećanja, bila najjasnije shvaćena nakon Isusove ovozemaljske službe, u vrijeme nastanka novozavjetne Crkve.

Nažalost, kršćanska Crkva — iako joj je dano sve to svjetlo — pokazala se ponekad manje vjerna Savezu nego stari Izrael, i uskoro je svuda zavladalo veliko otpadništvo. Reformacija, koja je započela u šesnaestom stoljeću, počela je donositi promjene, ali je i ona posustala, i u kršćanskom svijetu zadržale su se mnoge lažne doktrine uključujući (kao što smo vidjeli) pogrešna gledišta u vezi s ulogom i svrhom Zakona u životu novozavjetnih kršćana. Bog je pozvao narod Ostatka da obnovi mnoge zaboravljene istine.

Pročitajte Otkrivenje 12,17; 14,6-12. Što ovi redci govore o Zakonu i milosti u Božjoj posljednjoj vijesti opomene svijetu?

.....

.....

.....

.....

.....

Kao što smo vidjeli, držanje Božjih zapovijedi je od Boga određen način da se pokaže iskrena ljubav prema Bogu. Možemo li držati ove zapovijedi izvanjskim ponašanjem a da ne pokazujemo stvarnu ljubav? Zašto ne možemo iskreno držati zapovijedi ako ne pokazujemo ljubav?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

"Tri anđela u Otkrivenju 14 prikazuju ljude koji prihvaćaju svjetlo Božje vijesti i idu naprijed kao Njegova oruđa da objave opomene širom Zemlje. Krist izjavljuje svojim sljedbenicima: 'Vi ste svjetlo svijetu.' (Matej 5,14) Svakome tko prihvaća Isusa, križ s Golgote poručuje: 'Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju!' (Marko 16,15) Ne smijemo dopustiti da išta osujeti ovaj rad. To je najvažniji posao za ovo vrijeme; treba biti dalekosežan kao i vječnost. Ljubav koju je Isus pokazao prema ljudima prinoseći sebe na žrtvu za njihovo otkupljenje, nadahnut će sve Njegove sljedbenike." (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 5, str. 455,456)

"Vijest trećeg anđela ima izuzetno značenje, a obuhvaća i vijest prvog i drugog anđela. Svi trebaju razumjeti istine sadržane u ovim vijestima i primijeniti ih u svakidašnjem životu, jer to je temelj spasenja. Morat ćemo proučavati ozbiljno, s molitvom, kako bismo shvatili te slavne istine. Tada će naša moć učenja i razumijevanja biti opterećena do krajnjih granica." (Ellen G. White, *Evangelism*, str. 196)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. U Otkrivenju 12,17 Ostatak je opisan kao oni koji drže Božje zapovijedi i čuvaju Isusovo svjedočanstvo. Pokraj stotina drugih kršćanskih crkava širom svijeta koje svetkuju subotu, koja je posebna uloga Kršćanske adventističke crkve? Što mi objavljujemo i naučavamo što druge crkve ne čine, iako možda svetkuju subotu kao sedmi dan?

2. Pročitajte retke u sljedećim poslanicama: Rimljanima 4,3; Galaćanima 3,6; Jakov 2,23, kao i njihov kontekst. Kako nam ovi redci pomažu da razumijemo spasenje vjerom?

3. Zapazite da se u prvoj anđeoskoj vijesti, koja počinje s "neprolaznom radosnom viješću", spominje i da je "došao čas njegova Suda". Tako se Evanđelje, Zakon i Sud zajedno pojavljuju u vijesti trojice anđela. Kako razumijemo ulogu Zakona i milosti na Sudu? Kako su međusobno povezani?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Iskoristite svaku priliku da idete na mjesta određena za molitvu. Oni koji se doista trude održavati vezu s Bogom, vidjet će se na molitvenim skupovima, vjerni u izvršavanju svoje dužnosti, iskreni i željni da požanju sve blagoslove koji se mogu steći. Oni će iskoristiti svaku priliku da se izlože zrakama svjetlosti s Neba." (Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 85.)

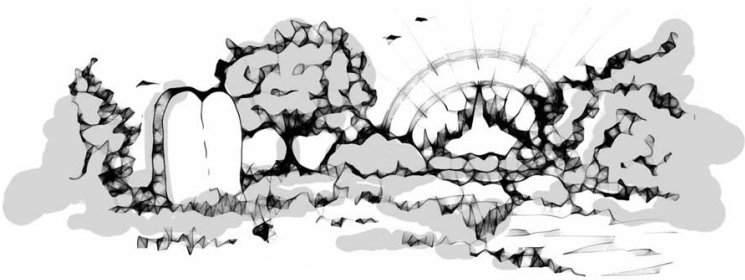

Kristovo kraljevstvo i Zakon

"Nego, ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana — riječ je Jahvina: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj." (Jeremija 31,33)

BIBLIJSKI TEKSTOVI: Matej 4,8.9; Daniel 2,44; 1. Petrova 2,11; 1. Korinćanima 6,9-11; 15,26; Otkrivenje 22,14.15.

Godine 2011. umro je Steve Jobs, osnivač kompanije Apple, u pedeset šestoj godini života. Godinu dana prije, nakon borbe s rakom, Jobs je nazvao smrt "najboljim izumom u životu" zato što nas nagoni da ovdje postignemo što više. Drugim riječima, budući da nam je vrijeme ograničeno, moramo se truditi da sada budemo što uspješniji.

Jobs je, naime, shvatio sve obrnutim redoslijedom. Ono što ga je potaknulo da teži većem uspjehu u ovom svijetu, smrt (ili bar njezina neizbježnost), trebala mu je otkriti beskorisnost ulaganja u ono što nije trajno. Neprijeporno je da je Jobs mnogo postigao, ali u usporedbi s milijunima godina ili vječnošću, to nije toliko važno.

Nama je dano obećanje da će ovaj svijet i sve što je na njemu biti uništeno i da će Bog stvoriti nov i vječan svijet gdje grijeh i smrt (posljedice kršenja Božjeg zakona) neće više postojati.

U pouci za ovaj tjedan bavit ćemo se pitanjem Božjeg vječnog kraljevstva i ulogom Zakona u odnosu na njega.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo knjigu Ellen G. White, *Služba liječenja*, Znaci vremena, Zagreb 2014., str. 133—143

BOŽJE KRALJEVSTVO

Kada je Bog stvorio prva ljudska bića, dao im je vlast nad svim stvorenim. Adam je trebao vladati svijetom. Međutim, prekršivši Božji zakon, on je izgubio svoje pravo na zemaljsku vlast koja je pripala neprijatelju, Sotoni. Kada su se predstavnici drugih svjetova okupili pred Bogom u vrijeme patrijarha, Sotona se pojavio kao predstavnik Zemlje (Job 1,6).

Pročitajte sljedeće tekstove: Efežanima 2,2; 2. Korinćanima 4,4; Matej 4,8.9. Što ovi redci govore o Sotoninoj sili na ovom svijetu?

.....

.....

.....

.....

Ono što se dogodilo za vrijeme kušnje u pustinji otkriva mnogo toga. Sotona je ponudio Isusu vlast nad svim zemaljskim kraljevstvima ako padne i pokloni mu se (Matej 4,8.9; vidi također Luka 4,5-7). Isus je došao preuzeti svijet od Sotone, ali je to mogao učiniti samo po cijenu vlastitog života. Koliko je onda snažna bila kušnja kada je Sotona stajao pred Njim i nudio Mu cijeli svijet! Međutim, da se poklonio Sotoni, pao bi u istu zamku kao i Adam i samim tim bi također bio kriv za kršenje Očevog Zakona. Da je to učinio, plan spasenja bi propao i mi bismo umrli u svojim grijesima.

Mi znamo, naravno, da je Isus izišao kao pobjednik i da nam Njegova pobjeda pruža sigurnost i obećanje o vlastitoj pobjedi, a to je život u Božjem vječnom kraljevstvu, opisanom u Danielu 2, koje će nastati kada kamen koji se odvali bez ruku uništi sva kraljevstva ovoga svijeta. A poslije će "Bog Nebeski podići kraljevstvo koje nikada neće propasti i neće prijeći na neki drugi narod. Ono će razbiti i uništiti sva ona kraljevstva, a samo će stajati dovijeka." (Daniel 2,44)

Svim kraljevstvima opisanim u Danielu 2 dogodilo se sve što je proročeno za njih, između ostalog i trajna razjedinjenost Europe, koja je prikazana prstima kipa napravljenim od željeza i gline. Zašto nam te nevjerojatne činjenice trebaju pomoći da steknemo povjerenje u obećanja o posljednjem kraljevstvu koje će "stajati dovijeka"?

STANOVNICI KRALJEVSTVA

U mnogim državama doseljenici iz drugih zemalja moraju se odreći svoje vjernosti domovini ako žele postati građani nove zemlje. Međutim, neke države dopuštaju građanima da imaju dvojno državljanstvo; mogu se obvezati na vjernost dvjema državama.

Međutim, u velikoj borbi ne postoji mogućnost dvojnog državljanstva. Mi smo na jednoj ili drugoj strani. Kraljevstvo zla bori se s kraljevstvom pravde vjekovima, i nitko ne može biti vjeran i jednom i drugom kraljevstvu u isto vrijeme. Svi moramo odlučiti kojem ćemo se kraljevstvu prikloniti.

Pročitajte 1. Petrova 2,11; Hebrejima 11,13; Efežanima 2,12; Kološanima 1,13; Ponovljeni zakon / 5. Mojsijeva 30,19; Matej 6,24. Što ovi redci govore o nemogućnosti postojanja "dvojnog državljanstva" u velikoj borbi između Krista i Sotone? Kako držanje Zakona pokazuje kamo kao građani stvarno pripadamo? Vidi Otkrivenje 14,12.

.....

.....

.....

.....

.....

Kada ljudi jednom donesu odluku da slijede Krista, oni odlučuju okrenuti leđa Sotoninom kraljevstvu. Oni su tada dio druge zajednice, koja pripada Isusu Kristu, i kao rezultat toga poštuju Njegova pravila, Zakon i zapovijedi, a ne Sotonine. Takvu poslušnost, međutim, ne cijene svi — osobito ne Sotona, koji ih želi vratiti k sebi, a često ni drugi ljudi, koji nemaju povjerenja u "strance i došljake" koji su među njima. Usprkos tim preprekama, Bog ima narod koji je vjeran Njemu, a ne "knezu ovoga svijeta" (Ivan 12,31).

Često se stranci u nekoj zemlji izdvajaju zato što su drugačiji. Kako se izdvajamo mi, kao adventistički kršćani, kao "stranci i došljaci na Zemlji"? Trebamo li se izdvajati?

VJERA I ZAKON

U Svetom pismu prevladava jednostavna tema: Bog je ljubav. Božja ljubav je najsnažnije prikazana u Njegovoj milosti. Svojom neograničenom silom, Bog je lako mogao izbrisati čovječanstvo s lica Zemlje, ali umjesto toga, On je odlučio pokazati strpljenje i pružiti svima priliku da iskuse puninu života u Njegovom vječnom kraljevstvu. U još većoj mjeri Njegova je ljubav otkrivena u cijeni koju je platio na križu.

Božja ljubav je također neposredno povezana s Njegovom pravednošću. Pruživši ljudima nebrojeno mnogo prilika da izaberu vlastitu sudbinu, Bog ljubavi ih neće primorati da prihvate kraljevstvo koje odbacuju. Kada zli budu stajali pred Božjim prijestoljem na sudu, bit će osuđeni vlastitim svjedočanstvom. Nitko tko bude stajao pred prijestoljem neće moći reći da nije znao za Božje zahtjeve. Bilo da je u pitanju pisano otkrivenje ili otkrivenje u prirodi, svima su objavljena osnovna načela Božjeg zakona (Rimljanima 1,19.20; 2,12-16).

Pročitajte 1. Korinćanima 6,9-11; Otkrivenju 22,14.15. Tko će ući u Božje kraljevstvo, tko će ostati vani, i zašto? Kakvu ulogu ovdje ima Božji zakon? Također zapazite oštru razliku između te dvije skupine ljudi!

.....

.....

.....

.....

.....

Ako spojite tekst iz 1. Korinćanima 6,11 s Otkrivenjem 22,14, dobivate vjerne kršćane koji su opravdani u ime Gospodina Isusa Krista; odnosno, oni će se "opravdati vjerom bez vršenja Zakona" (Rimljanima 3,28); pa ipak, oni vrše Zakon.

"Bog nije samovoljno odlučio isključiti grešnike iz Neba; oni se sami isključuju svojom nepodobnošću za nebesku zajednicu. Božja slava bi za njih bila oganj koji spaljuje. Oni bi rado prihvatili i uništenje, samo da se skriju od lica Onoga koji je umro da ih otkupi." (Ellen G. White, *Put Kristu*, Zagreb 2012., str. 15) Kako nam ovaj opis pomaže da bolje razumijemo bolnu temu o sudbini izgubljenih?

VJEČNO KRALJEVSTVO

Bog je stvorio savršeni svijet. Nakon pojave grijeha, taj savršeni svijet postao je strašno iskvaren. Priča o otkupljenju kaže nam da je Isus stupio na stazu ljudske povijesti da bi, između ostalog, bilo obnovljeno iskonsko savršenstvo. Otkupljeni će živjeti u savršenom svijetu gdje ljubav suvereno vlada.

Kao što smo vidjeli, ljubav može postojati samo u moralnom svemiru, samo u svemiru u kojem žive moralna bića, a da bi bila moralna, moraju biti slobodna. To pokreće pitanje: hoće li se zlo moći ponovno pojaviti?

Kako nam tekstovi u Danielu 7,27; Ivanu 3,16 i Otkrivenju 21,4 pomažu odgovoriti na pitanje hoće li se zlo ponovno pojaviti? Koje značenje ima izraz *vječno*?

.....

.....

.....

Kada je Bog stvorio svemir, postojali su određeni uvjeti o kojima je ovisila njegova stabilnost. To je najočitije u Postanku 2,17, gdje je Adam opomenut da će ga kršenje Božjih zapovijedi dovesti do smrti. Samo spominjanje smrti ukazuje da je ideja vječnosti s ljudskoga gledišta bila uvjetna. Adam bi iskusio vječni život da je ostao vjeran Bogu.

Međutim, na ponovno stvorenoj Zemlji, smrti više neće biti, što znači da ćemo vječno živjeti, a to je ispunjenje mnogih obećanja u Svetome pismu. Hoće li ponovno doći do pobune? Činjenica je da neće.

Pročitajte Jeremija 31,31-34. Koje ovdje načelo uočavamo koje nam pomaže da razumijemo zašto se zlo više neće pojaviti?

.....

.....

.....

Mesijansko kraljevstvo činit će ljudi koji su ostali vjerni Bogu u svojem vjerskom iskustvu. Suočeni s progonstvima i osobnim borbama, oni su izabrali stazu poslušnosti i pokazali spremnost da žive životom božanske službe. Bog obećava da će urezati svoj Zakon u njihova srca kako bi činili ono što Mu je ugodno. U Kristovom kraljevstvu grijeh je u potpunosti pobijeđen i pravda suvereno vlada.

ZAKON U KRALJEVSTVU

Od svih okrutnih posljedica grijeha, smrt je najpostojanija. Grijeh se može nadvladati, Sotoni se može oduprijeti, ali postoje samo dva poznata izuzetka (Henok, Ilija) među milijardama ljudi koji su izbjegli neizbježnost smrti. "Kada se smrt približi," zapisao je stari filozof, "sva ljudska bića žive u neograđenim gradovima."

Koju poruku nalazimo u Otkrivenju 20,14 i 1. Korinćanima 15,26?

.....

.....

.....

.....

S obzirom na silu koju posjeduje smrt, ne čudi što će je Isus, prije nego što uspostavi mesijansko kraljevstvo na Zemlji, potpuno uništiti.

Nema sumnje da je smrt povezana s grijehom, što znači da je povezana i s Božjim zakonom zato što je grijeh kršenje Božjeg zakona. To znači da grijeh ne može postojati bez Zakona. Iako grijeh ovisi o Zakonu, Zakon ne ovisi o grijehu. Zakon može postojati bez grijeha. Tako je bilo vjekovima dok se Lucifer nije pobunio na Nebu.

"Kada se Sotona pobunio protiv Gospodnjeg zakona, misao da postoji Zakon bila je za anđele iznenadno suočavanje s činjenicom o kojoj do tog trenutka nisu razmišljali. Anđeli svoju službu ne obavljaju kao sluge, već kao sinovi. Između njih i njihovog Stvoritelja postoji savršeno jedinstvo." (Ellen White, *Misli s Gore blaženstava*, str. 139)

Imajući ovo na umu, odsutnost smrti i grijeha u Božjem kraljevstvu ne zahtijeva odsutnost Zakona. Kao što je zakon gravitacije nužan da bi vladao sklad između fizičkih elemenata svemira, Božji moralni Zakon upravlja pravednim uzajamnim djelovanjem vjernih. Kada Bog ureže svoj Zakon u srce otkupljenih, Njegov jedini cilj je zapečatiti njihovu odluku da hode putem pravednosti u vječnosti. Samim tim, Njegov Zakon postaje srž Njegovog kraljevstva. Zato imamo sve razloge da vjerujemo da će načela Božjeg moralnog Zakona postojati u Božjem vječnom kraljevstvu. Razlika je u tome, naravno, što ta načela više nikada neće biti prekršena kao što su bila ovdje.

Pokušajte zamisliti savršeno okruženje na Nebu: bez Sotone koji bi nas kušao, bez grijeha i smrti. Upitajte se što se u vašem životu i karakteru neće uklopiti u takvo okruženje?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje "Bez svadbenog ruha" u knjizi Ellen G. White *Isusove usporedbe*, str. 209—217.

"Sotona je govorio da čovjek ne može održati Božje zapovijedi; i stvarno je istina da mi to svojom snagom ne možemo postići. Međutim, Krist je došao kao čovjek i svojom savršenom poslušnošću dokazao da se sjedinjavanjem ljudskih i božanskih snaga može poštovati svaki Božji propis. ...

Kristov život na Zemlji bio je savršeni izraz Božjeg zakona, i kada oni koji tvrde da su Božja djeca svojim karakterom postanu slični Kristu, bit će poslušni Božjim zapovijedima. Tada će ih Bog moći proglasiti pripadnicima nebeske obitelji. Odjeveni u bijelu odjeću Kristove pravednosti, oni će dobiti mjesto na kraljevoj svadbenoj gozbi. Imat će se pravo pridružiti mnoštvu koje je oprano Spasiteljevom prolivenom krvlju." (Ellen G. White, *Isusove usporedbe*, str. 214)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pročitajte odlomak iz knjige Ellen G. White iz odsjeka od petka. Kako su Zakon i milost otkriveni u tom tekstu? Zašto je važno da ih nikada ne razdvajamo? Što se događa kada se proučavaju odvojeno?

2. U uvodu u ovotjednu pouku govorili smo o Steveu Jobsu i njegovoj tvrdnji da nas misao na smrt, vlastitu smrt, treba nagnati da postignemo što više možemo. Iako ima istine u toj tvrdnji, ona nije dovoljna. Ona nikada ne rješava problem same smrti i njezin utjecaj na život koji joj prethodi. Nakon Jobsove smrti, na naslovnici časopisa *The New Yorker* prikazan je Sveti Petar s iPadom u ruci kako provjerava Stevea Jobsa na ulazu. Iako to može izgledati simpatično, koju pouku možemo izvući iz činjenice da na Nebu neće biti iPada, ili bilo čega drugog što je Steve Jobs izumio ovdje na Zemlji?

3. Što postoji sada na Zemlji što će trajati zauvijek? Što neće postojati nakon konačnog uništenja ovoga svijeta? Zašto je to važno razlikovati?

Dnevnik posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Zašto Božji sinovi i kćeri oklijevaju moliti, kad je molitva ključ u rukama vjere koji otvara nebeske riznice u kojima se čuvaju neograničena bogatstva Svemoćnoga?" (Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 82)

Život i zdravlje

ponovno izlazi!

Časopis *Život i zdravlje* utemeljen je davne 1924. godine. Prvi urednik bio mu je Albin Močnik, a slijedili su Sigfried Ludewig i Mirko Golubić. Nažalost, ugasio se nakon petnaestak godina, uz vihor Drugog svjetskog rata. Godine 1972. časopis *Život i zdravlje* počinje izlaziti ponovno kao "Obiteljski časopis za proučavanje i promicanje prirodnih zdravstvenih načela". Urednik mu je Slavko Čop. Naklada mu je od dvadeset do čak četrdeset tisuća primjeraka, izlazi tromjesečno, redovito punih dvadeset godina, do Domovinskog rata, kad mu je urednica bila Đurđica Garvanović-Porobija. Nakon zatišja od dvadesetak godina, ponovno je pokrenut kao "Obiteljski časopis za promicanje cjelovitog zdravlja", a urednica mu je Nevenka Blažić-Čop. Potpuno je u boji, formata 17x24 cm, na 32 stranice. U njemu ima za svakoga ponešto: Aktualnosti, Liječnik vam savjetuje, Svijet kuhanja, Kritična točka, Obiteljski kutak — rubrike su prvoga broja. Cijena mu je skromnih 10 kuna, a naklada optimističnih 20.000 primjeraka. Može li se ljepše obilježiti 90. obljetnicu? Devedeseti rođendan — a još uvijek mlad i zdrav! Sretno i kvalitetno živjeli uz *Život i zdravlje*!

Naručite preko povjerenika za literaturu u svojoj mjesnoj crkvi ili kod nakladnika! | www.znaci-vremena.com
tel. 01 2361-920

Naše uzvišeno zvanje

1	U	Psalam 32,10	Okruženi Božjom milošću
2	S	Izaija 55,7.8	Nada za one koje su bez nade
3	Č	Psalam 86,11	Uživanje u istini
4	P	Ivan 14,6	Neka nas Isus vodi
5	S	Hebrejima 7,26	U ljubavi s Kristom
6	N	1. Ivanova 3,19	Prednost da budemo sigurni
7	P	Matej 6,24	Bog traži našu najtopliju ljubav
8	U	Psalam 31,25	Iznad magle sumnje
9	S	Rimljanima 6,11.12	Kako sačuvati poštenje
10	Č	Matej 11,28	"Dođite k meni svi!"
11	P	Psalam 1,2	Vrijeme za razmišljanje
12	S	Zaharija 9,12	Tražite Boga svim srcem
13	N	Jakov 5,17.18	Ponizna, usrdna molitva
14	P	Izreke 4,23	Čuvajmo srce
15	U	1. Petrova 2,9	Dvorovi svetog života
16	S	Izreke 10,22	Božji osmijesi
17	Č	Efežanima 1,18	Oči vjere
18	P	2. Petrova 3,18	Kako rasti u milosti
19	S	Luka 16,10	Veliki u Božjim očima
20	N	Izaija 62,10	Uzdignimo mjerila
21	P	Nehemija 9,6	Podsjetnici na naš nebeski dom
22	U	1. Korinćanima 6,19.20	Posvećeni hram tijela
23	S	Titu 2,10	Ljepota sličnosti s Kristom
24	Č	Luka 14,27	Nebo nikad nije preskupo
25	P	Matej 5,16	Neka svijetli vaše svjetlo
26	S	Hagaj 2,23	Dragulj ili šljunak
27	N	Psalam 92,13	Ukorijenjeni u Kristu
28	P	Matej 24,13	Nikakva krpljena vjera!
29	U	Efežanima 3,16	Nedokučivo Kristovo bogatstvo
30	S	Ivan 14,3	Skoro smo stigli kući!

Upoznati Njega

1	Č	Kološanima 1,27	Površno znanje nije dovoljno
2	P	Filipljanima 2,6	Naš božanski Spasitelj
3	S	Psalam 86,15	Milosrdan, blag, spor na srdžbu
4	N	Rimljanima 8,14	Sveti Duh — naš pomoćnik
5	P	Izaija 53,3	Prezren i odbačen
6	U	1. Ivanova 2,1	Zagovornik zaogrnut u našu narav
7	S	Matej 13,45.46	Dragocjeni biser
8	Č	Hebrejima 2,3	Zaliha za svaku potrebu
9	P	1. Timoteju 6,11.12	Vjera koja čisti život
10	S	Hebrejima 12,28	Djeca, ne robovi
11	N	Ivan 15,4	Biti u Kristu
12	P	Ivan 9,4	Životna snaga
13	U	1. Korinćanima 1,30	Isus nam je sve
14	S	Ivan 14,16.17	Dolazak Branitelja
15	Č	Rimljanima 15,1	Izgrađivanje jedni drugih
16	P	Luka 24,45	Otkrivanje tajne otkupljenja
17	S	Hebrejima 4,12	Istine koje preobražavaju
18	N	Filipljanima 4,5.6	Utočište koje ne iznevjerava
19	P	Hebrejima 11,6	Vjera koja raste
20	U	Izaija 65,2	Moćni Izbavitelj
21	S	Mihej 7,18	Kako se osloboditi krivnje
22	Č	Izaija 30,21	Jedini siguran put
23	P	1. Korinćanima 15,57	Ravno do pobjede
24	S	Psalam 27,14	“Dođite vi sami nasamo”
25	N	Psalam 62,9	Dragocjena tajna molitve
26	P	1. Ivanova 5,3	Pokretačka sila poslušnosti
27	U	Efežanima 3,19	Ispunjeni Njegovom puninom
28	S	Titu 2,11.12	Primjer vjernika
29	Č	1. Korinćanima 7,7	Upotreba darova
30	P	Ivan 3,14.15	Uzdižite Čovjeka s Golgote
31	S	Otkrivenje 22,4	Gledat ćemo Njegovo lice

Nan nebeskim mjestima

1	N	Psalam 145,9.10	Učenje o Bogu u Njegovim djelima
2	P	Ivan 3,17	Ne da osudi, nego da spasi
3	U	2. Petrova 1,10	Nebeski izbor
4	S	1. Korinćanima 3,11-13	Naš sigurni temelj
5	Č	Psalam 16,11	Najsretniji ljudi
6	P	Jakov 1,5	Neka traži od Boga
7	S	Tužaljke 3,25	Ništa nije premalo
8	N	Rimljanima 8,34	Naš Zagovornik
9	P	Psalam 91,11.12	Anđeli u domu
10	U	Hebrejima 11,1	Čin vjere
11	S	Filipljanima 3,9	Djelotvorna vjera
12	Č	1. Petrova 2,21.22	Naš primjer u poslušnosti
13	P	Izreke 3,13	Najuzvišenija kultura
14	S	Psalam 139,23.24	Krist u mislima
15	N	Izreke 22,1	Zlato kršćanskog karaktera
16	P	Izaija 50,4	Ljubazne i učtive riječi
17	U	1. Korinćanima 9,27	Ispit apetita
18	S	Kološanima 3,18.19	Održati ljubav živom
19	Č	Propovjednik 9,10	Glas dužnosti
20	P	Matej 20,28	Živjeti za druge
21	S	1. Petrova 1,5.6	Nitko nije slobodan od kušnji
22	N	Zaharija 13,9	Snaga za danas
23	P	Efežanima 2,19.20	Domaći Bogu
24	U	2. Petrova 1,12	Pamtite svoj uzvišeni poziv
25	S	Ivan 17,18	Naša zadaća u svijetu
26	Č	Izaija 43,11.12	Najmoćniji argument
27	P	Matej 25,35.36	Naša obveza prema siromašnima
28	S	Filipljanima 1,6	Djelo pripreme
29	N	Luka 21,36	Kad bi Krist danas došao
30	P	Otkrivenje 5,9	Pokraj drveta života

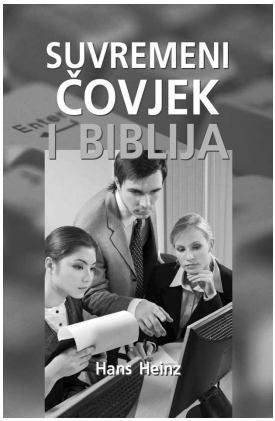

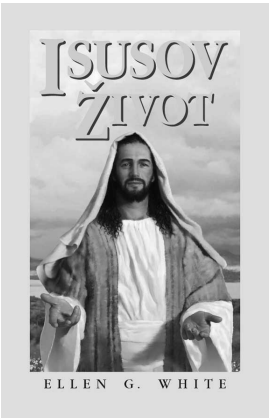

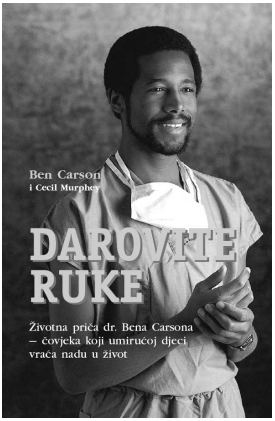

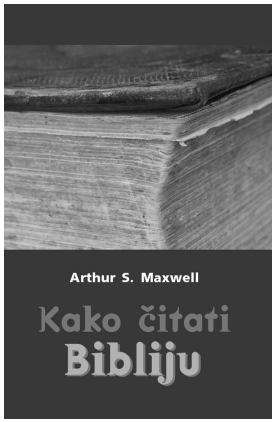

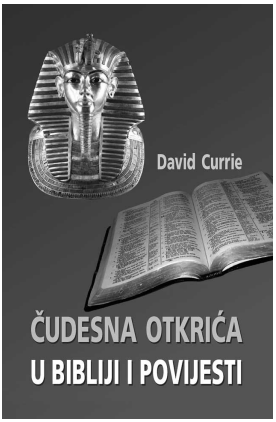

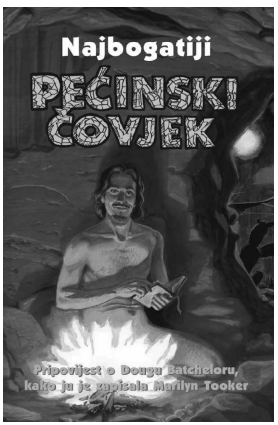

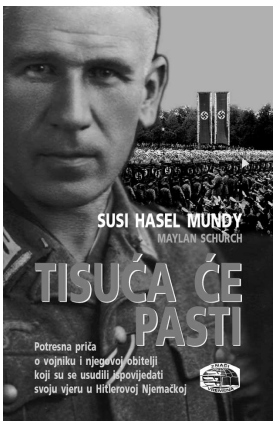

Naručite preko povjerenika za literaturu u svojoj mjesnoj crkvi ili kod nakladnika!

www.znaci-vremena.com
tel. 01 2361-920

TRAVANJ

1. Psalam 80.
2. Psalam 81.
3. Psalam 82.
4. Psalam 83,1-9.
5. Psalam 83,10-19.
6. Psalam 84.
7. Psalam 85.
8. Psalam 86.
9. Psalam 87.
10. Psalam 88,1-9.
11. Psalam 88,10-19.
12. Psalam 89,1-15.
13. Psalam 89,16-30.
14. Psalam 89,31-53
15. Psalam 90.
16. Psalam 91.
17. Psalam 92.
18. Psalam 93.
19. Psalam 94.
20. Psalam 95.
21. Psalam 96.
22. Psalam 97.
23. Psalam 98.
24. Psalam 99.
25. Psalam 100.
26. Psalam 101.
27. Psalam 102,1-12.
28. Psalam 102,13-29.
29. Psalam 103.
30. Psalam 104,1-18.

SVIBANJ

1. Psalam 104,19-35.
2. Psalam 105,1-15.
3. Psalam 105,16-32.
4. Psalam 105,33-45.
5. Psalam 106,1-15.
6. Psalam 106,16-33.
7. Psalam 106,34-48
8. Psalam 107,1-22.
9. Psalam 107,23-43.
10. Psalam 108.
11. Psalam 109,1-19.
12. Psalam 109,20-31.
13. Psalam 110.
14. Psalam 111.
15. Psalam 112.
16. Psalam 113.
17. Psalam 114.
18. Psalam 115.
19. Psalam 116.
20. Psalam 117.
21. Psalam 118.
22. Psalam 119,1-24.
23. Psalam 119,25-48.
24. Psalam 119,49-80.
25. Psalam 119,81-96.
26. Psalam 119,97-136.
27. Psalam 120.
28. Psalam 121.
29. Psalam 122.
30. Psalam 123.
31. Psalam 124.

LIPANJ

1. Psalam 125.
2. Psalam 126.
3. Psalam 127.
4. Psalam 128.
5. Psalam 129.
6. Psalam 130.
7. Psalam 131.
8. Psalam 132.
9. Psalam 133.
10. Psalam 134.
11. Psalam 135.
12. Psalam 136.
13. Psalam 137.
14. Psalam 138.
15. Psalam 139,1-12.
16. Psalam 139,13-24.
17. Psalam 140.
18. Psalam 141.
19. Psalam 142.
20. Psalam 143.
21. Psalam 144,1-11.
22. Psalam 144,12-15.
23. Psalam 145.
24. Psalam 146.
25. Psalam 147.
26. Psalam 148.
27. Psalam 149.
28. Psalam 150.
29. Psalam 1.
30. Psalam 2.

ČITANJE BIBLIJE REDOM

TRAVANJ	SVIBANJ	LIPANJ
1. 1. Kraljevi 12-14	1. 2. Ljetopisa 25-27	1. Psalam 7-9
2. 1. Kraljevi 15-17	2. 2. Ljetopisa 28-30	2. Psalam 10-12
3. 1. Kraljevi 18-20	3. 2. Ljetopisa 31-33	3. Psalam 13-15
4. 1. Kraljevi 21-22		4. Psalam 16-19
5. 2. Kraljevi 1-4	4. 2. Ljetopisa 34-36	5. Psalam 20-23
	5. Ezra 1-3	6. Psalam 24-26
6. 2. Kraljevi 5-7	6. Ezra 4-6	7. Psalam 27-29
7. 2. Kraljevi 8-10	7. Ezra 7-10	
8. 2. Kraljevi 11-13	8. Nehemija 1-3	8. Psalam 30-32
9. 2. Kraljevi 14-16	9. Nehemija 4-6	9. Psalam 33-35
10. 2. Kraljevi 17-19	10. Nehemija 7-9	10. Psalam 36-38
11. 2. Kraljevi 20-22		11. Psalam 39-42
12. 2. Kraljevi 23-25	11. Nehemija 10-11	12. Psalam 43-46
	12. Nehemija 12-13	13. Psalam 47-49
13. 1. Ljetopisa 1-3	13. Estera 1-3	14. Psalam 50-52
14. 1. Ljetopisa 4-6	14. Estera 4-7	
15. 1. Ljetopisa 7-9	15. Estera 8-10	15. Psalam 53-54
16. 1. Ljetopisa 10-12	16. Job 1-3	16. Psalam 55-57
17. 1. Ljetopisa 13-15	17. Job 4-6	17. Psalam 58-60
18. 1. Ljetopisa 16-18		18. Psalam 61-64
19. 1. Ljetopisa 19-21	18. Job 7-9	19. Psalam 65-67
	19. Job 10-12	20. Psalam 68-70
20. 1. Ljetopisa 22-24	20. Job 13-15	21. Psalam 71-73
21. 1. Ljetopisa 25-27	21. Job 16-18	
22. 2. Ljetopisa 28-29	22. Job 19-21	22. Psalam 74-76
23. 2. Ljetopisa 1-3	23. Job 22-24	23. Psalam 77-79
24. 2. Ljetopisa 4-6	24. Job 25-27	24. Psalam 80-82
25. 2. Ljetopisa 7-9		25. Psalam 83-86
26. 2. Ljetopisa 10-13	25. Job 28-30	26. Psalam 87-89
	26. Job 31-33	27. Psalam 90-92
27. 2. Ljetopisa 14-16	27. Job 34-36	28. Psalam 93-95
28. 2. Ljetopisa 17-19	28. Job 37-39	
29. 2. Ljetopisa 20-22	29. Job 40-42	29. Psalam 96-98
30. 2. Ljetopisa 23-24	30. Psalam 1-3	30. Psalam 99-101
	31. Psalam 4-6	

POČECI SUBOTA U TRAVNJU, SVIBNJU I LIPNJU 2014.

	TRAVANJ				SVIBANJ					LIPANJ			
MJESTO	4.4.	11.4.	18.4.	25.4.	2.5.	9.5.	16.5.	23.5.	30.5.	6.6.	13.6.	20.6.	27.6.
Beli Manastir	19.20	19.29	19.38	19.47	19.56	20.05	20.13	20.21	20.27	20.32	20.37	20.39	20.39
Biograd	19.31	19.39	19.47	19.56	20.04	20.13	20.20	20.27	20.32	20.38	20.41	20.44	20.44
Bjelovar	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.13	20.21	20.29	20.35	20.40	20.44	20.47	20.47
Borovo	19.19	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.12	20.19	20.25	20.31	20.35	20.37	20.38
Brač	19.26	19.34	19.43	19.50	19.59	20.07	20.14	20.22	20.27	20.32	20.36	20.38	20.38
Cres	19.36	19.44	19.53	20.02	20.11	20.19	20.27	20.34	20.40	20.46	20.50	20.52	20.52
Crikvenica	19.35	19.44	19.53	20.02	20.11	20.20	20.28	20.35	20.41	20.47	20.51	20.53	20.53
Čakovec	19.29	19.39	19.48	19.58	20.07	20.16	20.25	20.32	20.38	20.44	20.48	20.50	20.51
Dalj	19.19	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.12	20.19	20.26	20.31	20.35	20.37	20.38
Daruvar	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.10	20.18	20.26	20.32	20.37	20.41	20.43	20.44
Delnice	19.35	19.44	19.53	20.02	20.11	20.20	20.28	20.36	20.42	20.47	20.51	20.53	20.54
Dubrovnik	19.19	19.26	19.34	19.42	19.50	19.58	20.05	20.12	20.17	20.23	20.26	20.28	20.29
Dugi Otok	19.32	19.41	19.49	19.58	20.07	20.14	20.22	20.29	20.35	20.40	20.44	20.47	20.47
Đakovo	19.20	19.29	19.38	19.47	19.56	20.05	20.13	20.20	20.26	20.32	20.36	20.38	20.38
Garešnica	19.27	19.36	19.45	19.54	20.04	20.12	20.20	20.28	20.34	20.39	20.43	20.46	20.46
Gospić	19.32	19.40	19.49	19.58	20.07	20.14	20.22	20.29	20.35	20.41	20.44	20.47	20.47
Grubišno Polje	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.10	20.18	20.26	20.32	20.37	20.41	20.43	20.44
Hvar	19.26	19.34	19.43	19.51	19.59	20.07	20.14	20.22	20.27	20.32	20.36	20.38	20.38
Ilok	19.16	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.09	20.16	20.22	20.28	20.32	20.34	20.35
Karlovac	19.32	19.41	19.50	19.59	20.08	20.17	20.25	20.32	20.38	20.44	20.48	20.50	20.51
Knin	19.28	19.36	19.44	19.53	20.02	20.10	20.17	20.25	20.31	20.36	20.40	20.42	20.43
Koprivnica	19.28	19.38	19.47	19.56	20.05	20.14	20.23	20.31	20.37	20.43	20.47	20.49	20.49
Korčula	19.23	19.31	19.38	19.46	19.55	20.02	20.10	20.17	20.22	20.27	20.31	20.33	20.34
Kornat	19.31	19.40	19.47	19.56	20.05	20.13	20.20	20.27	20.33	20.38	20.41	20.44	20.44
Krapina	19.32	19.41	19.51	20.00	20.10	20.19	20.27	20.35	20.41	20.46	20.50	20.53	20.53
Križevci	19.29	19.38	19.47	19.56	20.06	20.15	20.23	20.31	20.37	20.43	20.47	20.49	20.50
Krk	19.36	19.45	19.53	20.02	20.11	20.20	20.28	20.35	20.41	20.47	20.51	20.53	20.53
Kutina	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.13	20.20	20.28	20.34	20.40	20.43	20.46	20.46
Lastovo	19.25	19.32	19.40	19.49	19.56	20.04	20.11	20.19	20.24	20.29	20.32	20.35	20.35
Lipik	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.10	20.18	20.25	20.31	20.37	20.41	20.43	20.44
Lošinj	19.35	19.44	19.53	20.01	20.10	20.18	20.26	20.34	20.39	20.44	20.49	20.50	20.51
Makarska	19.23	19.32	19.40	19.48	19.56	20.04	20.12	20.19	20.25	20.29	20.33	20.35	20.36
Maruševec	19.30	19.39	19.49	19.58	20.07	20.16	20.25	20.32	20.39	20.44	20.49	20.51	20.51
Metković	19.22	19.30	19.38	19.46	19.55	20.02	20.10	20.17	20.22	20.28	20.31	20.34	20.34

POČECI SUBOTA U TRAVNJU, SVIBNJU I LIPNJU 2014.

	TRAVANJ				SVIBANJ					LIPANJ			
MJESTO	4.4.	11.4.	18.4.	25.4.	2.5.	9.5.	16.5.	23.5.	30.5.	6.6.	13.6.	20.6.	27.6.
Mljet	19.22	19.29	19.37	19.45	19.53	20.01	20.08	20.15	20.20	20.26	20.29	20.32	20.32
Našice	19.21	19.30	19.39	19.48	19.58	20.06	20.14	20.22	20.28	20.33	20.37	20.40	20.40
Nova Gradiška	19.25	19.34	19.42	19.51	20.01	20.09	20.17	20.25	20.31	20.36	20.40	20.42	20.43
Novska	19.27	19.36	19.45	19.54	20.03	20.11	20.20	20.27	20.33	20.38	20.43	20.45	20.46
Opatija	19.37	19.46	19.55	20.04	20.13	20.21	20.29	20.37	20.43	20.49	20.52	20.55	20.55
Osijek	19.20	19.29	19.38	19.47	19.56	20.05	20.13	20.20	20.26	20.32	20.36	20.38	20.38
Otočac	19.32	19.41	19.50	19.58	20.07	20.16	20.23	20.31	20.37	20.42	20.46	20.48	20.49
Pag	19.32	19.41	19.49	19.58	20.07	20.15	20.23	20.30	20.36	20.41	20.45	20.47	20.48
Pakrac	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.10	20.18	20.25	20.31	20.37	20.41	20.43	20.43
Pelješac	19.22	19.30	19.38	19.46	19.54	20.02	20.09	20.16	20.21	20.26	20.30	20.32	20.32
Petrinja	19.29	19.38	19.47	19.56	20.05	20.13	20.22	20.29	20.35	20.41	20.44	20.47	20.47
Ploče	19.22	19.31	19.38	19.47	19.55	20.03	20.10	20.17	20.23	20.28	20.32	20.34	20.34
Poreč	19.40	19.49	19.58	20.07	20.16	20.24	20.32	20.40	20.46	20.51	20.55	20.58	20.58
Požega	19.24	19.32	19.41	19.50	20.00	20.08	20.16	20.24	20.30	20.35	20.40	20.41	20.42
Pula	19.39	19.47	19.56	20.05	20.14	20.22	20.30	20.37	20.43	20.49	20.52	20.55	20.55
Rab	19.35	19.44	19.52	20.01	20.10	20.18	20.26	20.34	20.39	20.44	20.49	20.50	20.51
Rijeka	19.37	19.46	19.54	20.03	20.13	20.21	20.29	20.37	20.43	20.48	20.52	20.54	20.55
Rovinj	19.40	19.49	19.58	20.06	20.16	20.24	20.32	20.40	20.46	20.51	20.55	20.57	20.58
Sinj	19.26	19.34	19.43	19.51	19.59	20.07	20.15	20.22	20.28	20.33	20.37	20.39	20.40
Sisak	19.29	19.38	19.46	19.55	20.05	20.13	20.22	20.29	20.35	20.40	20.44	20.47	20.47
Slatina	19.24	19.33	19.42	19.51	20.00	20.09	20.17	20.25	20.31	20.36	20.40	20.43	20.43
Slavonski Brod	19.21	19.30	19.39	19.48	19.57	20.05	20.14	20.21	20.27	20.32	20.37	20.39	20.39
Slunj	19.32	19.41	19.50	19.58	20.08	20.16	20.24	20.32	20.38	20.43	20.47	20.49	20.50
Split	19.26	19.35	19.43	19.51	20.00	20.08	20.15	20.22	20.28	20.33	20.37	20.39	20.40
Šibenik	19.31	19.38	19.47	19.55	20.04	20.12	20.19	20.26	20.32	20.37	20.41	20.43	20.44
Varaždin	19.29	19.39	19.48	19.58	20.07	20.16	20.25	20.32	20.38	20.44	20.48	20.50	20.51
Vinkovci	19.19	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.12	20.19	20.25	20.31	20.35	20.37	20.38
Virovitica	19.25	19.34	19.43	19.52	20.01	20.10	20.18	20.26	20.32	20.37	20.41	20.44	20.44
Vis	19.27	19.35	19.43	19.52	20.00	20.08	20.15	20.22	20.28	20.32	20.37	20.38	20.39
Vukovar	19.19	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.11	20.19	20.25	20.31	20.35	20.37	20.37
Zadar	19.32	19.40	19.49	19.57	20.06	20.14	20.22	20.29	20.35	20.40	20.44	20.46	20.47
Zagreb	19.31	19.40	19.49	19.58	20.08	20.16	20.25	20.32	20.38	20.44	20.48	20.50	20.50
Županja	19.20	19.28	19.37	19.46	19.55	20.04	20.12	20.19	20.25	20.31	20.35	20.37	20.37

(Vremena u ovoj tablici navedena su po ljetnom računanju.)

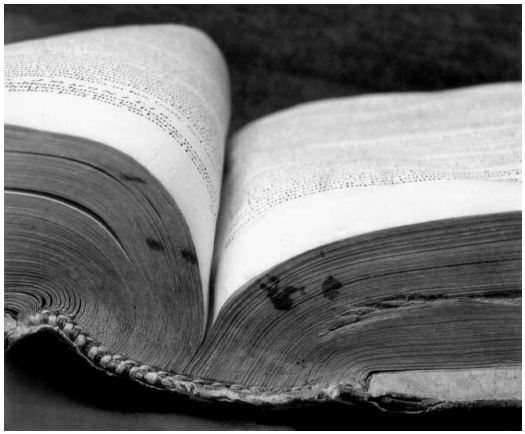

UPOZNAJTE SE S BIBLIJOM!
Dopisnim putem upoznajte
njezine junake, proroke, pisce, pjesnike...

Dopisni biblijski tečaj
BIBLIJA GOVORI

26 lekcija biblijskoga gradiva iz kojih ćete na brz i jednostavan način steći najosnovnija znanja iz Biblije ili Svetog pisma — najstarije, najviše čitane i najviše izdavane knjige. Proučavajte ovu jedinstvenu i svetu Knjigu Božje objave — dopisnim putem, besplatno i bez obveze, u vrijeme koje Vam odgovara te načinom i brzinom koju sami odredite.

Naručite još danas na naslov:
ZNACI VREMENA, DOPISNA BIBLIJSKA ŠKOLA
Prilaz Gjure Deželića 75 (p.p. 925), 10001 ZAGREB

Dopisna biblijska škola online:
http://biblija-govori.hr/otkrijmo/
www.biblija.hr

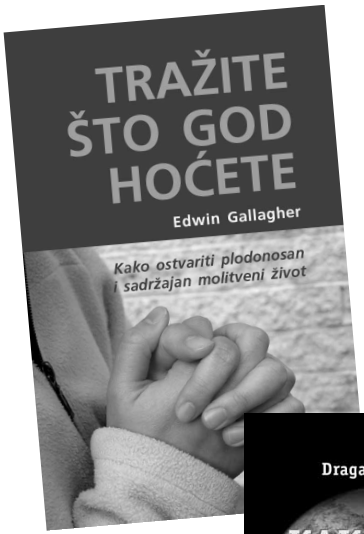

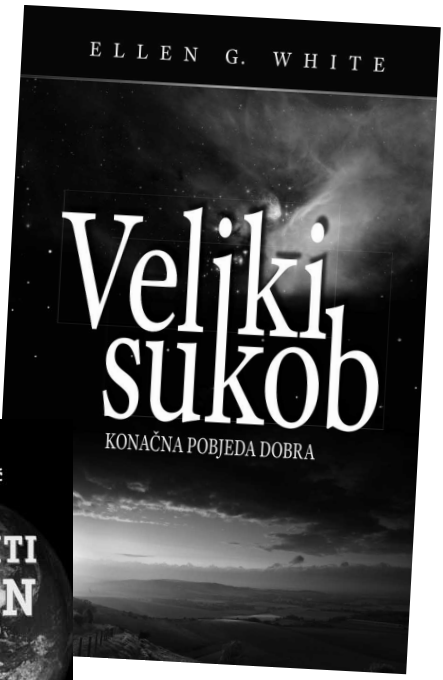

ZNAKI VREMENA

www.znaci-vremena.com
tel. 01 2361-920

POUKE IZ BIBLIJE — izdanje za odrasle — 2/2014.

Pouke iz Biblije — izdanje za odrasle priprema Odjel za crkvene službe Generalne konferencije adventista sedmog dana. Pouke se pripremaju pod nadzorom proširenog odbora za subotnjoškolske pouke, čiji su članovi konzultativni urednici. Tiskana biblijska pouka pridonos je odbora.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjure Deželića 77, 10 000 Zagreb, Hrvatska • *Odgovorni urednik:* Neven Klačmer • *Urednik:* Mario Šijan • *Prijevod:* Dragana Todoran • *Lektura:* Marijan Malašić • *Korektura:* Ljiljana Đidara • *Prijelom:* Brankica Vukmanić • *Tisak:* Tiskara Velika Gorica

znaci-vremena.com
adventisti.hr

CROATIAN ADULT SSQ — 2/2014
Dan Solís, Discipleship

Južnoazijska divizija

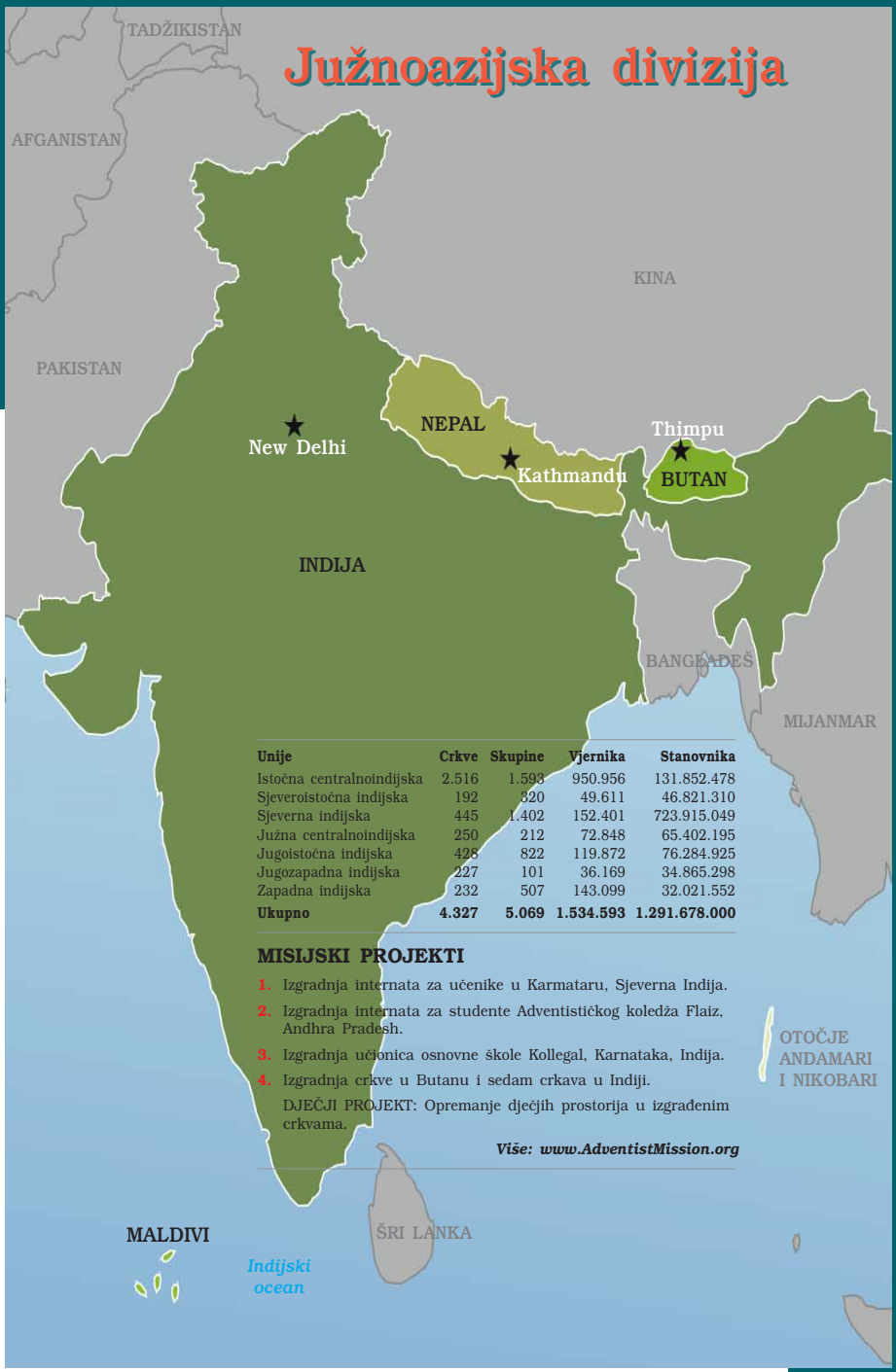

Unije	Crkve	Skupine	Vjernika	Stanovnika
Istočna centralnoindijska	2.516	1.593	950.956	131.852.478
Sjeveroistočna indijska	192	320	49.611	46.821.310
Sjeverna indijska	445	1.402	152.401	723.915.049
Južna centralnoindijska	250	212	72.848	65.402.195
Jugoistočna indijska	428	822	119.872	76.284.925
Jugozapadna indijska	227	101	36.169	34.865.298
Zapadna indijska	232	507	143.099	32.021.552
Ukupno	**4.327**	**5.069**	**1.534.593**	**1.291.678.000**

MISIJSKI PROJEKTI

1. Izgradnja internata za učenike u Karmataru, Sjeverna Indija.
2. Izgradnja internata za studente Adventističkog koledža Flaiz, Andhra Pradesh.
3. Izgradnja učionica osnovne škole Kollegal, Karnataka, Indija.
4. Izgradnja crkve u Butanu i sedam crkava u Indiji.

DJEČJI PROJEKT: Opremanje dječjih prostorija u izgrađenim crkvama.

Više: www.AdventistMission.org